NVE

Oversikt over vedtak og utvalgte saker

Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2009

5
2010

DOKUMENT

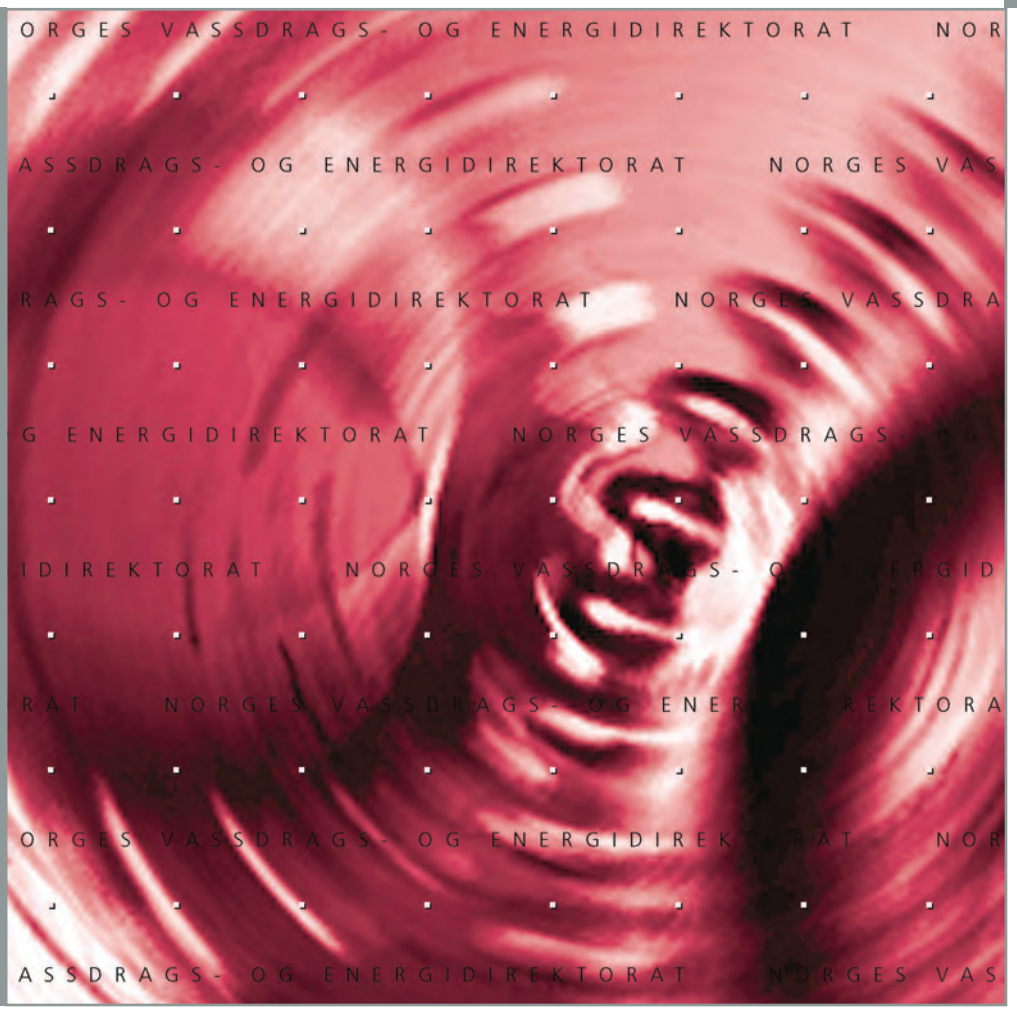

Oversikt over vedtak og utvalgte saker

Tariffer og vilkår for overføring av kraft 2009

Norges vassdrags- og energidirektorat

2010

Dokument nr 5

Oversikt over vedtak og utvalgte saker - Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2009

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Forfatter: Inger Sætrang

Trykk: NVEs hustrykkeri
Opplag: 30
Forsidefoto:
ISSN: 1501-2840

Sammendrag: Dette dokumentet omhandler en oversikt over vedtak og utvalgte saker vedrørende tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2009. Dokumentet inneholder også en historisk oversikt over vedtak fra 1991 til 31.12.2009 som er blitt behandlet etter energilov-forskriften § 7-2 og forskrift: om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer § 13-5, samt statistiske opplysninger om vedtakene i 2009.

Emneord: Vedtak
Konklusjon
Vurdering
Forespørsler

Norges vassdrags- og energidirektorat
Drammensveien 211
0281 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Mars 2010

Innhold

1. Innledning……..7

2. Statistikk – vedtak…….……9

3. Vedtak i 2009……. 11

Vedlegg: Saksnr. 1-22

1. Innledning

Med hjemmel i "energilovforskriften" § 7-2 er NVE gitt myndighet til å treffe avgjørelse når det oppstår uenighet om bl.a. vilkår for markedsadgang og tariffer.

Denne rapporten viser vedtak som er behandlet i 2009. De behandlede sakene presenterer forskjellige typer problemstillinger. Formålet med rapporten er å gi en oversikt over de saker som har vært til behandling. Konklusjoner fra den enkelte sak kan ikke ukritisk kopieres til andre saker. Vi tror imidlertid at rapporten gir en gjennomgang av saksbehandling som er nyttig for alle parter som har interesse av spørsmål vedrørende vilkår og tariffer for overføring i elektriske nett.

I konkrete problemstillinger bør en primært konsultere ”energilovforskriften":
Forskrift av 7. desember 1990 nr. 959 (sist endret 03.12 2009 nr.1448) om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. og Forskrift av 11.mars 1999 nr. 302 (sist endret 10.11.2009 nr.1365) om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer.

Kapittel 2 - statistiske opplysninger om vedtakene i 2009.

Kapittel 3 - oppstilling over behandlede saker samt klagepunktene og hvem som er part i saken. Dokumentet inneholder 22 enkeltvedtak, hvor avgjørelsen er fattet av NVE i 2009. Videre gis det opplysning om hvorvidt saken er blitt behandlet av Olje- og energidepartementet.

2. Statistikk – vedtak

I det etterfølgende gis noen statistiske opplysninger vedrørende vedtak om tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2009.

Vedtak:

- Antall innkomne klagesaker
  (rest tidligere + 27 nye saker i 2009): 33*)

- Antall saker der avgjørelse er fattet av NVE: 22*)

- Antall vedtak der NVEs avgjørelse er påklaget til
  Olje- og energidepartementet (OED): 11**)

*) De resterende 11 sakene er ikke ferdigbehandlet i 2009.

**) I løpet av 2009 er 9 saker oversendt til OED. For en av disse sakene har OED sluttet seg til NVEs vedtak. De resterende 2 sakene er til behandling i NVE pr.31.12.2009.

2.1 Historisk oversikt - saksbehandling av vedtak: 1991 - 31.12.2009

Jr.forskrift til energiloven, § 7-2, og forskrift: om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvisksomheten og tariffer, § 13–5, 6.ledd.

	Nye saker i perioden	Rest fra forrige periode	Vedtak i perioden	Avsluttet u/vedtak og annet	Rest til neste periode	Antall som er påklaget	Klager i % av vedtak
1991/92	45	0	16	23	6	10	63
1993	94	6	32	19	49	9	28
1994	22	49	27	13	31	6	22
1995	38	31	23	10	36	5	22
1996	30	36	27	16	23	7	26
1997	33	23	34	4	18	14	41
1998	19	18	20	8	9	5	25
1999	15	9	14		10	7	50
2000	27	10	30		7	5	17
2001	20	7	20	1	6	4	20
2002	27	6	26	1	6	7	27
2003	50	6	51		5	9	18
2004	35	5	28		12	4	14
2005	17	12	22	3	4	5	23
2006	33	4	27	2	8	6	22
2007	36	8	34		10	9	26
2008	35	10	39		6	8	21
2009	27	6	22		11	11	50
SUM	603		492	100		131	27

3. Vedtak - 2009

Dette kapittel inneholder behandlede enkeltvedtak som er fattet av NVE i 2009. Nedenfor gis det en oppstilling over behandlede saker samt klagepunktene og hvem som er part i saken. NVE har bl.a. fattet vedtak i 22 saker iht. forvaltningslovens bestemmelser. Videre er det kommentert om saken er påklaget til Olje- og energidepartementet (OED) samt OEDs vedtak. *NVEs "utvalgte" behandlede saker foreligger i brevform (nr.1-22).*

SAK NR. 01-2009
Netteier: Troms Kraft Nett AS
Klager: Norsk Miljøkraft AS
Saken gjelder: Klager på beregning av anleggsbidrag og innmatingstariffer ved tilknytning av Kvitfjell vindkraftverk.
NVEs behandling: NVEs vedtak 15.01.2009 200702960-13.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har i brev av 19.11.2009 sluttet seg til NVEs vedtak.

SAK NR. 02-2009
Netteier: BKK Nett AS
Klager: Terje Høyseter
Saken gjelder: Klager på at det ikke er korrigert og utbetalt deler av anleggbidrag som er innbetalt for Kuhaugen hyttefelt.
NVEs behandling: NVEs vedtak 13.02.2009 200806189-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak

SAK NR. 03-2009
Netteier: Sogn og Fjordane Energi AS (SFE)
Klager: Joar Ellingsrud
Saken gjelder: Klager på beregning av anleggbidrag og oppfyllelse av informasjonsplikt.
NVEs behandling: NVEs vedtak 18.02.2009 200805462-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 04-2009
Netteier: Hafslund Nett AS
Klager: Advokatkontoret Haavind Vislie på vegne av 19 kommuner.
Saken gjelder: Måling og tarifferingspraksis av veilys.
NVEs behandling: NVEs vedtak 27.02.2009 200800897-11.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 05.2009
Netteier: EB Nett AS
Saken gjelder: EB Nett sin praksis angående tariffering av kraftverk tilknyttet produksjonsrelaterte nettanlegg.
NVEs behandling: NVEs vedtak 25.03.2009 200900019-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 06-2009
Netteier: EB Nett AS
Klager: Tormod Midttun
Saken gjelder: Klage på beregning av anleggsbidrag.
NVEs behandling: NVEs vedtak 16.04.2009 200900844-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 07-2009
Netteier: Tussa Nett AS
Klager: Kraftverkene Heidelva, Sundal, Kviven, Skjåstad og Vågen.
Saken gjelder: Klage på Tussa Nett sitt avslag på utlevering av nettinformasjon.
NVEs behandling: NVEs vedtak 17.04.2009 200900010-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 08-2009
Netteier: Fredrikstad Energi Nett AS
Klager: Oslo Areal AS v/Multiconsult AS
Saken gjelder: Klage på beregning av anleggsbidrag.
NVEs behandling: NVEs vedtak 05.05.2009 200806257-6.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 09-2009
Netteier: Haugaland Kraft AS
Klager: Einar Sæther
Saken gjelder: Misnøye med leveringskvalitet samt klage på anleggsbidrag.
NVEs behandling: NVEs vedtak 08.05.2009 200704233-7.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 10-2009
Netteier: BKK Nett AS
Klager: Skjoldtun Barnehage v/Skjoldtun Kvinne- og familielag
Saken gjelder: Klage på beregning av anleggsbidrag.
NVEs behandling: NVEs vedtak 08.05.2009 200901583-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 11-2009
Netteier: BKK Nett AS
Klager: Boge Kraft AS
Saken gjelder: Klage på marginaltapsberegninger og beregning av anleggsbidrag.
NVEs behandling: NVEs vedtak 28.05.2009 200901811-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 12-2009
Netteier: Istad Nett AS
Klager: Kvalvaag Vann og Kraft AS v/Øystein Kvalvaag
Saken gjelder: Klage på beregning av anleggsbidrag ifb. med nettilknytning av småkraftverk.
NVEs behandling: NVEs vedtak 26.06.2009 200902244-3.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 13-2009
Netteier: Narvik Energinett AS
Klager: Nord-Salten Kraftlag AL
Saken gjelder: Klage på klassifisering av nettanlegg i regionalnettet.
NVEs behandling: NVEs vedtak 04.08.2009 200901825-7.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 14-2009
Netteier: SKL Nett AS
Saken gjelder: Lukking av avik i forbindelse med avvik-tarifferingspraksis i regionalnettet.
NVEs behandling: NVEs vedtak 12.08.2009 200902366-7.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har forløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 15-2009
Netteier: Agder Energi Nett AS
Klager: Mydland Kraftverk AS
Saken gjelder: Klager på beregning av marginale tap i regional- og distribusjonsnett.
NVEs behandling: NVEs vedtak 19.08.2009 200901316-5.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 16-2009
Netteier: Helgelandskraft AS
Saken gjelder: Vedr.tilknytningsavtalen med kraftverket - Oterbekken og Storrøvatn kraftverk.
NVEs behandling: NVEs vedtak 03.09.2009 200902519-4.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 17-2009
Netteier: Hafslund Nett AS
Klager: Stein Roger Lerum
Saken gjelder: Klager på vilkår ved forsterkning av eksisterende nettilknytning.
NVEs behandling: NVEs vedtak 25.09.2009 200904117-4.
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 18-2009
Netteier: Nordmøre Energiverk AS
Saken gjelder: Vedtak i forbindelse med revisjon.
NVEs behandling: NVEs vedtak 14.10.2009 200901601-10
Påklage: Saken er påklaget til OED.
OED har foreløpig ikke fattet noe endelig vedtak.

SAK NR. 19-2009
Netteier: BKK Nett AS AS
Saken gjelder: Lukking av avvik i forbindelse med revisjon - tarifferingspraksis i regionalnettet.
NVEs behandling: NVEs vedtak 10.11.2009 200902358-10.
Påklage: Saken er anket og er tilbehandling i NVE pr.31.12.2009.

SAK NR. 20-2009
Netteier: Røros Elektrisitetsverk AS
Saken gjelder: Manglende rapportering av inntekter.
NVEs behandling: NVEs vedtak 20.11.2009 200904784-3.
Påklage: Saken er ikke påklaget.

SAK NR. 21-2009
Netteier: Tussa Nett AS
Klager: Skår Småkraftverk v/Bjarne Fjørstad
Saken gjelder: Klage på utsatt tilknytning for Skår kraftverk.
NVEs behandling: NVEs vedtak 03.12.2009 200902217-4
Påklage: Saken er anket og er til behandling i NVE pr. 31.12.2009.

SAK NR. 22-2009
Netteier: AS Eidefoss
Saken gjelder: Vedtak om retting i forbindelse med revisjon.
NVEs behandling: NVEs vedtak 07.12.2009 200903312-4
Påklage: Saken er ikke påklaget.

VEDLEGG: Vedtak og utvalgte saker nr. 1 – 22

SAK NR. 1

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Norsk Miljøkraft AS
Postboks 5215 Tromsdalen
9285 TROMSØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 15 JAN 2009
Vår ref.: NVE 200702960-13 emp/hgd
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

NVEs vurdering av klage på anleggsbidrag og innmatingstariff - vedtak

Norsk Miljøkraft AS (NMK) klager på Troms Kraft Nett AS (TKN) sin beregning av anleggsbidrag og innmatingstariffer ved tilknytning av Kvitfjell vindkraftverk. NVE har vurdert TKNs beregning etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at TKN har et anleggsbidrag som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NMK klagde i brev av 26. mai 2008 på TKNs beregning av anleggsbidrag ved tilknytning av Kvitfjell vindkraftverk til 132 kV nett i Håkøybotn. NMK klagde videre i e-post av 24. juni 2008 på TKNS beregnede årlige innmatingstariffer for Kvitfjell vindkraftverk.

Etter avtale om finansiering av nettutbygging og drift av anlegg inngått mellom TKN og NMK den 11.desember 2006 framkommer det at TKN krever anleggsbidrag for:

- Nyinvestering i kraftledning fra Håkøybotn til Tverråsen.
- Nyinvestering i trafostasjon i Tverråsen.
- Nyinvestering i koblingsstasjon i Håkøybotn med tre effektbryterfelt.
- Forsterkning av kraftledning fra Håkøybotn til Kvaløya.

NMK mener at kraftledningen fra Håkøybotn til Kvaløya er en del av et masket nett, og at TKN ikke kan kreve anleggsbidrag for forsterkningen av denne.

NMK skriver også at TKN planlegger en kraftledning mellom Håkøybotn og Finnfjordbotn, og hvis planene iverksettes vil linjen fra Håkøybotn til Tverråsen bli en del av et masket nett. Det medfører i følge NMK at de ikke kan bli avkrevd anleggsbidrag for kraftledningen mellom Håkøybotn og Tverråsen.

På telefon den 9. juni 2008 opplyser NMK at linjen mellom Håkøybotn og Tverråsen må bygges uavhengig av etableringen av Kvitfjell vindkraftverk for at TKN ikke skal bryte med leveringsplikten

gitt i energiloven. NMK er villig til å betale en eventuell ekstrakostnad for at linjen mellom Håkøybotn og Tverråsen skal dimensjoneres etter NMKs behov.

I e-post av 24. juni 2008 klager NMK på innmatingskostnadene som TKN har beregnet i forbindelse med tilknytning av Kvitfjell vindkraftverk. NMK legger ved et arbeidsnotat der de viser til Norconsults beregninger for forventede innmatingskostnader for Kvitfjell vindkraftverk. NMK mener at TKNs beregnede innmatingskostnader er for høye.

TKN kommer med sine kommentarer til klagen i brev av 9. oktober 2008. TKN klassifiserer følgende anlegg som produksjonsrelaterte nettanlegg:

- Kraftledning fra Håkøybotn til Tverråsen.
- Trafostasjon i Tverråsen.
- Ett effektbryterfelt i koblingsstasjonen i Håkøybotn.

TKN krever at NMK betaler 90 % av anleggskostnadene i de produksjonsrelaterte nettanleggene gjennom anleggsbidrag.

TKN klassifiserer følgende anlegg som ordinære nettanlegg:

- To effektbryterfelt i koblingsstasjonen i Håkøybotn.
- Kraftledning fra Håkøybotn til Kvaløya.

TKN krever at NMK fullt ut betaler oppgraderingskostnadene for de ordinære nettanleggene gjennom anleggsbidrag.

NMK er tilbudt den ledige kapasiteten i nettet, men må selv finansiere forsterkninger for å øke innmatingskapasiteten. De planlagte ny- og reinvesteringene gjør at NMK kan mate inn 200 MVA fra Kvitfjell Vindkraftverk.

Til NMKs anførsler om at kraftlinjen mellom Håkøybotn og Tverråsen må bygges uavhengig av etableringen av Kvitfjell vindkraftverk, skriver TKN at deres anleggskonsesjon for den aktuelle kraftledningen alltid har vært knyttet sammen med NMKs anleggskonsesjon for Kvitfjell vindkraftverk. I tillegg til å kunne ta hensyn til Kvitfjell vindkraftsverks innmatingskapasitet på 200 MVA, har imidlertid også kraftledningen vært begrunnet i ønsket om å styrke leveringssikkerheten på søndre del av Kvaløya og på Sommerøya. TKN opplyser at alminnelig forsyning vil ta ut ca 6-8 MVA i den planlagte transformatorstasjonen i Tverråsen.

TKN skriver videre i brev av 9.oktober 2008 at med tanke på å tilfredsstille NMKs behov for å ha mest mulig stabile rammevilkår er det valg en løsning der differansen mellom faktiske kostnader og omforent grunnpris fordeles med 50 % mellom NMK og TKN. Det gjelder både dersom faktisk kostnad blir lavere enn omforent grunnpris og dersom faktisk kostnad blir høyere enn omforent grunnpris.

TKN skriver videre at de i tilleggsutredningen til regional kraftsystemutredning for planområde 21 i 2005 har kalkulert innmatingskostnader for Kvitfjell vindkraftverk for ulike nettløsninger. TKN har ikke kalkulert nye innmatingskostnader etter at Statnett i 2007 la om til en ukentlig oppdatering av marginaltapssatsene i sentralnettet.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om TKNs hjemmel til å kreve anleggsbidrag ved tilknytning av Kvitfjell vindkraftverk, og TKNs beregnede innmatingskostnader for Kvitfjell vindkraftverk.

Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene kan fastsette anleggsbidrag for nytilknyttinger. Av forskriften fremgår det at muligheten til å kreve anleggsbidrag avhenger av om det aktuelle nettanlegget er å anse som kundespesifikt, radielt eller masket nett. Hovedregelen er at nettselskapene kan kreve at kunden dekker hele anleggskostnaden for investeringer i kundespesifikke nett. I kontrollforskriftens § 17-5, tredje ledd heter det at:

> *"Når en tilknytting som beskrevet i første og annet ledd utløser forsterkninger i et radielt fellesanlegg kan en forholdsmessig andel av disse kostnadene inngå i anleggsbidraget."*

§ 17-5, fjerde ledd sier videre at:

> *"Ved investeringer i maskete nett kan anleggsbidrag kun fastsettes i ekstraordinære tilfeller."*

NVE har ikke som praksis å tillate dekning av investeringer i maskede nett gjennom anleggsbidrag.

NVE har ikke fastlagt absolutte kriterier for når et nettanlegg kan oppfattes å være radielle, men har i sin forvaltningspraksis lagt til grunn at et radielt fellesnett skal forstås som et nettanlegg som forsyner en *"avgrenset og klart identifiserbar kundegruppe"*. Det følger av denne definisjonen og kontrollforskriftens bestemmelser at et nettselskaps muligheter for å innkreve anleggsbidrag for en investering, avhenger av om nytten av nettanlegget kan henføres en avgrenset og identifiserbar kundegruppe.

Bestemmelsen om anleggsbidrag har til hensikt å synliggjøre de nettmessige kostnader som en tilknytning fører med seg. Anleggsbidraget skal også bidra til en mer kostnadsriktig fordeling av investeringer i nettutbygging mellom nettselskapets eksisterende og nye kunder. NVE har sett behov for å begrense bruken av anleggsbidrag i overliggende/bakenforliggende nett. Hovedprinsippet er at investeringskostnader for nettanlegg som en eller et fåtall kunder har nytte av, kan dekkes inn helt eller delvis gjennom anleggsbidrag. Investeringer i nettanlegg som er definert som maskede nett, dvs. i nett hvor det ikke er mulig å entydig henføre nytten av nettanlegget i sin helhet til en enkelt eller en klart avgrenset og identifiserbar kundegruppe, er det ikke anledning til å ta anleggsbidrag. Kostnader i nettanlegg som store deler av nettselskapets kunder har nytte av og behov for, skal fordeles på alle nettselskapets kunder, og ikke dekkes av den eller de kunder som marginalt utløser forsterkningen.

NVE har i denne saken lagt til grunn at det vil være vanskelig å entydig henføre nytten av nettanlegget mellom Håkøybotn og Kvaløya til en klart identifiserbar kundegruppe, og at nettanlegget derfor er et masket nett. Også andre aktører i det aktuelle området, samt i tilgrensende områder, vil ha nytte av nettanlegget. Inkludert i dette nettanlegget er de to nye effektbryterfeltene som TKN klassifiserer som ordinære nettanlegg.

Radielle overføringslinjer er å forstå som nettanlegg som forsyner en avgrenset og identifiserbar kundegruppe. Kraftlinjen mellom Håkøybotn og Tverråsen, trafostasjonen i Tverråsen og ett effektbryterfelt i Håkøybotn kan etter NVEs vurdering oppfattes som et radielt nett, og følgelig kan § 17-5 tredje ledd ha gyldighet i denne saken. Om nettanlegget i fremtiden eventuelt blir en del av et masket nett, er ikke relevant for hjemmelen til å kreve anleggsbidrag ved tilknytning.

I kontrollforskriftens § 17-5 står det at anleggsbidraget maksimalt kan settes til anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr. Anleggskostnad settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen. TKNs løsning der differansen mellom faktiske kostnader og omforent grunnpris fordeles med 50 % mellom TKN og NMK kan etter NVEs vurdering medføre at NMK betaler mer enn de nødvendige kostnadene ved NMKs tilknytning. NVE har tidligere uttalt at det som en hovedregel er de faktiske anleggskostnadene som bør ligge til grunn for beregningen av anleggsbidrag. Ved vesentlige innkjøp som er direkte knyttet til den enkelte utbygging eller tilknytning, og ved bruk av kostbare komponenter som for eksempel transformatorstasjoner, bør derfor de faktiske kostnadene ligge til grunn for beregningen. Det vil i praksis kunne medføre en etterberegning av anleggsbidraget til Kvitfjell vindkraftverk når de faktiske medgåtte kostnadene er kjent.

Netteiere med omsetningskonsesjon skal i følge § 4-4 f) i forskrift av 7. desember 1990 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) på eget tiltak informere om tariffer og vilkår for bruk av nettet. Konsesjonæren plikter på forespørsel å gi kunder informasjon om beregning av tariffer og vilkår som er aktuelle for kunden. Etter NVEs vurdering strekker denne informasjonsplikten seg også til potensielle kunder i nettselskapets konsesjonsområde.

Etter kontrollforskriftens kapittel 16 skal innmatingskunder bli avregnet et energiledd og andre tariffledd. Energileddet skal tidsdifferensieres og skal avspeile de marginale tapsprosentene i nettet ved innmating i tilknytningspunktet. Tidsdifferensieringen skal som et minimum være vinter dag, vinter natt/helg og sommer. Sentralnettets innmatingstariffer skal være retningsgivende for andre tariffledd ved innmating i regional- og distribusjonsnettet.

TKN har i tilleggsutredningen til regional kraftsystemutredning for planområde 21 i 2005 kalkulert innmatingskostnader for Kvitfjell vindkraftverk for ulike nettløsninger. Her er beregnede marginaltapssatser for Kvitfjell vindkraftverk presentert, og marginaltapskostnadene er tidsdifferensiert. TKN opplyser også om Statnetts sats for andre tariffledd, og at denne ligger til grunn for beregningen av andre tariffledd til Kvitfjell vindkraftverk. Beregningene er etter NVE oppfatning blitt presentert for NMK.

Etter NVEs vurdering har TKN fulgt sin informasjonsplikt gitt i energilovforskriftens § 4-4 bokstav f. NVE legger til grunn at de faktiske marginaltapskostnadene først vil bli kjent når Kvitfjell vindkraftverk eventuelt blir tilknyttet nettet, og at TKN ovenfor NMK har presentert beregninger av forventede innmatingstariffer for Kvitfjell vindkraftverk.

At TKN og NMK har inngått en avtale om finansiering av nettutbygging og drift av anlegg som etter NVEs vurdering er i strid kontrollforskriften er et privatrettslig forhold som faller utenfor NVEs myndighetsområde.

Konklusjon

NVE finner at Troms Kraft Nett har et anleggsbidrag som er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften. Troms Kraft Nett kan ikke kreve at Norsk Miljøkraft skal dekke kostnader ved investeringer i maskede nett. Troms Kraft Nett må også legge de faktiske medgåtte anleggskostnadene til grunn ved beregning av anleggsbidrag til Kvitfjell vindkraftverk.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

200702960-18
EP/HGD
623

DET KONGELIGE
OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENT

KOPI

Troms Kraft Nett
9291 Tromsø

Deres ref | Vår ref 09/00462-4 | Dato 19 NOV 2009

Klage på NVEs vedtak om Troms Kraft Nett AS beregning av anleggsbidrag

Det vises til Deres klage av 11. februar 2009 på Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak av 15. januar 2009 om Troms Kraft Netts (TKN) beregning av anleggsbidrag.

NVEs vedtak er fattet i medhold av forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 11. mars 1999 (kontrollforskriften).

NVE fant ikke grunnlag for å endre eller oppheve sitt vedtak og saken ble oversendt Olje- og energidepartementet for sluttbehandling den 24. februar 2009.

Bakgrunn og Troms Kraft Netts klage
Norsk miljøkraft AS (NMK) klaget i brev av 26. mai 2008 til NVE på TKNs beregning av anleggsbidrag ved tilknytning av Kvitfjell vindkraftverk. NMK klagde videre i e-post av 24. juni 2008 på TKNs beregnede årlige innmatingstariffer for Kvitfjell vindkraftverk.

Den 15. januar 2009 fattet NVE vedtak om at TKNs beregning av anleggsbidrag for forsterkningen av nettanlegget mellom Håkøybotn og Kvaløya er i strid med forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 1999 (kontrollforskriften) § 17-5.

TKN påklagde NVEs vedtak til Olje- og energidepartementet den 11. februar 2009. Klagen ble begrunnet med at det utelukkende er tilknyttingen av Kvitfjell vindkraftverk som utløser behovet for oppgradering. TKN finner det derfor urimelig at de ikke kan avkreve NMK anleggsbidrag for oppgraderingen selv om det dreier seg om et masket nett.

Postadresse
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo
http://www.oed.dep.no/

Kontoradresse
Einar Gerhardsens plass 1

Telefon
22 24 90 90
Org no.
977 161 630

Energi- og
vannressursavdelingen
Telefaks
22 24 95 68

Saksbehandler
Ole Svihus
46930

Departementets vurdering
Innledningsvis vil departementet påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt etter forvaltningsloven § 25 til å imøtegå alt det en part har anført. Departementet vil ta for seg klagerens anførsler ut fra sakens viktighet og det som ellers er nødvendig for å begrunne avgjørelsen i saken.

Departementet vil kun ta for seg punktet angående anleggsbidrag for forsterkning av nettet på strekningen Håkøybotn – Kvaløya da det er dette punktet som påklages av TKN.

Departementet støtter NVEs vurdering av at den aktuelle strekningen er en del av et masket nett. Departementet kan ikke se at TKN bestrider denne klassifiseringen.

Kontrollforskriften § 17-5 fjerde ledd lyder:

> *"Ved investeringer i maskete nett kan anleggsbidrag kun fastsettes i ekstraordinære tilfeller."*

Anleggsbidrag skal gi nettkundene et prissignal som synliggjør kostnader ved å knytte seg til ulike steder i nettet og kostnader ved nettilknytning i forhold til investering i andre energiløsninger. Anleggsbidraget fordeler kostnadene for tilknytning mellom nettkunden og selskapets øvrige kunder, slik at den som er årsaken til kostnaden også betaler for den. I maskete nett er det ikke mulig entydig å henføre nytten av en investering i sin helhet til en enkelt eller en klart avgrenset og identifiserbar kundegruppe.

Etter departementets vurdering er ikke forsterkningen av strekningen Håkøybotn – Kvaløya av en slik karakter at det kan pålegges anleggsbidrag.

Konklusjon
Klagen har ikke ført frem. Departementet stadfester NVEs vedtak av 15. januar 2009.

Det gjøres oppmerksom på at departementets avgjørelse er endelig og ikke gjenstand for klage, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Kjell M. Grøtmol (e.f.)
avdelingsdirektør

Henriette Nesheim
underdirektør

Kopi:
Norsk Miljøkraft AS
NVE

SAK NR. 2

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Terje Høysæter
Åsane senter nr. 4
5116 ULSET

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

13. 02. 2009

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200806189-4 emp/laek
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag for Kuhaugen hyttefelt - vedtak

Terje Høysæter klager på at BKK Nett ikke korrigerer og utbetaler deler av anleggsbidraget som er innbetalt for Kuhaugen hyttefelt. NVE har vurdert BKK Netts tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter og etter de regler i energiloven og tilhørende forskrifter som var gjeldende da det ble inngått avtale om anleggsbidrag for hyttefeltet. NVE kan ikke finne at BKK Nett har krevd et anleggsbidrag som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NVE viser til brev av 19. november 2008 fra Terje Høysæter med klage på BKK Netts avgjørelse om å avvise kravet om tilbakebetaling av deler av innbetalt anleggsbidrag for Kuhaugen Hyttefelt i 1994.

Høysæter mener det var gitt lovnader om tilbakebetaling av deler av anleggsbidraget når utbyggingen av hyttefeltet var ferdig og energiforbruket var kjent.

NVE har i brev av 27. november 2008 bedt BKK Nett redegjøre for alle de forholde de finner relevante for NVEs behandling av klagen.

BKK Nett har i brev av 23. desember 2008 gitt sine kommentarer til klagen. BKK Nett viser til avtale av 7. juli 1994 om nettutbygging av Kuhaugen hyttefelt. I avtalen fremgår det at Bergen Lysverker leverte materiell og bygde en 1 kV linje frem til hyttefeltet, og at byggherren bekostet hele anlegget, satt til kr. 250 000. BKK Nett hevder videre i brevet at: *"I 1994 var praksis i BKK/Bergen Lysverker at nye hyttekunder dekket hele kostnaden ved strømfremføringen. Således var Kuhaugen hyttefelt håndtert etter gjeldende praksis på dette tidspunktet, likt med andre hyttekunder."*

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal

utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om hvorvidt BKK Nett AS har en plikt til å tilbakebetale deler av anleggsbidraget innkrevd i 1994 til Kuhaugen hyttefelt.

Nettselskapene kan etter § 17-5 i forskrift av 11.mars 1999 nr. 302 om teknisk og økonomisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnader ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Anleggsbidraget skal fastsettes uavhengig av kundens forventede energiuttak og kan maksimalt settes til anleggskostnad for anlegget minus tilknytningsgebyr. Anleggskostnad settes lik nødvendige kostnader ved tilknytningen eller forsterkningen, inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr. Anleggsbidrag gir ingen eiendomsrett til anleggene.

Av § 17-5 sjuende ledd fremgår det at anleggsbidrag kan fordeles mellom kunder som blir tilknyttet på tidspunkt for ferdigstillelse og kunder som blir tilknyttet på et senere tidspunkt, men senest ti år etter ferdigstillelse.

Bestemmelsene om anleggsbidrag har gjennomgått en del endringer siden tilnytningen av Kuhaugen hyttefelt for snart 15 år siden. Før kontrollforkriften ble innlemmet i 1999 ble forhold vedrørende regulering av nettselskapets tariffutforming regulert gjennom retningslinjer for beregning av overføringstariffer. Første versjon av NVEs retningslinjer ble utgitt i juli 1991. Bestemmelsene om anleggsbidrag ble først innlemmet i revidert utgave gjeldene fra november 1997. Det var likevel også før 1997 anledning for nettselskapet å fastsette et anleggsbidrag for å dekke investeringskostnader.

Regelen om maksimum ti års fordelingsperiode trådde i kraft 1.januar 2002 og ga nettselskapene et klart hjemmelsgrunnlag til å fordele anleggskostnader på tilknytninger etter ferdigstillelse av anlegg, men med en tidsbegrensning på ti år. I henhold til forarbeid til forskriftsendringen var dette i tråd med gjeldende praksis, og gir en begrensing til fordeling av anleggsbidrag på ti år også for anlegg ferdigstilt før 2002. Gjeldene § 17-5 medfører ingen plikt fra nettselskapets side til å fordele anleggskostnadene mellom kunder som blir tilknyttet over tid. Nettselskapet plikter derimot å ha en ikke-diskriminerende og objektiv praksis på området som innebærer en likebehandling mellom kunder. NVE ser ingen grunn til å betvile BKKs redegjørelse angående tilbakebetalingspraksisen på det gjeldene tidspunkt. NVE kan ikke se at BKK Nett AS på bakgrunn av bestemmelsene i energiloven med tilhørende forskrifter innehar plikt til å tilbakebetale deler av anleggsbidraget i denne saken.

NVE vil likevel ikke utelukke at Bergen Lysverker i sin tid inngikk en avtale om tilbakebetaling med Kuhaugen hyttefelt slik Terje Høysether hevder. Forhold vedrørende hvorvidt en slik avtale eksisterer, og om Bergen Lysverker (senere BKK Nett) har overholdt en slik avtale vil være et privatrettslig forhold mellom nettkunde og nettselskap. Elklagenemnda behandler klager som springer ut fra kontraktsforhold mellom nettselskap og forbrukere.

Konklusjon

NVE kan ikke finner at BKK Nett AS har innkrevd et anleggsbidrag som er i strid med forskriften.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: BKK Nett AS, Postboks 7050, 5020 BERGEN

SAK NR. 3

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Joar Ellingsrud
Helgøy
6900 FLORØ

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 18. 02. 2009
Vår ref.: NVE 200805462-4 ep/hgd
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag - vedtak

Joar Ellingsund (Ellingsund) klager på Sogn og Fjordane Energi AS (SFE) sin beregning av anleggsbidrag og SFE oppfyllelse av sin informasjonsplikt. NVE har vurdert SFE tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at SFE har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

Viser til brev av 12. november 2008 der Ellingsund klager på SFEs beregning av anleggsbidrag og at SFE ikke har oppfylt sin opplysningsplikt.

Ellingsund skriver at han i august 2005 rekvirerte byggestrøm fra SFE for oppføring av ny bolig. På eiendommen var det tidligere et eldre bolighus som ble permanent frakoblet strømnettet i 2002 etter eiers ønske fordi huset skulle rives. I februar 2006 frakoblet SFE strømmen uten å forhåndsvarsle. I ettertid ble Ellingsund kjent med at frakoblingen skyltes lavspentlinjen Litle–Helgøy ble byttet ut.

Den 26. juni 2006 sender Ellingsunds elektroinstallatør forhåndsmelding om installasjonsarbeid i Ellingsunds nye bolig til SFE. I meldingen går det frem at jordkabel og 3x56 A hovedsikringer skal benyttes.

Den 24. april 2007 bli installasjonsmeldingen returnert av SFE uten informasjon om anleggsbidrag.

Den 8. mai 2007 mottar Ellingsund krav fra SFE om anleggsbidrag på kr 22 000,-. I kravet vises det til at SFE må bygge om noe lavspentnett og montere kabelskap. Når kravet om anleggsbidrag fra SFE ble kjent for Ellingsund var det i følge Ellingsund selv umulig å forandre på el-installasjonen uten å måtte rive innvendige veggpanel og bygningsplater. Ellingsund skriver at ekstrautgifter til forsterkning av lavspentlinje og kabelskap kunne vært unngått ved for eksempel installere mindre hovedsikringer i boligen samt luftspenn fremfor jordkabel hvis han hadde blitt informert om anleggsbidraget i tide.

Ellingsund avviser i e-post av 26. juni 2007 kravet om anleggsbidrag fra SFE, og viser til at lavspentlinjen Litle-Helgøy ble skiftet ut februar 2006 uten at Ellingsund, som da var midlertidig tilknyttet, ble varslet. I svar fra SFE av 28. juni 2008 reduserer SFE anleggsbidraget med kr 5 000,-.

I e-post av 5. november 2008 tar Ellingsund igjen opp med SFE at kravet om anleggsbidrag virker urimelig fordi linjen Litle-Helgøy ble skiftet ut i 2006. Ellingsund spesifiserer også at det var 63A hovedsikringer i byggestrømskapet.

Ellingsund skriver i brev av 12.november 2008 at han er innforstått med at SFE kan kreve anleggsbidrag, men at SFE i dette tilfellet har utvist så dårlig kundebehandling at kravet om anleggsbidrag enten bør falle bort, eller reduseres kraftig.

SFE kommer med sine kommentarer til klagen i brev av 10. desember 2008 og i e-post av 14. januar 2008. SFE skriver at Ellingsund tidligere hadde tilknyttet via luftlinje et fritidshus med 25 A overlastningsvern. Fritidshuset ble frakoblet i 2002. Etter at Ellingsund ble frakoblet i 2002 har SFE hatt noe vedlikeholdsarbeid på av anlegget på Helgøya. Vedlikeholdsarbeidet var ikke knyttet til forsterkninger, men var enkle komponentutskiftninger der det ikke var gjennomført noen analyse av nettet i forkant. På denne tiden var ikke Ellingsund kunde på det gitte anlegget, og SFE hadde ikke mottatt noen installasjonsmelding. Når nye kunder tilknytter seg nettet blir det alltid gjennomført analyse av nettkvalitet og nødvendige overbelastningsvern. Bakgrunnen for analysene er oppgitte data på installasjonsmeldingen fra installatør.

Ellingsund var midlertidig tilknyttet SFEs nett gjennom et byggestrømskap med 63 A hovedsikringer. SFE opplyser at 63 A hovedsikringer er standard på SFEs byggestrømskap. SFE skriver i e-post av 14. januar 2008 at:

> *"Det er openbart at vernet på 63 A ikkje ville løyst, på "normal tid", ved ei samleskinnekortslutning i skapet. Konsekvensen av ei kortslutning i eit byggeskap vert vurdert å vere liten, då byggeskapet er plassert ute, og skadeomfanget er avgrensa til skader på sjølve skapet. Forholdet er annleis på ein inntakskabel som går inn i hus, der konsekvensen kan vere at huset brenn ned om vernet ikkje løyser ut."*

SFE opplyser om at det var Ellingsund som var kunde på byggestrømskapet, og at utkoblinger i lavspente nettanlegg blir avtalt direkte mellom kunde og SFE.

Den 13. juni 2006 mottok SFE melding om installasjonsarbeid hos Ellingsund, og meldingen ble returnert av SFE den 24. april 2007 uten informasjon om anleggsbidrag. Opplysninger om anleggsbidrag ble sendt Ellingsund i brev av 8. mai 2007 etter at nettløsning var planlagt. SFE skriver at de ser at installasjonsmeldingen kunne vært returnert tidligere, men at de var klar over at bygningsprosjektet ikke hadde stor fremdrift og at de hadde muntlig kontakt med installatør og fikk bekreftet at tilbakemelding ikke hastet.

Installasjonsmeldingen som SFE mottok 13. juni 2006 viste at overbelastningsvernet økte fra 25 A til 56 A. Denne endringen førte til at nettet måtte forsterkes. SFE opplyser at det krav til selektivitet som er årsaken til den nødvendige forsterkningen. I tillegg hadde Ellingsund ønske om kabelinntak til huset, noe som også førte til ekstrakostnader til kortslutningsvern ute.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som*

er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om SFEs anledning til å kreve Ellingsund for anleggsbidrag og om SFE har opprettholdt sin informasjonsplikt.

Etter NVEs vurdering er Ellingsunds tilknytning i denne saken å anse som en nytilknytning. Ellingssunds tilknytning ble frakoblet SFEs nett i 2002, og i 2006 fikk SFE melding om installasjonsarbeid fra Ellingsunds elektroinstallatør. Tilknytningen medførte at deler av SFEs nettanlegg måtte forsterkes. Ellingsund ønske om kabelinntak medførte også ekstrakostnader til kortslutningsvern.

Etter kontrollforskriftens § 17-5 om anleggsbidrag kan nettselskapene fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Ved forsterkning i radielle fellesanlegg kan en forhåndsmessig andel av disse kostnadene inngå i anleggsbidraget. Etter NVEs vurdering har SFE hjemmel i kontrollforskriften til å fastsette et anleggsbidrag til Ellingsund for å dekke en forhåndmessig andel av anleggskostnadene som følger av Ellingsunds tilknytning.

SFE kan ikke finansiere reinvesteringer eller fornyelser gjennom innkreving av anleggsbidrag. Dette følger indirekte av § 17-5 i kontrollforskriften, og er også lagt til grunn i NVEs forvaltningspraksis. Selv om reinvesteringskostnader ikke kan ligge til grunn for beregningsgrunnlaget for anleggsbidrag, kan anleggsbidraget justeres for merkostnadene ved en fremskyndet reinvestering.

NVE vurderer det også som sannsynlig at arbeidskostnader hovedsakelig vil være den samme med en kapasitetsøkning som uten en kapasitetsøkning, og dermed at også arbeidskostnader er en reinvesteringskostnad. NVE har tidligere uttalt at dersom nettselskaper kan dokumentere avvik i NVEs oppfatning om at arbeidskostnader hovedsakelig vil være en samme med og uten en kapasitetsøkning, kan dette legges til grunn for beregningen av anleggsbidraget. Arbeidskostnadene kan justeres for merkostnadene ved en fremskyndet reinvestering.

At SFE mellom 2002 og 2006 har utført vedlikehold på nettanlegg som nå etter Ellingsunds permanente tilknytning må forsterkes, begrenser etter NVEs vurdering ikke SFEs hjemmel til å kreve anleggsbidrag i denne saken.

Også det forhold at Ellingsund før og etter SFEs vedlikehold av nettanleggene midlertidig var tilknyttet SFEs nett, begrenser heller ikke etter NVEs vurdering SFEs hjemmel til å kreve anleggsbidrag i denne saken. Ellingsund ble midlertidig tilknyttet nettet med 63 A hovedsikringer, da SFEs standard byggestrømskap er på 63 A. NVE legger til grunn at nettet ikke var dimensjonert for en permanent tilknytning med verken 56 A eller 63 A hovedsikringer. Konsekvensene av en kortslutning i et byggestrømskap er vurdert til å være liten, og i dette tilfellet i følge SFE avgrenset til kun skader på selve skapet.

Nettselskapenes informasjonsplikt ved innkreving av anleggsbidrag er beskrevet i kontrollforskriften § 17-5 åttende ledd hvor det heter *at "Nettselskapet skal på forhånd informere kunden om innkreving av, og beregningsgrunnlaget for, anleggsbidraget"*. NVE har i sin forvaltningspraksis ikke stilt eksakte krav til hvor detaljert informasjon som blir gitt på forhånd skal være, men legger til grunn at

nettselskapet som et minimum skal informere om hjemmelsgrunnlaget for innkreving av anleggsbidrag, og opplyse om hvilke kostnader som kreves dekket gjennom anleggsbidraget. Forventet eller fastsatt størrelse på anleggsbidraget skal også komme fram. NVE har i tidligere saker lagt til grunn at informasjon om beregningsgrunnlaget skal være slik at kunden eventuelt i samråd med sakkyndig skal kunne ta stilling til rimeligheten av kostnadsberegningene nettselskapet har lagt til grunn ved beregning av anleggsbidraget.

I tillegg til å være en fordeling av kostnader mellom nye og gamle kunder, er et av formålene med anleggsbidraget at det skal fungere som et prissignal. For at formålet skal oppnås er det en forutsetning at nettselskapet gir informasjon om potensielle anleggsbidrag på et slikt tidspunkt at anleggsbidraget i realiteten fungerer som et prissignal.

Etter NVE vurdering var den informasjonen som SFE på forhånd ga Ellingsund om beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget mangelfull. SFE informerte ikke om hjemmelsgrunnlaget for beregningen av anleggsbidraget og beregningsgrunnlaget var etter NVEs vurdering ikke spesifisert på en måte som muliggjør at Ellingsund kunne ta stilling til rimeligheten av kostnadsberegningene. Anleggsbidraget ble heller ikke presentert Ellingsund før knappe 10 måneder etter at SFE mottok melding om installasjonsarbeid av Ellingsunds elektroinstallatør.

Ellingsund skriver i sitt brev til NVE av 12. november 2008 at SFE i februar 2006 frakoblet strømmen i ordinær arbeidstid uten å forhåndsvarsle. Nettselskap skal ved planlagte arbeider som medfører avbrudd eller redusert leveringskapasitet til sluttbrukere, varsle de berørte nettkundene om tidspunkt og varighet i rimelig tid før arbeidene igangsettes, samt at varsling skal skje på en hensiktsmessig måte, jf forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-3 annet ledd. SFE kan i denne saken ikke bekrefte om de varslet Ellingsund vedrørende avbrudd da de gjennomførte vedlikehold av tidligere nevnte lavspenningsledning. Basert på sakens underlag tyder det på at nettselskapet har brutt nevnte bestemmelse i dette tilfellet. Nettselskapet bes derfor vurdere sine rutiner når det gjelder varsling ved planlagte utkoblinger. Dette får forøvrig ingen konsekvenser hva gjelder håndtering av anleggsbidrag.

Konklusjon

NVE finner at SFE sin tariffpraksis er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften og § 2-3 i forskrift om leveringskvalitet. Den informasjonen som SFE på forhånd ga Ellingsund om beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget var etter NVEs vurdering mangelfull. SFE bes derfor om å gjennomgå sine rutiner for å påse at de oppfyller de krav til informasjon som kunden i henhold til § 17-5 har krav på, og at informasjonen blir gitt kunden innen rimelig tid. NVE finner også at SFE har brutt § 2-3 i forskrift om leveringskvalitet i dette tilfellet. Nettselskapet bes derfor vurdere sine rutiner når det gjelder varsling ved planlagte utkoblinger.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 4

Norges
vassdrags- og
energidirektorat
NVE

Hafslund Nett
0247 OSLO

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 27. 02. 2009
Vår ref.: NVE 200800897-11 emp/laek
Arkiv: 621
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

NVEs vurdering i klage på Hafslund Netts måling og tarifferingspraksis av veilys - vedtak

Advokatkontoret Haavind Vislie klager på Hafslund Netts tarifferingspraksis på umålte veilysanlegg. NVE har vurdert Hafslund Netts tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at Hafslund Nett AS har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

Bakgrunn

Klagen er fremsatt av Advokatkontoret Haavind Vislie (HV) på vegne av 19 kommuner i Hafslund Netts forsyningsområde. Et betydelig antall veilysanlegg i Hafslund Netts (HN) område blir i dag avregnet umålt. HV klager på HNs beslutning om å innføre et tillegg for effekttap på 20 % i umålte veilysanlegg, samt innføringen av ny veilystariff.

Måling av veilysanlegg

Av historiske årsaker fastsettes store deler energiforbruket i veilysnettet på grunnlag av estimerte verdier og ikke på grunnlag av målinger. Historisk har det ofte vært samme eier av veibelysning og nettselskap. De 19 kommunene HV representerer har til sammen omkring 46.000 veilyspunkter hvorav hoveddelen p.t. ikke er målt. HN stiller i dag krav til måling av alle nye veilysanlegg, samt ved utvidelser av eksisterende umålte veilysanlegg.

HN mener de på bakgrunn av NVEs forskrift om måling, avregning mv. § 3-5 gir dem rett til å fastsette nettkundens uttak skjønnsmessig når målerstand *mangler*. HN mener at måler skal installeres og har tilbudt seg å bekoste målere, samt installasjon av disse. Dette forutsetter imidlertid at kommunene bekoster arbeider tilknyttet tilrettelegging for montasje av målere. Kostnader ved tilrettelegging avhenger av type anlegg, men vil som et minimum bestå av fremlegging av målersløyfer og oppføring av kabelskap.

Haavind Vislie henfører at § 3-5 gir anledning til å stipulere målerstand dersom innhenting av målerstand medfører urimelige kostnader. Bestemmelsen er av HV antatt også å gjelde tilvarende der hvor det vil medføre urimelige kostnader å opprette et målepunkt.

Partene strides slik NVE forstår det om hvem som skal bekoste målertransformatorer, tilkoblingsledere og andre kostnader vedrørende tilrettelegging av måler. HV anfører i brev av 18. mars 2008 at *"Kommunene er av den oppfatning at Hafslund Nett AS skal bekoste installasjon av målere fullt ut, da det ikke foreligger noen plikt for kommunene til å bekoste noen side av installasjonen."*

Beregning av forbruk i umålte veilysanlegg

Inntil 1. januar 2008 er umålte veilysanlegg avregnet ved at effekt for lyskilder er summert og multiplisert med brenntiden.

Fra 1. januar 2008 har HN lagt til et påslag på 20 % for energitap i ledningsnett samt forkoblingsutstyr i armatur for hvert tilknytningspunkt. Dette medfører at stipuleringen av forbruket belager seg på: effekt * brukstid (4000 timer) * 20 %. Dette er ifølge HN en stipuleringsmetode som vil gi et riktig gjennomsnittlig forbruk for veilysanlegg i sitt forsyningsområde. For å kvalitetssikre tapsanslaget bestilte HN Norconsults rapport *"Analyse av tap i veilysnettet"* av 30. august 2007. Rapporten konkluderer med store variasjoner i tapsfaktoren avhengig av type veilysanlegg, med et anslått tap på mellom 12,5 – 25 %.

Kommunene er primært av den oppfatning at HN ikke har adgang til å gi et påslag på 20 % for umålte veilysanlegg. Kommunene anfører at med mindre partene blir enige om noe annet skal Toll og avgiftsdirektoratets Rundskriv nr. 10/2005 av 28. desember 2004 anvendes ved stipuleringen. I rundskrivet fremkommer det at forbruksavgiften på elektrisk kraft i umålte veilysanlegg skal fastsettes med bakgrunn i en brenntid på 4000 timer. Subsidiært finner kommunene at grunnlaget for beslutningen om påslag på 20 % er sviktende, da Norconsults rapport ikke gir et utvetydig svar på at tapet i alle typer veilysanlegg ligger på 20 %. Kommunene finner at Norconsults rapport konkluderer med så store variasjoner at det er uforsvarlig å legge en felles tapsprosent til grunn for alle anlegg. HV anfører videre at usikkerhetsfaktorene i undersøkelsen er så mange at det kan dras tvil om rapporten gir grunnlag for å trekke tilstrekkelige sikre konklusjoner.

HN deler synet med at Norconsults rapport ikke dokumenterer at en felles tapsprosent gir et riktig tapstall for samtlige veilysanlegg, men konkluderer med at det med bakgrunn i rapporten *"ikke med rimelighet kan hevdes at et tap i veilysnettet og forkoblingsutstyr på i gjennomsnitt 20 % er for høyt i forhold til de faktiske forhold."*

Nettleie

Fra 1. januar 2008 har HN innført en praksis hvor nettleien for veilysanlegg avregnes et fastledd pr tilknytningspunkt påløpende kr 460,- pr år, samt et energiledd på 13,09 øre per kWh. Unntaket er ved forbruk over 100 000 kWh, eller over 125 A overbelastningsvern hvor det blir tariffert effekttariffer.

Det finnes så vidt NVE er klar over per i dag ingen oversikt over antall tilknytningspunkter i de 19 kommunene. Antall tilknytningspunkt blir derfor beregnet med utgangspunkt i Asker og Bærum kommuner hvor tilknytningspunktene er registrert. I disse kommunene består hver veilysinstallasjon av i gjennomsnitt 40 lamper à 125 W. Antall tilknytningspunkt i de øvrige kommunene blir slik NVE forstår det estimert ved å dividere antall lamper i kommunens veilysanlegg på 40.

NVE forstår det slik at Hafslund og kommunene har utarbeidet en grensesnittsavtale der tilknytningspunktene er nærmere utarbeidet for 4 forskjellige anleggstyper: Separate veilysanlegg, 1-fas tenntråd, integrerte veilysanlegg og 3-fas veilysanlegg.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften), og forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester av 3. november 1999 nr 301. Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1. I medhold av Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 4-10 kan NVE fatte vedtak om uenighet vedrørende vilkår for tilknytning og bruk av nettet.

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

Målepunkt, tarifferingsgrunnlag og nettleie

Nettselskapene har etter gjeldende regelverk ansvar for å utarbeide tariffer som er i overensstemmelse med prinsippene som fremgår av kontrollforskriftens § 13-1. Et av prinsippene er at tariffen skal refereres tilknytningspunktet, jf kontrollforskriftens § 13-1 bokstav a).

Tilknytningspunkt er nærmere definert i kontrollforskriftens § 1-3 som: *"punkt i overføringsnettet der det foregår innmating eller uttak av kraft eller utveksling mellom nettselskap."* NVE legger videre til grunn at tilknytningspunktet som en hovedregel ligger i grensesnittet mellom nettselskapets nett og kundens nett, hvor nettselskapets nett er å forstå som de nettanlegg som opereres av nettselskapet, og som inngår i selskapets tarifferingsgrunnlag.

De måleverdier som registreres i målepunktet vil være grunnlaget for nettselskapets beregning av tariffen. Det følger dermed indirekte av § 13-1 at måling bør skje i samme punkt som tariffene skal refereres til, siden tariffen skal reflektere kostnadene ved uttak av kraft frem til utvekslingspunktet mellom nettselskapets nett og kundens nett. NVE vil likevel understreke at regelverket ikke stiller noe absolutt krav til at måling skal skje i tilknytningspunktet.

Punkttariffsystemet forutsetter at alt uttak og all innmating av kraft tarifferes i sine respektive tilknytningspunkt. Som hovedregel vil de fleste punkt knytte sammen to nettnivå eller et nettnivå og en enkelt sluttbruker/produsent. Det er dette nettbildet som er lagt til grunn for kontrollforskriftens tarifferingsprinsipper. For at punkttariffsystemet skal ha tilsiktet virkning må kraftflyten i tilknytningspunktene måles, slik at korrekt avregning kan ligge til grunn for tarifferingen. I distribusjonsnettet skal nettleien som et minimum bestå av et energiledd og et fastledd. Energileddet er et bruksavhengig ledd og skal som et minimum dekke de marginale tapskostnader ved overføring av elektrisitet i nettet. Energileddet skal reflektere den systembelastningen en kunde påfører nettet. Fastleddet skal dekke kundespesifikke kostnader, samt en andel av de øvrige faste kostnadene i nettet. Tariffene skal refereres tilknytningspunktet i nettet og skal være ikke-diskriminerende og objektive. I

prinsippet medfører dette at alle kunder skal ha det samme fastleddet uavhengig av hva slags forbruk som finnes bak tilknytningspunktet. NVE vil presisere at tariffene kan differensieres, men at differensieringen ikke kan være vilkårlig. Tariffene kan for eksempel differensieres etter nettnivå, forskjeller i brukstid eller etter avtaler om utkobling. En eventuell differensiering må kunne begrunnes ut fra relevante nettforhold og kriteriene må være objektive og kontrollerbare. HN har begrunnet redusert fastledd per estimerte tilknytningspunkt med at veilystariffene ikke er belastet tilsynskostnader, samt at man har valgt å legge til grunn en ytterligere reduksjon i en overgangsperiode for å bidra til en mykere overgang til ny avregningsmåte for veilys.

NVE legger til grunn at HN og kommunene er enige om prinsippene for hvor grensesnittet går mellom deres respektive nettanlegg, og dermed om hva som prinsipielt defineres som tilknytningspunkt. Slik NVE forstår det har derimot verken kommunene eller HN oversikt over hvor tilknytningspunktene er, ei heller antall tilknytningspunkt i hver kommune. Antall tilknytningspunkt brukt for avregning av fastleddet blir derfor beregnet ved å dividere antall lamper på 40.

NVE mener det er et grunnleggende prinsipp at tariffen skal refereres tilknytningspunktet. I denne saken står vi derimot overfor en situasjon hvor kraftflyten ikke måles, tilknytningspunktene ikke er kjent, og følgelig er uttak i hvert tilknytningspunkt også ukjent. NVE legger til grunn at det i en slik situasjon vanskelig lar seg gjøre å referere tariffene til tilknytningspunktene. NVE er derfor av den oppfatning at da HN p.t. ikke har mulighet til å referere tariffene til tilknytningspunktet jf. § 13-1 a).

NVE er likevel av den oppfatning at veilyskundene, som alle andre kunder, skal bidra til de faste kostnader i nettet. NVE mener at da det ikke finnes oversikt over veilyskundenes tilknytningspunkter vil det være hensiktsmessig å behandle hver umålte veilyseier som en veilyskunde og tilby en tariff tilsvarende andre kunder med samme forbruk og effektuttak. Slik HNs tariff for umålte veilysanlegg er bygget opp, ved å estimere antall tilknytningspunkt på bakgrunn av antall lamper, for deretter å tariffere et fastledd på kr 460,- per tilknytningspunkt, blir kommunene tariffert et fastledd tilsvarende kr 11,50 pr lampe. En slik tariffering vil følgelig ikke være avhengig av antall tilknytningspunkt, men antall lamper. NVE kan ikke se at antall lamper er et objektivt og ikke diskriminerende kriterium basert på relevante nettforhold som gir grunnlag for en slik differensiering av tariffen. NVE finner derfor at HNs tarifferingspraksis m.h.t. umålte veilysanlegg er i strid med kontrollforskriftens § 13-1 e).

De faste kostnader i HN sitt nett vil i liten grad være avhengig av antall tilknytningspunkter i slike umålte veilysanlegg. Da anleggene ikke er målt vil HNs kostnader pr tilknytningspunkt være små om ikke ubetydelige. NVE kan derfor ikke se at en tariff basert på antall tilknytningspunkter i umålte veilysanlegg vil gi en rettferdig fordeling av kostnader.

NVE finner at hver eier av umålte veilysanlegg skal behandles som én kunde og tilbys en tariff lik tilsvarende kunder i HNs nettområde. Gitt at antall lyspærer og deres effekt er det eneste kjente tallmaterialet som kommunene og HN er i besittelse av, vil det etter NVEs vurdering være hensiktsmessig at det er dette som er avregningsgrunnlaget for det faste leddet i nettleietariffen.

NVE er kjent med at det er igangsatt arbeid med å kartlegge de respektives nettanlegg, og dermed også kartlegge grenseskillet mellom HNs og veilyseiernes nettanlegg og tilknytningspunkt. NVE anser dette arbeidet som svært nødvendig og oppfordrer veilyseierne og HN til å fortsette og om mulig intensivere et slikt arbeid med sikte på å få en fullgod oversikt over veilysanlegg og energiforbruket i disse. NVE legger til grunn at nettleietariffene for veilys blir omgjort etter hvert som anleggene blir målt, slik at tariffene blir lik tariffer til tilsvarende kunder i HN sitt nettområde. En slik omlegging vil nødvendigvis innebære tariffer referert tilknytningspunkt/målepunkt.

NVE finner at alle tariffer skal refereres tilknytningspunktet. Dette innebærer at kommunene skal bli tariffert basert på måling i grensesnittet mellom veilysnettet og det ordinære overføringsnettet. Dette medfører videre at kommunene skal bli tariffert et fastledd pr tilknytningspunkt/målepunkt. I tilfeller der anleggene ikke er målt skal veilyseier behandles som en kunde og bli tariffert tilsvarende andre kunder i samme nett.

Måling

All kraft som en kunde tar ut fra nettet, skal i utgangspunktet måles. Dette gjelder uavhengig av hva kraften brukes til. Den eneste måten å fastsette faktisk energiforbruk er med egne målere i grensesnittet mellom nettselskapenes nett og kundenes anlegg.

HN er i utgangspunktet ansvarlig for å måle hvor mye kraft som tas ut og mates inn av sitt nett. NVE anser det som viktig for å kunne sikre en effektiv kraftomsetning, at alle sluttbrukere inkludert veilyseiere blir målt etter faktisk forbruk. Avregning av kunder basert på faktisk målt energiforbruk vil bidra til fullt ut å synliggjøre effekten av tiltak som reduserer energiforbruket.

Jf.Ot.prp. nr. 56 har nettselskapet ansvaret for å måle innmating og uttak fra sitt nett: *"Netteierne har ansvaret for å måle hvor mye kraft som leveres inn og tas ut av nettet... Myndighet til å fastsette forskrifter om måling og avregning er delegert til NVE gjennom energilovforskriften."* Nettselskapet plikter etter § 4-5 i Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovsforskriften) å sørge for at *"Måling, avregning og fakturering skal utføres på en måte som sikrer en enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning."* Det er NVEs oppfatning at dette ikke kan sikres ved anslag av faktisk forbruk. For å sikre en effektiv kraftomsetning må man legge til grunn at sluttbruker er målt og har en måler-ID slik at han er bevisst sitt faktiske forbruk og har mulighet til på en effektiv måte å foreta leverandørskifte.

Forskrift om måling, avregning og samordnet opptreden ved kraftomsetning og fakturering av nettjenester av 3. november 1999 nr 301 (avregningsforskriften) stiller krav til kvalitet på måleverdier og systemer for måling og avregning. I forskriftens formålsparagraf heter det at: *"Reglene stiller krav til at nettselskap som en nøytral aktør sørger for en effektiv informasjonsutveksling ved leverandørskifter, måling og avregning slik at konkurransen i kraftmarkedet blir best mulig i samsvar med energilovens formål."* Bestemmelsene i forskriften gir etter NVEs vurdering nettselskapet ansvaret for hele måleverdikjeden inkludert installasjon av elektrisitetsmåler.

Nettselskapet har jf. § 3-3 i avregningsforskriften *"... ansvar for at energiforbruk/energiflyt i målepunkt blir målt og avlest."* Det følger imidlertid av § 3-5 at dersom innhenting av målerstand i henhold til § 3-3 medfører en urimelig kostnad eller ulempe for nettselskap kan målerstand stipuleres. NVE mener det følger intuitivt at for å kunne ha en målerstand må man ha en måler. Bestemmelsen gir i prinsippet ikke nettselskapet rett til å fastsette forbruk i tilfeller der elektrisitetsmåler mangler. Nettselskapet har i utgangspunktet plikt til å måle alt forbruk og uttak i sitt nett.

Bestemmelsen er etter NVEs vurdering heller ikke ment å regulere tilfeller der installasjon av måler medfører urimelige kostnader for nettselskap slik HV anfører i brev av 18. mars 2008. § 3-5 er derimot en bestemmelse som tilsier at dersom innhenting av målerstand fra en eksisterende måler medfører urimelige kostnader kan denne stipuleres. Bestemmelsen gjelder i tilfeller der sluttbruker på en eller annen måte er forhindret i å foreta avlesning, samt i tilfeller der kostnadene ved å komme frem til måler er store.

NVE finner dermed at måling skal utføres på en måte som sikrer enkel markedsadgang og legger til rette for en effektiv kraftomsetning. HN er ansvarlig for at alt uttak inkludert veilys blir målt og avlest i sitt nettområde. NVE pålegger HN å igangsette arbeidet med installasjon av målere der dette ikke eksisterer. NVE vil i den forbindelse vise til Forslag til endringer i forskrift 11. mars 1999 nr. 301 angående avanserte måle- og styringssystem (AMS). Forslaget stiller krav om installasjon av avanserte måle- og styringssystemer i hvert målepunkt. Endringene som presenteres i forslaget foreslås å tre i kraft fra 1.1.2014. NVE anser det som hensiktsmessig at HN tilpasser installasjon av målere for veilys til et eventuelt krav om installasjon av AMS.

NVE ser likevel at det kan være behov for en viss grad av fleksibilitet i forhold til angitte krav. Det er i HNs nettområde flere forskjellige typer veilysanlegg. NVE er kjent med at flere kommuner ønsker å endre veilysnettstrukturen slik at et effektivt måleregime kan etableres, og for å tilfredsstille krav fastsatt i vedtak av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap angående ansvarsforhold i fellesførte veilysanlegg. Et krav fra nettselskapet om tilrettelegging av veilysmåling, må sees i forhold til en eventuell ombygging av slike veilysanlegg for å sikre en kostnadseffektiv overgang til et korrekt måleregime for veilys.

Det skal heller ikke utelukkes at det for enkelte tilknytningspunkt vil være hensiktsmessig å finne alternative måter å fastsette en kundes energiforbruk på. Dette kan være tilfelle der kostnader ved målerinstallasjon og tilrettelegging blir urimelig store i forhold til det faktiske forbruket. I tilfeller der oppføring av målere vil medføre så store kostnader at det må anses som samfunnsmessig lite rasjonelt kan nettselskap anslå forbruket. Det vil være nettselskapets oppgave å vurdere krav om måling i hvert enkelt tilfelle. Ved uenighet om krav om måling kan saken bringes inn til NVE.

Bekosting av målere

Jf § 13-1 c) i kontrollforskriften plikter nettselskapet å tilby ikke-diskriminerende og objektive vilkår for tilknytning. HN stiller i dag krav til måling av alle nye veilysanlegg, samt ved utvidelser av eksisterende umålte veilysanlegg. Slik NVE forstår det innebærer dette at veilyseierne må påta seg kostnadene ved å tilrettelegge for måling av det aktuelle anlegg.

Kostnader ved å etablere et korrekt regime for måling og avregning av veilys vil være en delt oppgave mellom nettselskap og veilyseier. NVE legger til grunn at målere og installasjon av disse blir bekostet av HN. I visse tilfeller må det gjøres tiltak inne i veilysinstallasjonen for å legge til rette for måling av anlegget. Kostnader vedrørende drift, vedlikehold, oppgraderinger eller endringer i et elektrisk anlegg blir normalt bekostet av eier av det aktuelle anlegget. Tiltak inne i veilysinstallasjonen vil dermed være veilyseierens oppgave og ansvar, og kostnader ved en eventuell ombygging må bæres av veilyseieren.

I dette aktuelle tilfellet er det snakk om kundespesifikke nettanlegg hvor sluttbruker og eier av veilysnettet hovedsakelig er samme juridiske enhet. NVE anser det ikke som rimelig at kostnader som påløper i veilyseierens installasjon, som følge av et krav om måling, blir belastet nettselskapet og deretter nettselskapets øvrige kunder. NVE er av den oppfatning at HN sitt krav om at installasjonseier dekker alle kostnader vedrørende tiltak inne i den private installasjonen oppfyller forskriftens krav om ikke-diskriminerende og objektive vilkår for tilknytning.

NVE legger til grunn at kostnader som oppstår i nettselskapets nett som følge av installasjon av målere blir bekostet av nettselskapet. Eventuelle kostnader som oppstår i nettselskapets nett som følge av etterspørsel etter økt kvalitet eller kapasitet kan inndekkes gjennom anleggsbidrag jf. bestemmelsene i § 17-5 i kontrollforskriften. Dette vil i all hovedsak gjelde nye veilysanlegg, samt ved utvidelse av eksisterende anlegg.

Jf. § 4-3 (Måling, avregning og fakturering) i energiloven plikter også netteiere og sluttbrukere å følge de bestemmelser om måling fastsatt i energiloven eller forskriftenes bestemmelser *"Enhver som helt eller delvis eier eller driver nett, produksjon eller organisert markedsplass etter § 4-5, samt omsettere og sluttbrukere plikter å rette seg etter den avregningsansvarliges instrukser under avregningskoordineringen, samt følge de bestemmelser om måling, avregning og fakturering fastsatt i eller i medhold av denne lov."* NVE er av den oppfatning at kommunene som veilyseiere og sluttbrukere plikter å rette seg etter de krav som nettselskapet må stille for selv å kunne oppfylle krav pålagt dem i lov eller forskrift. Det er derfor NVEs oppfatning at HN har rett til å kreve at eieren av veilysinstallasjonene legger til rette for måling av sitt eget anlegg og bekoster eventuelle ombygninger som kreves for at anlegget lar seg måle.

Beregning av forbruk i umålte veilysanlegg

Til tross for at NVE mener at forbruk i veilysanlegg på lik linje med annet forbruk skal måles ser NVE at det i en overgangsperiode, samt i tilfeller der installasjon av målere vil medføre en urimelig kostnad, vil være et behov for å gjøre et anslag av forbruk i umålte veilysanlegg.

Energiflyt i målepunkt/tilknytningspunkt vil i utgangspunktet være grunnlaget for nettselskapets avregning av forbruket til en kunde. Dette prinsippet gjelder etter NVEs vurdering uavhengig av om kunden faktisk er målt. Forbruket i et veilysanlegg vil være avhengig av flere faktorer. Alder på komponenter, størrelse på anlegg, type forkoblingsutstyr og spenningsforhold vil i tillegg til brenntid og lampeeffekt påvirke anleggets forbruk. Ved å unnlate å ta hensyn til effekttap i nett og forkoblingsutstyr vil etter NVEs vurdering det reelle energivolumet forbrukt i det aktuelle anlegget være vesentlig større en estimert volum. Dette vil medføre at kunden ikke får synliggjort sitt faktiske energiforbruk, samt at differansen mellom faktisk energivolum og estimert energivolum blir belastet nettselskap og videreført andre nettkunder i det aktuelle nettområdet. NVE anser effekttap i nett og forkoblingsutstyr som et relevant kriterie å vurdere i forbindelse med et anslag av faktisk forbruk i et anlegg.

HN viser i brev av 27.05.2008 til tarifforskriftens § 13-1 bokstav e) hvor det heter at *"tariffene kan differensieres etter objektive og kontrollerbare kriterier basert på relevante nettforhold."* HN skriver videre at *"Det er i tarifferingen nødvendig å inndele kundene i tariffgrupper som tarifferes etter gjennomsnittsbetraktninger innenfor tariffgruppen. Veilyset utgjør en slik tariffgruppe, og tillegget for tapene i veilysnett og forkoblingsutstyr er dermed ment å gi et rimelig anslag på de gjennomsnittlige tapsforholdene i veilysnettet. Det er med andre ord ikke slik at tillegget for tapene i veilysnettet må være korrekt for hver veilyskunde. Som i tarifferingen for øvrig vil man nødvendigvis finne enkeltkunder som avviker fra gjennomsnittsbetraktningene som legges til grunn for tarifferingen."* NVE vil bemerke at anslag av strømforbruk ikke er å betrakte som en tariff. Strømforbruket, inkludert nettap i anlegg bak tilknytningspunktet, skal dermed ikke anslås etter de tarifferingsprinsipper som fremgår av kontrollforskriften. Det ligger implisitt i energiloven og tilhørende forskrifter at avregningsgrunnlaget for strømforbruket skal beregnes ut fra målte verdier av faktisk strømforbruk. Det er ingen belegg i de nevnte forskriftene om at strømforbruket kan anslås på bakgrunn av gjennomsnittsbetraktninger av en kundegruppe. NVE støtter likevel HNs vurdering av at det ikke er *"slik at tillegget fra tapene i veilysnettet må være korrekt i hvert enkelt tilfelle"* da dette ikke er mulig med mindre anlegget faktisk er målt. Enhver kunde har i prinsippet likevel rett til å bli tariffert etter det forbruket som han eller hun faktisk har. NVE finner derfor at i de tilfeller der kunden ikke blir målt må det stilles krav om en skjønnsmessig vurdering av forbruket til hver enkelt kunde.

Anslag av forbruk i veilysanlegg som er av varierende typer, alder og kvalitet vil i alle tilfeller være en skjønnsmessig øvelse. Norconsult gir på bakgrunn av rapporten "Analyse av tap i veilysnettet" en

anbefaling om fastsettelse av en tapsprosent i umålte veilysanlegg varierende fra 12,5-25 % avhengig av størrelsen på anlegget, type forkoblingsutstyr samt type lyskilder som er benyttet. Norconsults rapport baserer seg på informasjon og målinger av nettanlegg i Asker, Bærum, Oslo og Fet kommuner, hvorav kun en veilyseier (Fet kommune) tilhører gruppen av kommuner som har klaget denne saken inn for NVE. Konklusjonen i rapporten trenger derfor ikke å være representativ for alle kommunene i HNs forsyningsområde. HV skriver i brev av 10.september 2008 at *"Prosjektgruppen og HV mener på denne bakgrunn at Norconsults rapport på ingen måte kan tas til inntekt for at det overhodet foreligger noe svinn i ledningsnettet innenfor det aktuelle området prosjektgruppen og HV representerer. I den grad Hafslund Nett AS skal kunne fakturere et tillegg for tap i nettet, må dette dokumenteres for den enkelte kommune basert på representative undersøkelser. Inntil dette er gjennomført må kravet avvises. I dette tilfellet har Hafslund Nett AS allerede innkrevet et for høyt beløp fra 1. januar 2008, og dette må pålegges å tilbakebetales med morarenter."*

NVE legger til grunn at estimering skal foregå med bakgrunn i et best mulig anslag av det faktiske forbruket i umålte veilysanlegg. NVE finner ikke grunnlag for å betvile HNs gjennomsnittlige beregnede nettap på 20 % i umålte veilysanlegg i sitt forsyningsområde. NVE mener likevel at det finnes relevante opplysninger som sannsynliggjør at visse kommuner har veilysnett med lavere effekttap enn HNs anslag, hvilket nødvendigvis medfører at andre kommuner har et høyere tap i veilysnettet. Et anslag bør derfor gjøres på bakgrunn av en skjønnsmessig vurdering av hver enkelt veilyskunde. NVE vil gjøre oppmerksom på at veilyseierne selv har et ansvar i å kartlegge sine egne anlegg, inkludert alder på komponenter, størrelse på anlegg og type forkoblingsutstyr. Det virker i den forbindelse lite rimelig at et nettselskap skal ha det fulle ansvar med å kartlegge andres nettanlegg for å finne det faktiske forbruket i dette anlegget. NVE finner videre at veilyseierne selv må kunne dokumentere at de med rimelighet har et forbruk som fraviker fra det anslag nettselskapet fastsetter. Gitt at en eller flere veilyseiere kan dokumentere at de har et mindre forbruk enn hva HN anslår skal dette tas hensyn til i forbindelse med anslaget. Det gjøres i den forbindelse klart at veilyseierne har mulighet til å legge til rette for måling og be nettselskapet måle faktisk forbruk, noe som i alle tilfeller vil gi et korrekt avregningsgrunnlag.

Vedtak

I medhold av Forskrift om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften) § 4-10 kan NVE fatte vedtak om uenighet vedrørende vilkår for tilknytning og bruk av nettet.

Alle tariffer skal refereres tilknytningspunktet. Dette innebærer at kommunene skal bli tariffert basert på måling i grensesnittet mellom netteiers nett og det ordinære overføringsnettet. Dette innebærer videre at kommunene skal bli tariffert et fastledd pr tilknytningspunkt/målepunkt. I tilfeller der anleggene ikke er målt skal veilyseier behandles som en kunde og bli tariffert tilsvarende andre kunder i samme nett.

HN plikter i utgangspunktet å måle alt uttak og all innmating i sitt nett. NVE anser det som viktig for å kunne sikre en effektiv kraftomsetning, at alle sluttbrukere inkludert veilyseiere blir målt etter faktisk forbruk. NVE henstiller HN å igangsette arbeidet med å opprette et korrekt målings- og avregningsregime i HNs nettområde. Et slikt arbeid vil måtte ta hensyn til endringer i måling og avregningsforskriften angående AMS, samt eventuell ombygging av veilysanlegg for å tilfredsstille krav fremsatt av DSB.

NVE finner videre at HN har anledning til å stille krav om at eier av det aktuelle veilysanlegget dekker kostnader knyttet til tilrettelegging av anlegget slik at dette lar seg måle. NVE vil bemerke at

eventuelle kostnader som oppstår i HNs nettanlegg som følge av installasjon av målere, skal bekostes av nettselskapet. Eventuelle kostnader som oppstår i nettselskapets nett som følge av etterspørsel etter økt kvalitet eller kapasitet kan inndekkes gjennom anleggsbidrag jf. bestemmelsene i § 17-5 i kontrollforskriften.

Forbruk i veilysanlegg skal på lik linje med annet forbruk måles. Inntil målere er installert, og i tilfeller der kostnader ved tilrettelegging og installasjon av målere vil medføre så store kostnader at det må anses som samfunnsmessig lite rasjonelt, vil det være et behov for å gjøre et anslag av forbruk i umålte veilysanlegg. Anslag av forbruk skal gjøres på bakgrunn av en best mulig beregning av faktisk forbruk på bakgrunn av tilgjengelig datamateriale. NVE ser ingen grunn til å betvile HN sin beregning av gjennomsnittlig effekttap i umålte veilysanlegg. NVE mener derimot at HN plikter å ta hensyn til alt datamateriale, fra hver enkelt kunde, slik at best mulig anslag blir brukt i avregningsgrunnlaget.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 5

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

EB Nett AS
Postboks 7007
3007 DRAMMEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 25. 03. 2009
Vår ref.: NVE 200900019-4 ep/laek
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

Revisjonsrapport - Vedtak - EB Nett AS

NVE har revidert EB Nett AS sin praksis knyttet til tariffering i regionalnettet etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at EB Nett AS har en praksis som er i strid med regelverket. Avvikene beskrevet i rapporten skal lukkes innen 1. juni 2009 og det skal rapporteres til NVE hvilke tiltak som er gjort for å lukke avvikene.

NVEs vurdering

NVE vurderer funn gjort under revisjonen av EB Nett AS 19. mars 2009 i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

Under revisjonen ble det avdekket et avvik og en anmerkning. Avvikene skal lukkes innen 1. juni 2009.

Avvik

Revisjonen avdekket at EB Nett AS ikke har klassifisert 132 kV avgreining mot Djupedal og 132 kV avgreining mot Mykstufoss som produksjonsrelaterte nettanlegg.

Jf. kontrollforskriftens § 17-1 skal kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utvekslingspunkt i nettet defineres som produksjonsrelaterte nettanlegg. Klassifisering av et anlegg som produksjonsrelatert nettanlegg eller ordinært nettanlegg skal gjøres på bakgrunn av en helhetsvurdering av anleggets hovedfunksjon. I tråd med etablert praksis skal ikke historisk utvikling eller eierforhold i nettet legges til grunn for

klassifisering. Det er anleggets hovedfunksjon i dag som er avgjørende. Konsesjonæren er selv ansvarlige til å klassifisere sine anlegg etter gjeldene forskrifter.

Avgreining mot Djupedal har ikke tilknyttet forbruk og er å anse som en ren produksjonsradial. NVE anser videre Rollag Elektrisitetsverk L/L sitt uttak i Mystufoss (3,5 MW) som så lite sett i forhold til produksjonen i Mykstufoss (generators merkeytelse 2 X 30 MVA) at det er liten tvil om at anleggets hovedfunksjon er overføring av kraft fra Mykstufoss til nærmeste utvekslingspunkt i nettet. NVE finner at 132 kV avgreining mot Djupedal og 132 kV avgreining mot Mykstufoss er å betrakte som produksjonsrelaterte nettanlegg.

Kostnader ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak. Dette innebærer at en produsent tilknyttet et produksjonsrelatert nettanlegg i tillegg til energiledd og ordinær innmatingstariff (jf. §§ 16-1 og 16-2), skal betale en tariff som dekker kostnadene i det aktuelle anlegget. Dersom det er uttak fra et produksjonsrelatert nettanlegg, kan uttaket i tråd med § 17-1 andre og tredje ledd betale en andel av kostnadene i anleggene, men aldri mer enn tariffkostnaden ved en alternativ tilknytning til nærmeste ordinært nett. Uttak som normalt ville vært tilknyttet regionalnett, skal dermed ikke betale en høyere tariff enn tariffen hos nærmeste regionalnett for en tilsvarende uttakskunde. NVE finner at EB Nett AS har ikke tariffert kraftverkene tilknyttet de aktuelle anleggene etter kontrollforskriftens § 17-1.

Anmerkning

EB Nett har innrapportert salgsinntekter fra innmating fra kraftproduksjon som salgsinntekter fra prioritert uttak. Inntekter fra kunder med både innmating og uttak (Midt Nett Buskerud AS og Södra Cell Tofte AS) er blitt innrapportert samlet som inntekter fra prioritert uttak. NVE vil gjøre oppmerksom på at alle inntekter fra innmating fra kraftproduksjon i regionalnettet skal innrapporteres under note 4.3 B *salgsinntekter innmating fra kraftproduksjon*.

Konklusjon

NVE har funnet at EB Nett AS sin praksis angående tariffering av kraftverk tilknyttet produksjonsrelaterte nettanlegg ikke er i henhold til bestemmelsene i kontrollforskriftens § 17-1.

Avvik beskrevet i revisjonsrapporten skal være lukket innen 1. juni 2009. NVE ber om at EB Nett AS innen tidsfristen rapporterer til NVE hvilke endringer som er gjort for å lukke avvikene.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 6

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Tormod Midttun
Elgfaret 29
3617 KONGSBERG

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 16. 04. 2009
Vår ref.: NVE 200900844-4 ep/laek
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag - vedtak

Tormod Middtun klager på EB Nett AS sin beregning av anleggsbidrag. NVE har vurdert EB Netts tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at EB Nett AS har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

Tormod Middtun klager på EB Nett AS sin beregning av anleggsbidrag for forsterkning av eksisterende tilknytning. Middtun mener EB Nett ikke har anledning til å innkreve anleggsbidrag for montering av kortslutningsvern i stolpe og bytte av luftstrekk fra stolpe til bygg.

Tormod Middtun ga i oktober 2008 installatørselskapet Bravida i Kongsberg i oppdrag å oppgradere overbelastningsvernet (OV) i sin bolig. Bravida sendte 7. oktober 2008 melding om installasjonsarbeid til EB Nett. I meldingen ble det bedt om endring av OV fra 3x35 A til 3x63 A, bytte av eksisterende luftstikkledning samt montering av nytt kortslutningsvern (KV) i stolpe. EB Nett AS sendte 9. oktober informasjonsbrev til Tormod Middtun med informasjon om anleggsbidragets beregningsgrunnlag og størrelse. 14. oktober sender Bravida Norge AS avd. Kongsberg v/Rune Tangen Andersen melding om spenningssetting.

EB Energimontasje byttet 16. oktober luftstikkledning fra 3X10 mm2 Cu til EX 3X25 mm2 AL. KV med 3x125 A sikring ble montert i stolpe og gammel elektrisitetsmåler ble byttet.

EB Nett opplyser om at de praktiserer en ordning med fullt anleggsbidrag. Det betyr at alle kostnader i forbindelse med en ny stikkledning eller forsterkning må dekkes av kunden. Anleggsbidraget inneholdt kostnader ved montering av KV i stolpe, samt bytte av luftstrekk fra stolpe. I kostnaden inngår i tillegg til etableringen av selve stikkledningen, også kostnadene med saksbehandling og nødvendig dokumentasjon av anlegget.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE vurderer saken til å dreie seg om hvorvidt EB Nett AS i denne saken har anledning til å kreve anleggsbidrag for oppgradering og flytting av kortslutningsvern.

Nettselskapene kan etter § 17-5 i forskrift av 11. mars 1999 nr. 302 om teknisk og økonomisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnader ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Anleggsbidrag ved forsterkninger av nettet til eksisterende kunder kan beregnes når kunden etterspør økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for investeringer i nettanlegg. Slik NVE oppfatter saken har Tormod Middtun etterspurt økt kapasitet gjennom etterspørsel av nytt overbelastningsvern på 3x63 A. Bravida har i samme bestilling også inkludert bestilling av nytt kortslutningsvern. Bestillingen innebar slik NVE forstår det, en oppgradering av KV fra 3x63 A til 3x125 A. NVE finner at Tormod Middtun gjennom bestillingen fra installatørselskapet Bravida har etterspurt en oppgradering av kortslutningsvernet.

Anleggsbidraget kan maksimalt settes lik nødvendige kostnader ved forsterkningen inklusive timeverk for personell, maskiner og utstyr. Eksisterende KV på 3x63 A kunne av selektivitetshensyn ikke beholdes. NVE finner derfor at oppgradering av KV må anses som en nødvendig kostnad ved forsterkningen. Nettselskapet er selv ansvarlige å utarbeide en rasjonell nettløsning som tilfredsstiller krav fastsatt i lov eller forskrift. NVE kan ikke se at dette ikke har blitt gjort i dette tilfelle.

NVE finner at EB Nett i henhold til kontrollforskriftens § 17-5 har anledning til å innkreve anleggsbidrag for forsterkning og flytting av kortslutningsvern.

Vedtak

NVE finner ikke at EB Netts tariffpraksis er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 7

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Tussa Nett AS
Langemyra 6
6150 ØRSTA

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 17. 04. 2009
Vår ref.: NVE 200900010-4 ep/laek
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.: AH/GE

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

NVEs vurdering i klage på Tussa Nett AS sitt avslag på utlevering av nettinformasjon - vedtak

Kraftverkene Heidelva kraftverk AS, Sundal kraftverk AS, Kviven kraft AS, Skjåstad kraftverk og Vågen kraft AS klager på Tussa Nett AS sitt avslag på utlevering av nettinformasjon. NVE har vurdert Tussa Netts praksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at Tussa Nett har en praksis for informasjonsutlevering som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

Kraftverka Heidelva kraftverk AS, Sundal kraftverk AS, Kviven kraft AS, Skjåstad kraftverk og Vågen kraft AS ønsker tilgang til data over høyspentnettet for å kunne foreta egne beregninger av marginale tap. Det bes om:

- Detaljert enlinjeskjema over regional og distribusjonsnettet.
- Oversikt over nettkomponenter som lengde og tverrsnitt på linje eller kabel, samt ytelse, tomgangstap og belastningstap på transformatorstasjoner.
- Timesverdier for alle punkter i det aktuelle nettet der det er utveksling.

Tussa Nett AS finner at dette er nettdata som ikke kan offentliggjøres. Dersom NVE finner at en slik type data er offentlig vil det etter Tussa Netts vurdering medføre en uheldig arbeidsbelastning for deres organisasjon. Tussa Nett ønsker i utgangspunktet at en eventuell revisjon av marginaltapsberegninger bør foretas av NVE som regulerer nettselskapet.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et

nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at saken dreier seg om i hvilken grad kunder har krav på utlevering av nettdata for kontroll av egne tariffer, samt hvorvidt nettselskapet har rett til å utlevere denne type informasjon.

Krav til marginaltapsberegninger i distribusjonsnettet

Formålet med energileddet er å gi aktørene et prissignal, dvs. informasjon om kostnader ved å bruke nettet slik at de kan tilpasse produksjonen. NVE har tidligere vurdert etterberegning av energileddet i å være i strid med kontrollforskriftens bestemmelser. Det følger av NVEs krav om estimerte tapsprosenter i forkant, at beregningene kan avvike fra faktiske marginale tap i de aktuelle periodene. Ved utarbeidelsen av marginale tap må det tas hensyn til forventet lastflyt.

NVE har tidligere godtatt en praksis i distribusjonsnettet som innebærer at tapsprosenten kan fastsettes på bakgrunn av et gjennomsnitt av de marginale tapskostnadene i det aktuelle nettområdet. Marginaltapsprosenter i distribusjonsnettet skal som et minimum settes lik tapsprosent i nærmeste utvekslingspunkt mot overliggende nett pluss gjennomsnittlig marginaltap for det aktuelle nettområdet. På tross av at NVE vil oppfordre alle distribusjonsnett å utføre punktvise beregninger av marginaltap i distribusjonsnettet er det altså ikke et krav om slike beregninger. Marginaltapsprosenten skal være symetrisk om null for henholdsvis innmating og uttak. Energileddet skal tidsdifferensieres i henhold til minimumskravet som fremgår av § 14-1, dvs. vinter dag, vinter natt/helg og sommer.

Nettselskapets plikt for skjerming av informasjon

Hva som er sensitiv informasjon om kraftforsyningen blir regulert av beredskapsforskriftens §§ 6-1 og 6-2. § 6-2 i beredskapsforskriften gjelder alle som er underlagt energiloven. Det betyr at alle selskaper, store og små som er underlagt energiloven, plikter å skjerme sensitiv informasjon om kraftforsyningen slik det er vist i § 6-2.

Eksterne selskaper, f.eks konsulentselskaper som har tjenstlig behov, kan få tilgang ved å underskrive en sikkerhetsavtale hvor de forplikter seg til å følge beredskapsforskriftens regelverk mht til å skjerme sensitiv informasjon om kraftforsyningen. Dette er regulert i beredskapsforskriftens § 4-3. Denne avtalen kan enten inngås med det enkelte kraftselskap og eksternt selskap, eller det kan inngås en avtale mellom NVE og det eksterne selskapet. For å inngå en sentral avtale med NVE, kontakt Sjur Bjerkli i beredskapsseksjonen (sab@nve.no).

Selv om informasjonen ikke er å betrakte som sensitiv informasjon ut fra bestemmelsene i beredskapsforskriften skal det likevel ikke utelukkes at nettselskapet av hensyn til merkantile forhold eller personvernshensyn ikke kan utlevere informasjon om lastflyt herunder utvekslingsdata over alle punkter med innmating eller uttak.

Nettselskapets plikt for utlevering av informasjon.

Jf. kontrollforskriftens § 13-5 plikter nettselskapene på forespørsel og innen rimelig tid å gi kunder informasjon om tarifferingsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegrupper. Tarifferingsgrunnlaget for energileddet for en produsent i distribusjonsnettet vil være innmatet mengde i de aktuelle tidsrommene.

NVE anser beregningen av energileddet å være marginaltapsprosenten i sentralnettet, regionalnett og distribusjonsnett frem til kundens tilknytningspunkt, samt kraftprisen i de aktuelle tidsperioder. Tariffene skal minimum tidsdifferensieres etter vinter dag, vinter natt/helg og sommer. Estimerte marginale tapskostnader ved innmating i nettselskapets nett må gjøres tilgjengelig på forhånd.

Det følger av regelverket at energileddet for innmating i et tilknytingspunkt vil variere avhengig av lasten i nettet, enten som følge av endringer i produksjon og forbruk, eller ved omlegging og forsterking av nettet. Videre vil nettkomponentenes alder, type og lengde ha en påvirkning på nettapet.

Etter NVEs vurdering er derimot ikke detaljerte data om nettkomponenter og lastflyt innenfor hva som er ment med informasjon om beregning av tariffer. NVE mener derfor at de aktuelle data ikke kan kreves utlevert av nettselskapet. Dersom NVE likevel finner det hensiktsmessig å etterprøve nettselskapenes beregninger av marginale tap er NVE beredt til å gjøre dette gjennom enkeltvedtak fra klagesaker eller gjennom ordinære tilsyn.

NVE vil poengtere at nettselskapet likevel har mulighet til å utlevere slik informasjon, såfremt dette ikke strider med bestemmelsene i beredskapsforskriften eller på annen måte er i konflikt med personvernshensyn eller merkantile forhold.

NVE finner at nettselskapene i henhold til energiloven med tilhørende bestemmelser ikke har plikt til å utlevere detaljerte data om nettkomponenter og lastflyt i store nettområder til kunder eller aktører som opptrer på vegne av en kunde. NVE har ikke eksplisitt tatt stilling til om nettselskapet har rett til å utlevere den ønskede informasjonen.

Vedtak

NVE finner ikke at Tussa Nett AS sin praksis for informasjonsutlevering som er i strid med kontrollforskriften.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 8

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Multiconsult AS
Postboks 1424
1602 FREDRIKSTAD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 05. 2009
Vår ref.: NVE 200806257-6 ep/hgd
Arkiv: 620
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag - vedtak

Multiconsult AS (MC) klager på vegne av Oslo Areal AS (OA) i brev av 17. februar 2009 på Fredrikstad Energi Nett AS (FEN) sin beregning av anleggsbidrag. NVE har vurdert FENs tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at FEN har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

MC skriver i brev av 17. februar 2009 at klagen i hovedsak omfatter FEN sin vurdering av gjenstående levetid på nettstasjon i Aarumgården som ble sanert i forbindelse med utbygningen av Stortorget 1, 1C og 3.

OA kontaktet FEN med forespørsel om ledig kapasitet i eksisterende høyspentnett, eksisterende nettstasjoner, samt mulighet for 400 V forsyning til sitt prosjekt i Stortorget. I FENs redegjørelse kommer det frem at det i forbindelse med naboeiendommen står en eksisterende nettstasjon for 230 V forsyning. Denne nettstasjonen har ikke kapasitet til å forsyne OA sitt prosjekt med 400 V, og er i tillegg så gammel at hele stasjonen er kondemnabel. MC skrivet at FEN opplyste i et møte "*at ved et eventuelt tilsyn ville denne stasjonen sannsynligvis fått et pålegg om full rehabilitering.*"

Det ble i OAs nybygg bygget traforom med nødvendige fasiliteter for både ny 400 V forsyning til bruk for OA, samt eksisterende 230 V forsyning til andre abonnementer i området. Det er nå etablert 2 stk 500 kVA trafoer i traforommet.

I kostnadsberegningen fra FEN er det satt opp 10 års restlevetid på eksisterende nettstasjon, som nå i følge MC for det meste er flyttet inn i det nye traforommet. Restlevetiden på nettstasjonen medfører en kostnad for fremskyndet reinvestering på kr 172 423,-.

MC skriver i brev av 17. februar 2009 at de også ønsker en vurdering fra NVE hvordan restlevetid kan vurderes på en uhildet måte og om NVE har noen praksis i lignende saker å vise til.

FEN kommer med sine kommentarer til klagen i brev av 3. april 2009. FEN skriver at klagers eiendommer ble inn til rivningsprosessen/byggearbeidet startet forsynt med 230 V fra fraflyttet nettstasjon. Ettersom OA ønsket 400 V forsyning måtte ny nettstasjon etableres. FEN valgte å se på

hele anlegget til OA som et nyanlegg og har derfor ikke behandlet noe som særskilte tjenester. FEN skriver at de kunne ha vurdert den delen av som gjaldt flytting og overgang til 400 V som er særskilt tjeneste, og ønsker en avklaring fra NVE om de burde ha sett på deler av anlegget som en særskilt tjeneste.

FEN skriver videre at det er vanskelig å vurdere teknisk levetid på anlegg, og at deres uttalelse om at "*anlegget er kondemnabelt*" er tatt ut av sin sammenheng. Av erfaring burde de presisert at dette anlegget er så gammelt at det ved behov for utskiftelser eller forsterkninger ikke er aktuelt å bygge om. Da måtte det i sin helhet skiftes ut.

Uttalelsen om "*at ved et eventuelt tilsyn ville denne stasjonen sannsynligvis fått et pålegg om full rehabilitering*" ble i følge FEN uttalt på bakgrunn av førstegangs vurdering, men ble senere vurdert til kun å gjelde deler av anlegget. Konkret gjaldt dette bygningsmessige forhold (rømningsvei) samt en av høyspenningsbryterne.

FEN skriver videre at de over lengre tid har benyttet en kalkulasjonsrente på 7 %, og at de med usikkerheten i dagens rentenivå ønsker å fortsatt benytte 7 % kalkulasjonsrente. FEN ønsker en tilbakemelding fra NVE om en revidert anbefaling av kalkulasjonsrenten, sett i sammenheng med det urolige finansmarkedet.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: "*Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven.*"

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om FENs beregning av anleggsbidrag til OA, og spesielt FENs vurdering av restlevetid på nettstasjonen i Aarumgården.

På MC sin forespørsel på hvordan restlevetid kan vurderes i beregning av anleggsbidrag og om NVE har noen praksis i lignende saker å vise til, viser NVE til NVEs brev til MC av 22. desember 2008.

Særskilt tjeneste

I kontrollforskriftens § 17-4a om tariffering av særskilte tjenester står det at:

> "*Nettselskapet kan fastsette tariffer for særskilte tjenester hos kunden. Slike tariffer skal reflektere kostnadene forbundet med tjenesten.*"

Bestemmelsen trådde i kraft 1. januar 2006. I NVEs forarbeider til bestemmelsen skriver NVE at et eksempel på en slik særskilt tjeneste er et gebyr for stenging og åpning av anlegg. NVE skriver videre at bestemmelsen ikke kan tolkes som at det er fritt frem å utforme tariffer for alle typer tjenester som

utføres hos kunden. Hvis nettselskapet skal kunne kreve betalt fra kunden for denne tjenesten skal det på forhånd være beregnet en tariff for dette, som gjelder alle kunder som ønsker tjenesten utført.

Det følger etter NVEs vurdering fra formålet med bestemmelsen og ordlyden i forarbeidene til bestemmelsen at flytting av aktuell nettstasjonen og overgangen til 400 V strømforsyning er ikke en særskilt tjeneste som er regulert av kontrollforskriftens § 17-4a.

Anleggsbidrag

I kontrollforskriftens § 17-5 om anleggsbidrag står det blant annet at:

> *"Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder."*

Etter NVEs vurdering er det i denne saken snakk om en forsterkning av nettet som en følge av OAs tilknytning. En eventuell økonomisk godtgjørelse fastsatt av FEN som en følge av OAs tilknytning er regulert av kontrollforskriftens § 17-5 om anleggsbidrag.

Etter NVEs oppfatning er det etter OAs tilknytning etablert to nettstasjoner. En nettstasjon er nyetablert med 400 V strømtilførsel. Gammel nettstasjon med 230 V strømtilførsel er skiftet ut til en ny nettstasjon med 230 V strømtilførsel, og flyttet til nytt traforom. Begge nettstasjonene er etablert i samme traforom.

FEN skriver i sitt brev av 3. april 2009 at full utskiftning av gammel nettstasjon måtte påregnes dersom påbygging/utvidelse måtte gjøres. Videre skriver FEN:

> *"For å belyse ytterligere hvor kompleks denne saken er, vil vi for ordens skyld gjenta at kunden var tilknyttet den gamle nettstasjonen som var plassert i nabobygget. Kunden var da tilknyttet 230 V. FEN kunne valgt å bli værende i dette lokalet og håndtere flyttingen som en ren særskilt tjeneste ettersom det ikke lot seg gjøre å bygge om den gamle nettstasjonen til 400 V."*

NVE legger til grunn at FEN med uttalelsen "*håndtere flyttingen*" snakker om håndteringen av klagers overgang fra 230 V forsyning til 400 V forsyning, og ikke den fysiske flyttingen av nettstasjonen. Videre oppfatter NVE FENs uttalelse ovenfor som at FEN kunne ha tilknyttet OA med 400 V forsyning, og samtidig opprettholdt lokaliseringen av gammel nettstasjon på 230 V. Etter NVEs vurdering er det derfor ikke snakk om en påbygging/utvidelse av gammel nettstasjon som medførte, som en følge av OAs tilknytning, en full utskiftning av nettstasjonen.

Etter kontrollforskriftens § 17-5 kan nettselskapet beregnet et anleggsbidrag ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet. Etter NVEs vurdering er ikke kostnader forbundet med reinvestering og flytting av nettstasjonen med 230 V forsyning en kostnad som direkte følger av OAs tilknytning til nettet. OA er tilknyttet ny nettstasjon på 400 V og kan bli avkrevd en forhåndsmessig andel av kostnadene ved etableringen av denne. På bakgrunn av FENs uttalelse om at OA etterspør 450 kVA av nettstasjonens kapasitet på 500 kVA, og at det er lite sannsynlig at andre kunder vil bli forsynt med denne nettstasjonen, legger NVE til grunn at OA kan bli avkrevd hele kostnaden ved etableringen av denne nettstasjonen.

Dersom FEN ovenfor NVE kan dokumentere at gammel nettstasjon med 230 V forsyning måtte flyttes som en følge av OAs tilknytning og at en flytting av nettstasjonen medførte at den måtte kondemneres, kan FEN legge merkostnaden ved en fremskyndet reinvestering til grunn for beregningen av anleggsbidrag til OA. FEN må da kunne dokumentere den tekniske levetiden på anlegget.

Kalkulasjonsrente

For å kunne sammenlikne og summere samfunnsøkonomiske nytte- og kostnadsvirkninger som oppstår på ulike tidspunkt benyttes en risikojustert kalkulasjonsrente. Relevant kalkulasjonsrente er etter NVEs vurdering den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden ved å binde kapital til et gitt tiltak.

Identifiseringen av merkostnaden ved en fremskyndet reinvestering i nettanlegg gjøres ved å sammenlikne nåværende reinvesteringskostnader med nåverdien av fremtidig reinvestering som unngås. For å identifisere nåverdien av å fremskynde en fremtidig reinvestering neddiskonteres reinvesteringskostnaden med den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden, altså kalkulasjonsrenten.

Kalkulasjonsrenten skal gjenspeile hva det koster å binde kapital i langsiktige anvendelser og består av to elementer:

- Risikofri realrente (risikofri alternativkostnad)
- Risikotillegg (kompensasjon for å bære risiko)

Risikotillegget skal gjenspeile risikoen i det aktuelle tiltaket. Siden alternativet til å investere kapital i offentlig sektor er å investere kapital i privat sektor skal kalkulasjonsrenten for offentlige tiltak ta utgangspunkt i alternativavkastningen i privat sektor. For å finne alternativavkastningen i privat sektor legger Finansdepartementet til grunn at private selskaper typisk finansierer sine investeringer gjennom en kombinasjon av egenkapital og gjeld. Den offentlige kalkulasjonsrenten skal derfor også være et veid gjennomsnitt av de to finansieringsformene. På den bakgrunn har Finansdepartementet fastsatt et risikotillegg for et normalt offentlig tiltak på 2 %.

I henhold til Finansdepartementets rundskriv R-109/2005 kan risikotillegget settes høyere enn 2 % dersom:

- Det er høy konjunkturfølsomhet i etterspørselen
- Og/eller investeringen har en høy andel av faste, ikke gjenvinnbare kostnader

Den risikofrie realrenten gjenspeiler hva det koster å binde kapital i risikofri virksomhet. Finansdepartementet skriver i sin veileder i samfunnsøkonomiske analyser av september 2005 at oppdaterte anslag basert blant annet på dagens markedsrenter for norske og internasjonale statspapirer, beregnede terminrenter framover og inflasjonsforventningene i markedet, tilsier bruk av en risikofri realrente på 2 % for kalkulasjonsrenteformål. Den risikofire realrenten ble redusert med 1,5 % poeng i forhold til Finansdepartementets rundskriv R-14/99. Anslaget vil bli revidert av Finansdepartementet dersom markedsutviklingen tyder på betydelige endringer i det langsiktige realrentenivået. NVE har ikke mottatt informasjon om at anslaget har blitt revidert i den senere tid.

NVE la i sin publikasjon "Håndbok 1/2003 Samfunnsøkonomisk analyse av energiprosjekter" til grunn at det for vurdering av tiltak i hoved- og distribusjonsnettet skulle benyttes en kalkulasjonsrente på 6 %. Kalkulasjonsrenten baserte seg på Finansdepartementets rundskriv R-14/99 og bestod av en risikofri realrente på 3,5 % og et risikotillegg på 2,5 %. Konsekvensen av Finansdepartementets rundskriv R-109/2005 var at NVE reduserte den risikofrie realrenten for vurdering av tiltak i hoved- og distribusjonsnettet til 2 %. Risikotillegget på 2,5 % ble opprettholdt.

Etter NVEs vurdering har ikke FEN anledning til å avvike fra å bruke en samfunnsøkonomisk kalkulasjonsrente på 4,5 % ved beregning av merkostnaden ved reinvesteringer i nettanlegg.

Vedtak

NVE finner at Fredrikstad Energi Nett AS sin tariffpraksis er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften. Fredrikstad Energi Nett AS kan ikke legge merkostnaden ved fremskyndet reinvestering av gammel nettstasjon til grunn for beregning av anleggsbidrag til Oslo Areal AS. Dersom Fredrikstad Energinett AS kan dokumentere at gammel nettstasjon med 230 V forsyning måtte kondemneres som en følge av OAs tilknytning kan dette legges til grunn for beregningen av anleggsbidraget til Oslo Areal AS.

Fredrikstad Energinett AS bes ovenfor NVE om å dokumentere nytt anleggsbidrag til Oslo Areal AS. NVE ber om dokumentasjon snarest mulig, og senest innen tre uker.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal
Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Fredrikstad Energi Nett AS
Postboks 614
1616 FREDRIKSTAD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 05. 05. 2009
Vår ref.: NVE 200806257-6 ep/hgd
Arkiv: 620
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag - vedtak

Multiconsult AS (MC) klager på vegne av Oslo Areal AS (OA) i brev av 17. februar 2009 på Fredrikstad Energi Nett AS (FEN) sin beregning av anleggsbidrag. NVE har vurdert FENs tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at FEN har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

MC skriver i brev av 17. februar 2009 at klagen i hovedsak omfatter FEN sin vurdering av gjenstående levetid på nettstasjon i Aarumgården som ble sanert i forbindelse med utbygningen av Stortorget 1, 1C og 3.

OA kontaktet FEN med forespørsel om ledig kapasitet i eksisterende høyspentnett, eksisterende nettstasjoner, samt mulighet for 400 V forsyning til sitt prosjekt i Stortorget. I FENs redegjørelse kommer det frem at det i forbindelse med naboeiendommen står en eksisterende nettstasjon for 230 V forsyning. Denne nettstasjonen har ikke kapasitet til å forsyne OA sitt prosjekt med 400 V, og er i tillegg så gammel at hele stasjonen er kondemnabel. MC skrivet at FEN opplyste i et møte "*at ved et eventuelt tilsyn ville denne stasjonen sannsynligvis fått et pålegg om full rehabilitering.*"

Det ble i OAs nybygg bygget traforom med nødvendige fasiliteter for både ny 400 V forsyning til bruk for OA, samt eksisterende 230 V forsyning til andre abonnementer i området. Det er nå etablert 2 stk 500 kVA trafoer i traforommet.

I kostnadsberegningen fra FEN er det satt opp 10 års restlevetid på eksisterende nettstasjon, som nå i følge MC for det meste er flyttet inn i det nye traforommet. Restlevetiden på nettstasjonen medfører en kostnad for fremskyndet reinvestering på kr 172 423,-.

MC skriver i brev av 17. februar 2009 at de også ønsker en vurdering fra NVE hvordan restlevetid kan vurderes på en uhildet måte og om NVE har noen praksis i lignende saker å vise til.

FEN kommer med sine kommentarer til klagen i brev av 3. april 2009. FEN skriver at klagers eiendommer ble inn til rivningsprosessen/byggearbeidet startet forsynt med 230 V fra fraflyttet nettstasjon. Ettersom OA ønsket 400 V forsyning måtte ny nettstasjon etableres. FEN valgte å se på

hele anlegget til OA som et nyanlegg og har derfor ikke behandlet noe som særskilte tjenester. FEN skriver at de kunne ha vurdert den delen av som gjaldt flytting og overgang til 400 V som er særskilt tjeneste, og ønsker en avklaring fra NVE om de burde ha sett på deler av anlegget som en særskilt tjeneste.

FEN skriver videre at det er vanskelig å vurdere teknisk levetid på anlegg, og at deres uttalelse om at "*anlegget er kondemnabelt*" er tatt ut av sin sammenheng. Av erfaring burde de presisert at dette anlegget er så gammelt at det ved behov for utskiftelser eller forsterkninger ikke er aktuelt å bygge om. Da måtte det i sin helhet skiftes ut.

Uttalelsen om "*at ved et eventuelt tilsyn ville denne stasjonen sannsynligvis fått et pålegg om full rehabilitering*" ble i følge FEN uttalt på bakgrunn av førstegangs vurdering, men ble senere vurdert til kun å gjelde deler av anlegget. Konkret gjaldt dette bygningsmessige forhold (rømningsvei) samt en av høyspenningsbryterne.

FEN skriver videre at de over lengre tid har benyttet en kalkulasjonsrente på 7 %, og at de med usikkerheten i dagens rentenivå ønsker å fortsatt benytte 7 % kalkulasjonsrente. FEN ønsker en tilbakemelding fra NVE om en revidert anbefaling av kalkulasjonsrenten, sett i sammenheng med det urolige finansmarkedet.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: "*Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven.*"

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om FENs beregning av anleggsbidrag til OA, og spesielt FENs vurdering av restlevetid på nettstasjonen i Aarumgården.

På MC sin forespørsel på hvordan restlevetid kan vurderes i beregning av anleggsbidrag og om NVE har noen praksis i lignende saker å vise til, viser NVE til NVEs brev til MC av 22. desember 2008.

Særskilt tjeneste

I kontrollforskriftens § 17-4a om tariffering av særskilte tjenester står det at:

> "*Nettselskapet kan fastsette tariffer for særskilte tjenester hos kunden. Slike tariffer skal reflektere kostnadene forbundet med tjenesten.*"

Bestemmelsen trådde i kraft 1. januar 2006. I NVEs forarbeider til bestemmelsen skriver NVE at et eksempel på en slik særskilt tjeneste er et gebyr for stenging og åpning av anlegg. NVE skriver videre at bestemmelsen ikke kan tolkes som at det er fritt frem å utforme tariffer for alle typer tjenester som

utføres hos kunden. Hvis nettselskapet skal kunne kreve betalt fra kunden for denne tjenesten skal det på forhånd være beregnet en tariff for dette, som gjelder alle kunder som ønsker tjenesten utført.

Det følger etter NVEs vurdering fra formålet med bestemmelsen og ordlyden i forarbeidene til bestemmelsen at flytting av aktuell nettstasjonen og overgangen til 400 V strømforsyning er ikke en særskilt tjeneste som er regulert av kontrollforskriftens § 17-4a.

Anleggsbidrag

I kontrollforskriftens § 17-5 om anleggsbidrag står det blant annet at:

> *"Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder."*

Etter NVEs vurdering er det i denne saken snakk om en forsterkning av nettet som en følge av OAs tilknytning. En eventuell økonomisk godtgjørelse fastsatt av FEN som en følge av OAs tilknytning er regulert av kontrollforskriftens § 17-5 om anleggsbidrag.

Etter NVEs oppfatning er det etter OAs tilknytning etablert to nettstasjoner. En nettstasjon er nyetablert med 400 V strømtilførsel. Gammel nettstasjon med 230 V strømtilførsel er skiftet ut til en ny nettstasjon med 230 V strømtilførsel, og flyttet til nytt traforom. Begge nettstasjonene er etablert i samme traforom.

FEN skriver i sitt brev av 3. april 2009 at full utskiftning av gammel nettstasjon måtte påregnes dersom påbygging/utvidelse måtte gjøres. Videre skriver FEN:

> *"For å belyse ytterligere hvor kompleks denne saken er, vil vi for ordens skyld gjenta at kunden var tilknyttet den gamle nettstasjonen som var plassert i nabobygget. Kunden var da tilknyttet 230 V. FEN kunne valgt å bli værende i dette lokalet og håndtere flyttingen som en ren særskilt tjeneste ettersom det ikke lot seg gjøre å bygge om den gamle nettstasjonen til 400 V."*

NVE legger til grunn at FEN med uttalelsen "*håndtere flyttingen*" snakker om håndteringen av klagers overgang fra 230 V forsyning til 400 V forsyning, og ikke den fysiske flyttingen av nettstasjonen. Videre oppfatter NVE FENs uttalelse ovenfor som at FEN kunne ha tilknyttet OA med 400 V forsyning, og samtidig opprettholdt lokaliseringen av gammel nettstasjon på 230 V. Etter NVEs vurdering er det derfor ikke snakk om en påbygging/utvidelse av gammel nettstasjon som medførte, som en følge av OAs tilknytning, en full utskiftning av nettstasjonen.

Etter kontrollforskriftens § 17-5 kan nettselskapet beregnet et anleggsbidrag ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet. Etter NVEs vurdering er ikke kostnader forbundet med reinvestering og flytting av nettstasjonen med 230 V forsyning en kostnad som direkte følger av OAs tilknytning til nettet. OA er tilknyttet ny nettstasjon på 400 V og kan bli avkrevd en forhåndsmessig andel av kostnadene ved etableringen av denne. På bakgrunn av FENs uttalelse om at OA etterspør 450 kVA av nettstasjonens kapasitet på 500 kVA, og at det er lite sannsynlig at andre kunder vil bli forsynt med denne nettstasjonen, legger NVE til grunn at OA kan bli avkrevd hele kostnaden ved etableringen av denne nettstasjonen.

Dersom FEN ovenfor NVE kan dokumentere at gammel nettstasjon med 230 V forsyning måtte flyttes som en følge av OAs tilknytning og at en flytting av nettstasjonen medførte at den måtte kondemneres, kan FEN legge merkostnaden ved en fremskyndet reinvestering til grunn for beregningen av anleggsbidrag til OA. FEN må da kunne dokumentere den tekniske levetiden på anlegget.

Kalkulasjonsrente

For å kunne sammenlikne og summere samfunnsøkonomiske nytte- og kostnadsvirkninger som oppstår på ulike tidspunkt benyttes en risikojustert kalkulasjonsrente. Relevant kalkulasjonsrente er etter NVEs vurdering den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden ved å binde kapital til et gitt tiltak.

Identifiseringen av merkostnaden ved en fremskyndet reinvestering i nettanlegg gjøres ved å sammenlikne nåværende reinvesteringskostnader med nåverdien av fremtidig reinvestering som unngås. For å identifisere nåverdien av å fremskynde en fremtidig reinvestering neddiskonteres reinvesteringskostnaden med den samfunnsøkonomiske alternativkostnaden, altså kalkulasjonsrenten.

Kalkulasjonsrenten skal gjenspeile hva det koster å binde kapital i langsiktige anvendelser og består av to elementer:

- Risikofri realrente (risikofri alternativkostnad)
- Risikotillegg (kompensasjon for å bære risiko)

Risikotillegget skal gjenspeile risikoen i det aktuelle tiltaket. Siden alternativet til å investere kapital i offentlig sektor er å investere kapital i privat sektor skal kalkulasjonsrenten for offentlige tiltak ta utgangspunkt i alternativavkastningen i privat sektor. For å finne alternativavkastningen i privat sektor legger Finansdepartementet til grunn at private selskaper typisk finansierer sine investeringer gjennom en kombinasjon av egenkapital og gjeld. Den offentlige kalkulasjonsrenten skal derfor også være et veid gjennomsnitt av de to finansieringsformene. På den bakgrunn har Finansdepartementet fastsatt et risikotillegg for et normalt offentlig tiltak på 2 %.

I henhold til Finansdepartementets rundskriv R-109/2005 kan risikotillegget settes høyere enn 2 % dersom:

- Det er høy konjunkturfølsomhet i etterspørselen
- Og/eller investeringen har en høy andel av faste, ikke gjenvinnbare kostnader

Den risikofrie realrenten gjenspeiler hva det koster å binde kapital i risikofri virksomhet. Finansdepartementet skriver i sin veileder i samfunnsøkonomiske analyser av september 2005 at oppdaterte anslag basert blant annet på dagens markedsrenter for norske og internasjonale statspapirer, beregnede terminrenter framover og inflasjonsforventningene i markedet, tilsier bruk av en risikofri realrente på 2 % for kalkulasjonsrenteformål. Den risikofire realrenten ble redusert med 1,5 % poeng i forhold til Finansdepartementets rundskriv R-14/99. Anslaget vil bli revidert av Finansdepartementet dersom markedsutviklingen tyder på betydelige endringer i det langsiktige realrentenivået. NVE har ikke mottatt informasjon om at anslaget har blitt revidert i den senere tid.

NVE la i sin publikasjon "Håndbok 1/2003 Samfunnsøkonomisk analyse av energiprosjekter" til grunn at det for vurdering av tiltak i hoved- og distribusjonsnettet skulle benyttes en kalkulasjonsrente på 6 %. Kalkulasjonsrenten baserte seg på Finansdepartementets rundskriv R-14/99 og bestod av en risikofri realrente på 3,5 % og et risikotillegg på 2,5 %. Konsekvensen av Finansdepartementets rundskriv R-109/2005 var at NVE reduserte den risikofrie realrenten for vurdering av tiltak i hoved- og distribusjonsnettet til 2 %. Risikotillegget på 2,5 % ble opprettholdt.

Etter NVEs vurdering har ikke FEN anledning til å avvike fra å bruke en samfunnsøkonomisk kalkulasjonsrente på 4,5 % ved beregning av merkostnaden ved reinvesteringer i nettanlegg.

Vedtak

NVE finner at Fredrikstad Energi Nett AS sin tariffpraksis er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften. Fredrikstad Energi Nett AS kan ikke legge merkostnaden ved fremskyndet reinvestering av gammel nettstasjon til grunn for beregning av anleggsbidrag til Oslo Areal AS. Dersom Fredrikstad Energinett AS kan dokumentere at gammel nettstasjon med 230 V forsyning måtte kondemneres som en følge av OAs tilknytning kan dette legges til grunn for beregningen av anleggsbidraget til Oslo Areal AS.

Fredrikstad Energinett AS bes ovenfor NVE om å dokumentere nytt anleggsbidrag til Oslo Areal AS. NVE ber om dokumentasjon snarest mulig, og senest innen tre uker.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 9

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Haugaland Kraft AS
Postboks 2015
5504 HAUGESUND

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 08. 05. 2009
Vår ref.: NVE 200704233-7 emp/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

Misnøye med leveringskvalitet samt klage på anleggsbidrag - NVEs vedtak

Haugaland Kraft AS mener at Einar Sæther sin installasjon generer forstyrrelser i spenningskvaliteten for øvrige kunder, og krever anleggsbidrag fra Sæther for å gjøre utbedringer i eget nett. Sæther har brakt avgjørelsen om anleggsbidrag inn til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) for avgjørelse. NVE har vurdert Haugaland Kraft AS sin praksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter, herunder bestemmelser om anleggsbidrag og forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet. NVE finner at Haugaland Kraft AS i denne saken har plikt til å bringe spenningskvaliteten innenfor forskriftens bestemmelser, og har dermed ikke rett til å kreve anleggsbidrag for dette.

Saksopplysninger

Vi viser til klage på anleggsbidrag og spenningskvalitet fra Einar Sæther av 27. oktober 2008. Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ba Haugaland Kraft AS (HK) om å kommentere klagen. HK kommenterte klagen i e-post av 1. desember 2008. For å få saken bedre belyst stilte NVE noen spørsmål angående saksforholdet. Svar på disse kom i e-post av 16. desember 2008.

Sæther klager på to forhold. Det ene er det han mener er for dårlig spenningsforhold i nettet, og at HK har bedt ham om å koble fra en varmepumpe i egen installasjon inntil nettet er forsterket. Sæther klager også på at HK krever anleggsbidrag for forsterkningen som må til for å bedre leveringskvaliteten til området.

Slik NVE forstår saken, ga Sæther i 1999 melding til HK om at hans fritidsbolig ville bli tatt i bruk som helårsbolig og uttrykte ønske om at leveringskvaliteten ble bedret. Sæther sin oppfatning er at spenningen i nettet alltid har vært i nedre del av tillatt spenningsnivå.

HK fant at det ville være hensiktsmessig å bygge ny høyspenningslinje til området. Anleggskostnadene ble i 1999 beregnet til kr 342 000 og Sæther ble presentert for et anleggsbidrag på kr 17 150. Sæther ga ingen tilbakemelding på tilbudet og HK tolket det som om saken var stilt i bero av Sæther.

I 2005 fikk Sæther tillatelse av HK til å skifte inntaket til boligen fra enfase- til trefaseforsyning. Sikringsstørrelsen pr fase var uendret på 25A, men tillatt uttak av effekt ble dermed øket med ca 73 %.

I 2006 installerte Sæther en varmepumpe med en effekt på 6 kW. Etter det NVE kan se ut i fra sakens underlag, medfører ikke stasjonær drift av varmepumpen til at sikringen løser ut, selv om varmepumpen ved oppstart trekker ca 80 A. Dette fører til stort spenningsfall i nettet og at tilknyttede apparater slår seg av. HK mottok klage fra nabo Kjell Frøyland og gjennomførte spenningsmålinger hos ham i perioden 31.12.2006 – 9.1.2007. Måleresultatene viser et høyt antall kortvarige underspenninger som kan relateres til direktestart av asynkronmotor. HK konkluderte med at varmepumpen var årsak til spenningsproblemer hos Kjell Frøyland og ga derfor Sæther pålegg om koble varmepumpen fra nettet. Det fremkommer ikke av sakens underlag at HK har informert Sæther om forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet og utbedringsplikten som er hjemlet i dens § 2-1.

Sæther sendte i august 2007 brev til HK der han meldte behov for økt kapasitet. HK valgte å opprettholde opprinnelig tilbud fra 1999 hvor Sæther belastes en andel av forsterkningen i form av et anleggsbidrag.

NVEs vurdering

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

Haugaland Kraft AS (HK) skriver at saken må vurderes ut i fra de retningslinjer som gjaldt da opprinnelig anleggsbidrag ble beregnet i 1999. Prinsippet om at kunden måtte etterspørre økt kapasitet eller kvalitet gjaldt også i 1999. NVE mener imidlertid at saken må vurderes etter dagens regler da det er snakk om betaling for en forsterkning som gjøres i 2009 og ikke i 1999.

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

Det vises videre til forskrift 30. november 2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet (FOL) som trådte i kraft 1.1.2005, og sist endret med virkning fra 1.1.2007. FOL inneholder blant annet grenseverdier for hvordan spenningen på elektrisitetsforsyningen skal være når den leveres fra nettselskapene til nettkundene, og hvilke plikter nettselskapene og også nettkundene, herunder sluttbrukere, produsenter eller andre nettselskap, har til å rette opp eventuelle mangelfulle forhold i egne anlegg. Forskriften stiller krav til alle aktører tilknyttet det norske kraftsystemet, inkludert nettselskap, sluttbrukere, produsenter og systemansvarlig. Herunder alle aktørers plikt til å utbedre forholdet uten ugrunnet opphold dersom deres anlegg er skyld i at bestemmelsene i FOL ikke kan overholdes. Forhold vedrørende misnøye med leveringskvaliteten skal først forsøkes løst mellom nettselskap og nettkunde, men kan ved uenighet bringes inn til NVE for avgjørelse.

Vurderinger av Haugaland Kraft sitt krav om anleggsbidrag

NVE legger til grunn at klagen primært gjelder hvorvidt Haugaland Kraft AS (HK) kan kreve anleggsbidrag av Einar Sæther. Saken gjelder videre om det er Sæther som er ansvarlig for redusert leveringskvalitet i området eller om det er HK som må gjennomføre tiltak for å bedre leveringskvaliteten.

I kontrollforskriften § 17 -5 heter det at "*Nettselskapene kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder*" og "*Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Anleggsbidraget skal beregnes ut fra kostnadene som følger av kundens tilknytning til nettet*".

Da Sæther i 1999 meldte at han kom til å benytte boligen som helårsbolig og mente at det var behov for forsterkninger var det ikke snakk om å endre inntaket til boligen. Det var fortsatt 1 fase med 25 A sikring.

NVE har i tidligere saker lagt til grunn at kunden som hovedregel har rett til å benytte seg av tildelt nettkapasitet (sikringstørrelse/overbelastningsvern). Nettselskapet kan ikke kreve anleggsbidrag for forsterkninger som følge av en generell forbruksøkning innenfor kundens tillatte inntak. NVE er av den oppfatning at Sæther har rett til å ta ut den kapasiteten inntakssikringene tillater uten at han skal ha ansvar for hvordan det påvirker spenningsforholdene i nettet, dette er imidlertid nærmere utdypet nedenfor.

En bruksendring fra fritidsbolig til helårsbolig eller at kunden tar i bruk ulikt elektrisk anlegg er i utgangspunktet ikke grunnlag for å kreve anleggsbidrag så lenge kunden ikke krever økt effektkapasitet. Sluttbrukere som bruker elektrisk utstyr som forringer leveringskvaliteten for øvrige kunder har likevel en utbedringsplikt i henhold til forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet. Utbedringsplikten kan medføre at sluttbruker må betale for at forholdet skal utbedres selv om dette håndteres innenfor eksisterende overbelastningsvern. I andre tilfeller kan sluttbruker utføre tiltak i egen installasjon. I slike saker vil det alltid være en vurdering av om forstyrrelsen generert av kunden er for stor eller om nettet er for svakt. Dette vurderes nedenfor i forhold til nevnte forskrift.

Da Sæther i 2005 oppgraderte fra enfase- til trefaseforsyning medførte dette en kapasitetsøkning for Sæther. Dersom denne kapasitetsøkningen medførte forsterkningsbehov for HK, kunne HK i prinsippet krevd et anleggsbidrag fra Sæther.

Vurderinger i henhold til forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet (FOL)

I tillegg til ovennevnte vedrørende anleggsbidrag gjelder klagen også forhold som er regulert av forskrift om leveringskvalitet (FOL). NVE viser til FOL §§ 2-1 og 2-5. Forskriftens § 2-1 sier at den som er skyld i at kravene til leveringskvalitet brytes, skal utbedre forholdet uten ugrunnet opphold. NVE vil i denne saken derfor ta stilling til hvem som er å anse som skyld i at kravene til leveringskvalitet ikke overholdes. I § 2-5 stilles det krav til nettselskapets saksbehandling ved klage på leveringskvalitet.

Spenningsmålingene som HK har målt i tilknytningspunktet til nabo Kjell Frøyland i årsskiftet 2006-2007 er presentert i sakens underlag. Resultatene er imidlertid ikke presentert slik at de kan vurderes direkte opp mot forskriftens grenseverdier, herunder kravene relatert flimmer og spenningssprang. Det store antallet kortvarige underspenninger indikerer imidlertid at forskriftens grenseverdier sannsynligvis er overskredet for både kortvarige underspenninger, spenningsprang og flimmer, jf FOL §§ 3-4, 3-5 og 3-6. Tiltak for å utbedre et slikt forhold kan eksempelvis være økning av

kortslutningsytelsen i Sæther sitt tilknytningspunkt eller installering av mykstarter i tilknytning til varmepumpen for å redusere startstrømmen. Beregninger for inntaket til Sæther, som inngår i sakens underlag, viser at kortslutningsytelsen her er lav. Beregningene er utført i forbindelse med utvidelsen til 3-fase, før varmepumpen ble installert. På bakgrunn av den informasjonen NVE har i saken, mener NVE at i den grad Sæther sin installasjon generer forstyrrelser i spenningen for øvrige kunder, så skyldes dette at distribusjonsnettet er for svakt dimensjonert. Dette innebærer at HK har en utbedringsplikt i denne saken, jf FOL § 2-1 annet ledd. Utbedringsplikten, som gjelder uten ugrunnet opphold, inkluderer også krav om midlertidige tiltak.

NVEs vedtak

Med hjemmel i forskrift 30.11.2004 nr 1557 om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-1 fatter NVE følgende vedtak:

- Haugaland Kraft AS har en plikt til uten ugrunnet opphold å sørge for at spenningskvaliteten forsynt til Einar Sæther samt øvrige kunder tilknyttet samme fordelingstransformator skal bringes i samsvar med bestemmelsene i forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet, jf forskriftens § 2-1.
- Haugaland Kraft AS skal innen utgangen av mai d.å. oversende NVE en plan med tidsfrister for utbedring av forholdet. Samtidig skal det beskrives hvilke midlertidige løsninger som er vurdert og hvilke som er iverksatt.
- Haugaland Kraft AS skal uten ugrunnet opphold etter at utbedring er foretatt, utføre målinger over en periode på to uker av langsomme variasjoner i spenningens effektivverdi, kortvarige over- og underspenninger, spenningsprang, flimmerintensitet, spenningsusymmetri og overharmoniske spenninger. Målingene skal gjennomføres i tråd med bestemmelsene i forskrift om leveringskvalitet. Haugaland Kraft AS skal vurdere resultatene opp mot forskriftens bestemmelser, og resultater og vurdering skal oversendes NVE. Tidspunkt for gjennomføring av målinger og oversendelse av resultater og vurdering til NVE skal inngå i tidsplanen som oversendes innen 12. juni 2009.

Med hjemmel i forskrift 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) fatter NVE følgende vedtak:

- NVE finner at Haugaland Kraft AS sitt krav om anleggsbidrag er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Likelydende brev sent til: Einar Sæther, cenario@c2i.net

SAK NR. 10

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

BKK Nett AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 08. 05. 2009
Vår ref.: NVE 200901583-4 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag - vedtak

Skjoldtun Kvinne- og familielag klager på vegne av Skjoldtun Barnehage på beregning av anleggsbidrag. NVE har vurdert BKK Nett AS sin tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at BKK Nett AS sin beregning av anleggsbidrag var i strid med regelverket. Korrigert beregning av anleggsbidrag har etter BKK Nett AS sin vedtatte praksis feil bunnfradrag. BKK Nett AS skal snarest mulig opplyse Skjoldtun barnehage og NVE om nytt anleggsbidrag.

Saksopplysninger

Viser til brev av 16. mars 2009 fra Skjoldtun Kvinne- og familielag som klager på vegne av Skjoldtun Barnehage (SB). NVE ba BKK Nett AS (BKK Nett) å kommentere klagen og gi den informasjon som er relevant for saken. NVE mottok redegjørelse fra BKK Nett i brev av 29. april 2009.

NVE legger til grunn følgende beskrivelse av saksgangen. SB kontaktet BKK Nett 7. august 2007 med en henvendelse om økt kapasitet. SB fikk da opplyst at det var tilstrekkelig ledig kapasitet i trafoen SB var koblet til. 23. mai 2008 mottok BKK nett strøm- og stikkledningsbestilling fra SB.

BKK mottok senere 7. juli 2008 henvendelse fra Hjortevegen 2 om økt kapasitet. Hjortevegen 2 er koblet til samme trafo som SB.

I brev fra BKK Nett til SB av 17. oktober 2008 ble anleggsbidraget beregnet til kr 191 457. SB reagerte på beløpets størrelse og kontaktet BKK Nett i brev av 23. oktober 2008. 11. desember 2008 sendte BKK Nett ny beregning av anleggsbidraget. Anleggsbidraget ble da beregnet til kr 59 904. Bakgrunnen for differansen var i følge BKK Nett at de ved en feiltakelse satt kostnadene ved graving av grøft ca 40 000 kroner for høyt. Dernest ble det på bakgrunn av at SB hadde fått opplyst at det var ledig kapasitet i trafoen besluttet å trekke ut alle kostnader ved trafobytte fra anleggsbidraget.

SB klaget saken inn for NVE da de mente at så store utslag i beregningen av anleggsbidrag var lite tillitsvekkende. Dette kombinert med at det var vanskelig å forstå/kontrollere hva som lå til grunn for det nye anleggsbidraget.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE anser at klagen dreier seg om hvorvidt beregningen av anleggsbidrag fra BKK Nett er i tråd med regelverket. NVE legger til grunn den informasjon som er kommet frem fra SB og BKK Nett.

Beregning og innkreving av anleggsbidrag er regulert av kontrollforskriftens § 17-5. Nettselskapet har her en rett til å fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Det videre gitt føringer for hvordan anleggsbidrag kan beregnes.

SB har bedt om forsterkning av sitt inntak og BKK Nett har dermed en rett til å kreve anleggsbidrag for de kostnader denne forsterkningen fører med seg. BKK Nett opplyser ved første henvendelse til SB at det er kapasitet i tilknyttet trafo. Det er derfor i utgangspunktet kun kostnader frem til trafo som kan dekkes inn via et anleggsbidrag.

Når BKK Nett kort tid etter får inn en ny henvendelse om forsterkning mot den samme trafoen, ser de at trafoen må forsterkes og deler kostnadene forholdsmessig mellom de to kundene som ber om forsterkning.

Hovedregelen er at anleggsbidrag skal være med å dekke de kostnadene som faktisk utløses av forsterkningen/nytilknyttingen og at det ikke skal kreves anleggsbidrag for nettanlegg der det er ledig kapasitet. Unntaket er når nettanlegget er anleggsbidragsfinansiert og satt i drift for mindre enn ti år siden. NVE har også uttalt at det i enkelte tilfeller kan være rom for en viss koordinering ved investeringer så lenge det ikke skaper unødvendig tidsmessig forsinkelse for tilknyttingene. Kunder kan ikke reservere kapasitet i nettet, og et svar om kapasitetsforhold vil derfor måtte være begrenset i tid.

NVE har ikke fått opplyst at det er snakk om at den eksisterende trafoen innen de siste ti år er anleggsbidragsfinansiert. Det kan imidlertid se ut som at det er snakk om en situasjon der to anlegg er klare for forsterkning av inntaket omtrent samtidig slik at BKK Nett kan vurdere å koordinere tilknyttingene og dele kostnadene ved forsterkning av trafo.

NVE mener at en koordinering av de to forsterkningene kan vurderes i slike tilfeller. NVE mener imidlertid at BKK Nett har gjort en riktig vurdering av saken når de har valgt å trekke ut kostnadene ved forsterkning av trafoen fra anleggsbidraget til SB. Denne vurderingen er i henhold til hovedregelen og det er lagt vekt på informasjonen nettselskapet har gitt kunden om at det var ledig kapasitet i trafoen.

Når det gjelder den siste beregningen av anleggsbidraget som er presentert SB, skriver BKK Nett at kostnadene bygger på faktiske kostnader forbundet med graving av grøft, legging av kabel og prosjektering. NVE legger til grunn at det ikke er uenighet knyttet til disse kostnadene. Kunden kan likevel på forespørsel til nettselskapet be om mer detaljert informasjon om beregningsgrunnlaget for anleggsbidraget.

Når det gjelder bunnfradraget på kr 18 974 som er trukket fra anleggskostnaden, er det identisk med tidligere tilbud. NVE er kjent med at BKK Nett la om sin praksis og endret satsene for bunnfradrag av 1. november 2008. NVE mener derfor at det er denne nye praksisen som bør legges til grunn for ny beregning av anleggsbidraget.

Vedtak

NVE finner at BKK Nett AS sin opprinnelige beregning av anleggsbidrag var i strid med § 17-5 i kontrollforskriften samt egne rutiner. Korrigert anleggsbidrag av 11. desember 2008 er etter NVEs oppfatning i strid med BKK Netts interne retningslinjer for anleggsbidrag når det gjelder bunnfradragets størrelse.

BKK Nett AS skal snarest mulig gi Skjoldtun Barnehage ny beregning av anleggsbidraget. Beregningen skal sendes med kopi til NVE.

***

Klageadgang

Dette vedtaket kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Likelydende brev er sendt til:

Skjoldtun Kvinne- og familielag
Skjoldtun barnehage
Skjoldstølen 20
5236 RÅDAL

SAK NR. 11

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

BKK Nett AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 28. 05. 2009
Vår ref.: NVE 200901811-4 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

NVEs vurdering i klage på marginaltapsberegninger og bergning av anleggsbidrag - vedtak

Boge Kraft AS klager på marginaltapsberegninger og beregnet anleggsbidrag. NVE har vurdert BKK Nett AS tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE finner at BKK Nett AS har en praksis for beregning av anleggsbidrag som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NVE viser til brev av 27. mars 2009 fra Boge Kraft AS (Boge Kraft) hvor det klages på BKK Nett AS (BKK Nett) sin beregning av marginaltap og anleggsbidrag i forbindelse med minikraftverkene i Boge 1 og Boge 2.

Når det gjelder Boge Krafts klage på marginaltapsberegning opplyser Boge Kraft at de mottok marginaltapsberegninger fra BKK Nett med maksimaltap beregnet til 8 %. Boge Kraft mente at beregningene var feil blant annet med hensyn på hvor kraften ble levert. De skriver i klagen at de for å komme i dialog med BKK Nett så seg nødt til å kontakte konsulentselskapet Trollpower for å utføre egne bergninger.

Boge Kraft mottok senere nye og lavere marginaltapsberegninger, på grunnlag av at produksjonen ble referert en annen nettstasjon.

Boge Kraft tar videre opp i sin klage at de mener at nettselskapene i større grad bør være ansvarlige for å redusere tapene i nettet.

Når det gjelder klagen på anleggsbidrag dreier det seg hovedsakelig om fordelingen av kostnader mellom BKK Nett og Boge Kraft. Boge Kraft klager også på plassering av nettstasjon samt at BKK Nett tar forbehold om å beregne anleggsbidrag for fremtidige endringer/utvidelser i nettet.

NVE ba BKK Nett om å kommentere klagen og mottok deres kommentar i brev av 11. mai 2009. I sin redegjørelse skriver BKK Nett generelt om marginaltapsberegninger i BKK Nett. De skriver at de i beregningene for 2008 la til grunn feil nettoppdeling slik at marginaltapssatsene ble for høye. De

skriver at BKK Nett etter klage fra Boge Kraft gjennomførte nye beregninger og at de har hatt en grundig gjennomgang med Boge Kraft.

Når det gjelder klagen på anleggsbidrag skriver BKK Nett om bakgrunnen for saken og valgt løsning. BKK Netts forbrukskunder i Boge ble tidligere forsynt fra en mastetransformator. Ved tilkobling av Boge Kraft sine anlegg ble det valgt å erstatte mastetrafoen med en felles nettstasjon som tar imot innmating fra Boge Kraft og forsyner forbrukskunder i Boge. BKK Nett skriver at de uansett ville byttet ut mastetrafoen med en nettstasjon, men at de da ville kunne klare seg med mindre trafokapasitet enn mastetrafoen. BKK Nett skriver at Boge Kraft kommer billigere ut av løsningen BKK Nett har valgt der de deler nettstasjonen enn om det skulle bli bygd to separate nettstasjoner.

Når det gjelder fordelingen av kostnader mellom BKK Nett og Boge Kraft skriver BKK Nett at Boge Kraft dekker sine kundespesifikke kostnader, mens felleskostnadene deles likt mellom BKK Nett og Boge Kraft. Det er gjort fradrag på kr 10 000 for tomt og Boge Kraft er ikke med på å dekke ringkabelfeltene, prosjektering, montasje, dokumentasjon, varme og isolasjon. BKK har gjort rede for komponentkostnadene som ligger til grunn for anleggsbidraget og delt de opp i hva som er kundespesifikke kostnader for kraftverkene og hva som er kostnader til nettstasjonen som skal deles mellom Boge Kraft og BKK Nett.

BKK Nett legger også ved en beregning av en alternativ løsning der det ville bli bygget en nettstasjon for forsyning av BKK Netts kunder og en egen nettstasjon for Boge Kraft. Beregningen viser at en slik løsning ville bli dyrere for Boge Kraft.

BKK Nett kommenterer også valg av tomt som Boge Kraft er kritisk til. BKK Nett skriver at de var i kontakt med flere grunneiere for å få tomt til nettstasjonen uten resultat. Enkelte alternativ ble også forkastet på bakgrunn av dårlig tilgjenglighet. BKK Nett skriver at de sammen med Boge Kraft ble enige om plassering før bygging startet. I etterkant ble det fra kommunen stilt krav til steinmur ved nettstasjonen som medførte at kostnadene ved opparbeidelse av tomten ble dyrere enn planlagt.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at det er klaget på to ulike punkter og vil behandle punktene separat. NVE vil vurdere hvorvidt BKK Nett sin praksis for beregning av marginaltapssatser for Boge Kraft har vært i henhold til regelverket. Som del to vil NVE vurdere om anleggsbidraget er beregnet i henhold til regelverket

Beregning av marginaltap

Kontrollforskriftens § 16-1 sier at energileddet for innmating av kraft skal avspeile de marginale tapskostnadene i tilknyttingspunktet. Kontrollforskriftens § 14-1 gir nærmere minimumskrav for tidsoppløsning og fastsettelse av energileddet.

Nettselskapet har en plikt til å beregne marginaltapssatser for all innmating som reflekterer den systemmessig belastning på et samlet kraftsystem. Det betyr at det skal tas hensyn til den marginale virkningen av innmatingen for også overliggende nett.

BKK Nett har gitt en kort og generell beskrivelse av beregningsmetoden som de bruker for å beregne marginaltapssatser og energiledd. Metoden virker på generelt grunnlag å være innefor regelverket.

I denne saken har det imidlertid blitt beregnet feil marginaltapssatser på grunn av feil nettoppdeling. BKK Nett mener å ha rettet opp forholdet og NVE legger til grunn at nettoppdelingen og beregningen nå er gjort på riktig grunnlag.

Beregning av marginaltapssatser er en relativt komplisert operasjon og det er vanskelig for kundene å etterprøve om beregningen er riktig. NVE mener derfor nettselskapene må ha en lav terskel for å gå inn i beregningen og kontrollere ovenfor kunden at beregningene er gjort riktige.

Når det gjelder de mer prinsipielle delene av klagen, vil ikke det bli behandlet i denne saken da det gjelder utformingen av regelverket (jfr. kontrollforskriften § 14-1 og 16-1) og ikke om hvorvidt BKK Nett har forholdt seg til regelverket.

Anleggsbidrag

Muligheten til å kreve anleggsbidrag og prinsipper for beregning er gitt i kontrollforskriftens § 17-5. Det er enighet om at Bogen Kraft skal betale for de kundespesifikke delene av anlegget. Det er også brakt på det rene at det ikke er kapasitet i eksisterende nettstasjon til å ta imot kraften. Boge Kraft kan derfor i utgangspunktet bli belastet for de kostnadene Boge Kraft utløser. Det skal imidlertid kun være snakk om *nødvendige* kostnader og BKK Nett kan ikke ta betalt for det som er anse som reinvesteringskostnader.

Slik NVE forstår saken var det før utbygging en mastetrafo på 500 kVA som forsynte kundene i Boge. Med reinvesteringskostnader menes i utgangspunktet kostnaden ved å bytte ut eksisterende nettkomponent med en ny tilsvarende. Nettselskapet kan imidlertid ta betalt for merkostnaden ved fremskyndet reinvestering. Det vil si ekstrakostnaden ved at investeringen gjøres i dag fremfor planlagt utskiftning i fremtiden.

BKK Nett skriver at de uansett måtte ha byttet ut trafoen innen 2016 på grunn av regelverk som forbyr mastetrafoer. Det kan derfor være grunn til å anse kostnadene knyttet til å etablere en ny trafo/nettstasjon med tilsvarende kapasitet på bakken for å være den faktiske og reelle reinvesteringskostnaden. NVE mener det kan være grunn til å holde fast ved hovedregelen om at reinvesteringskostnaden er den kostnaden det vil være å skifte ut dagens nettkomponent med en tilsvarende, uavhengig av hva som er planlagt reinvestering.

Boge Kraft skriver at BKK Nett tar forbehold om å beregne anleggsbidrag for fremtidige endringer/utvidelser. BKK Nett har ikke kommentert dette punktet og NVE vet av den grunn ikke hva som ligger i forbeholdet. Dersom ikke Boge Kraft i fremtiden gjør endringer som fører til at de krever økt kapasitet eller kvalitet kan ikke BKK Nett senere kreve anleggsbidrag fra Boge kraft.

BKK Nett har valgt en annen løsning for fordeling av kostnaden hvor de i større grad har vurdert nytten av nettstasjonen. De har kommet frem til at en deling av kostnadene som BKK Nett anser som rimelig. NVE har ikke vurdert hvorvidt BKK Nett sin løsning har påvirket størrelsen på anleggsbidrag i den ene eller andre retning, men vil be BKK Nett om å beregne anleggsbidraget på nytt etter de føringer som er gitt i kontrollforskriftens § 17-5 og informasjon fra NVE.

BKK Nett skal beregne nytt anleggsbidrag der alle reinvesteringskostnader beskrevet i vedtaket er trukket fra anleggskostnaden. Merkostnaden ved at denne reinvestering gjøres for tidlig kan legges til. Den resterende kostnaden som ikke er kundespesifikk for Boge Kraft, skal fordeles med hensiktsmessig fordelingsnøkkel. NVE anser at effektbehov vil være et relevant fordelingskriterium i denne saken.

BKK Nett skriver i sin kommentar for fordelingen av nytte/kostnader at Bogen Kraft kommer bedre ut enn om BKK Nett hadde valgt en løsning med en egen nettstasjon for Bogen Kraft og en for forsyning av forbrukskunder. NVE vil til denne påstanden legge til at BKK Nett skal sørge for å bygge samfunnsmessige rasjonelle nettanlegg og at det er en slik vurdering som skal ligge til grunn for valg av løsninger og plassering.

Boge Kraft peker i klagen på at BKK Nett har valgt en dyr plassering av nettstasjonen. Det er nettselskapet som skal angi hensiktsmessig plassering av komponenter som skal bygges under deres konsesjon. NVE antar at BKK Nett har valgt en rasjonell plassering med hensyn til de opplysninger som var tilgjengelig da plassering ble vurdert.

Vedtak

NVE finner at BKK Nett har beregnet anleggsbidraget til Boge Kraft i strid med § 17-5 i kontrollforskriften. NVE finner ikke at BKK Nett sin praksis for beregning av marginaltap er i strid med regelverket.

BKK Nett skal innen 1. juli 2009 ha beregnet nytt anleggsbidrag for Boge Kraft. Beregningen skal sendes med kopi til NVE.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Likelydende brev sendt til: Boge Kraft AS, v/Anders Vaksdal, 5785 VØRINGSFOSS

SAK NR. 12

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Istad Nett AS
Plutovegen 5
6405 MOLDE

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 26/6-09
Vår ref.: NVE 200902244-3 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

NVEs vurdering i klage på anleggsbidrag - vedtak

Øystein Kvalvaag på vegne av Kvalvaag Vann og Kraft AS klager på beregning av anleggsbidrag i forbindelse med nettilknytting av småkraftverk. NVE har vurdert Istad Nett AS sin beregning etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at Istad Nett AS har en beregningspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NVE viser til e-post av 22. april hvor Øystein Kvalvaag på vegne av Kvalvaag Vann og Kraft AS (KVK) klager på Istad Nett ASs beregning av anleggsbidrag. KVK skriver at de 17. mars 2009 mottok beregning av anleggsbidrag på tilknytting av kraftverket. Anleggsbidraget var beregnet til kr 730 000. KVK mente at anleggsbidraget var urimelig og i e-post av 18. mars ba KVK om en oversikt over faktiske kostnader ved prosjektet. KVK mottok dagen etter en spesifisert oversikt over de beregnede kostnadene ved tilknyttingen. KVK mente likevel at prisene ikke var relatert til faktiske kostnader. Etter flere henvendelser fra KVK valgte Istad Nett å sende jobben ut på anbud. Jobben ble sendt til 8 el entreprenører. Det kom inn tilbud fra Istad Energimontasje og en annen ekstern entreprenør. Anleggsbidraget ble på bakgrunn av tilbudet redusert til kr 568 588. KVK har på egenhånd innhentet tilbud på komponentene og kommet frem til en materialkostnad på kr 304 000. KVK mener at arbeidskostnadene bør være ca 30 arbeidstimer.

NVE mottok Istad Nett sin kommentar til klagen i brev av 26. mai 2009. De skriver at de ikke har noen etablert praksis for beregning av anleggsbidrag i forbindelse med produksjonsanlegg da dette er den første av sitt slag de har hatt. De har valgt å legge til grunn gjeldende regler for uttakskunder i nettet. Der alle anleggskostnader inkludert saksbehandlingskostnader, dokumentasjon osv tas med. Istad Nett opererer med et bunnfradrag på kr 100 000.

Istad Nett gir en kort redegjørelse av saksgangen. De ga i mai 2008 et grovt overslag over forventet anleggsbidrag. Det ble beregnet til kr 650 000. Det ble informert om at endelig anleggsbidrag ville bli basert på kostnad fra uførende entreprenør.

Istad Nett skriver at de selv ikke har montørkapasitet til å utføre denne type jobber. Istad Nett har derfor inngått en 2-årig rammeavtale om leveranse av entreprenørtjenester fra Istad Energimontasje.

Istad Nett innhentet derfor tilbud kun fra Istad Energimontasje. Tilbudet fratrukket bunnfradrag ble på kr 730 000. Da KVK ikke aksepterte tilbudet ble det sendt tilbudsforespørsel til 8 forskjellige nettentreprenører. På bakgrunn av det billigste tilbudet kunne Istad Nett presentere et anleggsbidrag på kr 565 588 kr fratrukket bunnfradrag.

Istad Nett kommenter KVK påstand om at prisene som er presentert for ham ikke er faktiske priser. Istad Nett skriver at det er reelle priser innhentet fra leverandører. Variasjoner i prisen er avhengig av hvilken sikkerhetsmargin den enkelte entreprenør regner inn. Istad Nett mener at det er urimelig å se på løsrevne materiellposter og timeanslag. De mener at det heller ikke er relevant å sammenlikne med tilknyttinger i andre nett. De kommenterer også prisen vegkryssing. Prisen er den Istad Nett fikk fra Istad Energimontasje.

I tillegg til klagen og Istad Nett sitt tilsvar har NVE mottatt to e-poster fra KVK av henholdsvis 19. og 22. mai 2009 hvor korrespondanse mellom KVK og Istad Nett er vedlagt. I den første e-posten opplyses det om at Istad Nett avventer alt arbeid med tilknyttingen inntil klagesaken er ferdigbehandlet hos NVE. I e-posten av 22. mai ble det opplyst om at Istad Nett sa seg villig til å utføre tilknyttingen dersom KVK skrev under tilknyttingsavtalen, betalte anleggsbidraget og trakk klagen til NVE. Istad Nett begrunnet kravet med at nettmessige forhold skal være avklart før bygging av kraftverk starter.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE vil i denne saken ikke ta stilling til om avtalene som er inngått mellom KVK og Istad Nett har forpliktet Istad Nett til å stå for tilknytting av kraftverket til KVK, da NVE anser avtalene å være av privatrettslig karakter og ikke regulert av NVE.

NVE legger til grunn at saken gjelder hvorvidt Istad Nett har beregnet anleggsbidrag for tilknyttingsledningen mot KVK etter regelverket. NVE vil vurdere saken i lys av kontrollforskriftens §§ 17-5, 17-1 samt rundskriv og informasjon fra NVE. Kontrollforskriftens § 17-5 regulerer hvordan anleggsbidrag kan beregnes, det er i tillegg gitt presiseringer av hvordan § 17-5 skal tolkes i rundskriv av 4. april 2008. Kontrollforskriftens § 17-1 omhandler produksjonsrelaterte nettanlegg og presiserer at produksjon skal dekke alle kostnadene i produksjonsrelaterte nettanlegg.

NVE vil først vurdere om Istad Nett har gitt kunden tilstrekkelig og god nok informasjon om anleggsbidraget. Kontrollforskriftens § 17-5 siste ledd, sier at "nettselskapet skal på forhånd informere kunden om innkreving av, og beregningsgrunnlaget for, anleggsbidraget." NVE har videre presisert at det med beregningsgrunnlag menes mer enn en sum for anleggsbidraget og at anleggsbidraget skal

være spesifisert på en hensiktsmessig og forståelig måte. Dersom kunden ønsker det har kunden krav på en mer spesifisert oversikt over kostnadene. Beregnet anleggsbidrag trenger ikke å være bindende da nettselskapet har rett til å etterberegne anleggsbidraget slik at anleggsbidraget er lik faktiske kostnader ved tilknyttingen.

NVE har forstått at det første tilbudet kun bestod av en total anleggskostnad fratrukket bunnfradrag. NVE mener at det ikke er tilstrekkelig informasjon til kunden. Nettselskapet har imidlertid svart på forespørsel om en mer spesifisert beregning og ga denne informasjonen raskt til kunden.

Hovedpunktet i klagen er hvorvidt kostnadene i anleggsbidraget er relatert til faktiske kostnader. Det heter i kontrollforskriftens § 17-5 femte ledd at anleggsbidrag "kan maksimalt settes til anleggskostnad for anlegget". Det er så presisert hva som legges i begrepet anleggskostnad. NVE mener at bestemmelsen betyr at anleggsbidraget maksimalt kan setts lik faktisk kostnad ved anlegget. Når nettselskapene selv utfører arbeidet vil anleggskostnad være innkjøpskostnad for komponentene pluss arbeidskostnader og prosjektering. Det er ikke tillatt å plusse på fortjeneste eller usikkerhetsmargin. Dersom nettselskapet ikke selv utfører arbeidet vil faktisk kostnad være kostnaden fra utførende entreprenør pluss faktiske kostnader nettselskapet måtte ha med for eksempel prosjektering. For å sørge for at anleggskostnaden ikke overstiger *nødvendig* kostnad plikter nettselskapet å innhente konkurransedyktige priser. For at NVE skal kunne avgjøre hvorvidt nettselskapets avtaler og kontrakter er konkurransedyktige, vil NVE forutsette at nettselskapene følger lov om offentlige anskaffelser og dens forskrifter eller tilsvarende. NVE legger til grunn at dersom nettselskapet har innhentet tilbud i henhold til lov om offentlig anskaffelser og dens forskrifter, så har nettselskapet sørget for en reell konkurranse.

NVE ser at det ikke nødvendigvis er hensiktsmessig å utlyse anbudskonkurranse for hvert enkelt tilknyttingsprosjekt, da det medfører en betydelig transaksjonskostnad. Det vil kunne bli sett på som rimelig å inngå rammeavtale med entreprenører for arbeid under en viss størrelse, noe som også er regulert i forskrift om offentlige anskaffelser. Når det er større prosjekter mener NVE det vil være riktig å innhente tilbud fra flere. Dette fordrer at konkurransen rundt rammeavtalene er åpen og er inngått på markedsmessig vilkår.

Istad Nett har opplyst at de har inngått en rammeavtale med Istad Energimontasje om leveranse av entreprenørtjenester. NVE har ikke innsikt i hvordan rammeavtalen mellom Istad Nett og Istad Energimontasje er inngått. NVE vil heller ikke gå inn på det i denne saken da Istad Nett i dette tilfellet har valgt å gå fra rammeavtalen og utlyst anbud til uavhengige aktører. NVE vil i denne saken vurdere hvorvidt det siste tilbudet fra Istad Nett er beregnet i henhold til § 17-5 i kontrollforskriften. NVE anser at Istad Nett ved å sende tilbudsforespørsel til åtte entreprenører har sørget for å innhente tilbud på markedsmessige vilkår og dermed ikke bryter med formuleringen om at det kun er nødvendige kostnader som skal ligge til grunn for anleggskostnad.

Når det gjelder Istad Nett sin saksbehandling, mener NVE at Istad Nett Har hatt en kritikkverdig fremgang i denne saken. Det være seg opprinnelig anleggsbidrag som NVE mener var høyere en nødvendig kostnad, samt at Istad Nett har forsøkt å få KVK til å trekke klagen til NVE.

Anleggsbidragsbestemmelsen i kontrollforskriften er en kan-bestemmelse. Det medfører at nettselskapet selv kan utforme en praksis der de krever anleggsbidrag eller ikke, så lenge de behandler kundene likt. Når det gjelder produksjonsrelaterte nettanlegg uten tilknyttet uttak plikter netteier i henhold til kontrollforskriftens § 17-1 å sørge for at produsenten dekker alle kostnader i det produksjonsrelaterte nettanlegget. Dersom ikke alle kostnadene kreves inn som anleggsbidrag ved tilknytting må de resterende kostnadene tas inn via leiesats eller lignende. NVE ser at Istad Nett praktiserer et bunnfradrag på kr 100 000. Det vil da være en form for forskuttering fra Istad Nett sin

side, og kostnaden kan ikke tas med i det ordinære kostnadsgrunnlaget, men skal belastes kraftprodusent.

Vedtak

NVE finner at Istad Nett AS i denne saken ikke har hatt en praksis som er i strid med kontrollforskriften. NVE mener imidlertid at Istad Nett AS har opptrådt i et grenseland av regelverket. NVE finner det spesielt uheldig at Istad Nett har forsøkt å få Kvalvaag Vann og Kraft til å trekke klagen til NVE.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

for Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: Kvalvaag Vann og Kraft AS, oekvalva@online.no

SAK NR. 13

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Nord-Salten Kraftlag AL
8276 ULVSVÅG

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 04. 08. 2009
Vår ref.: NVE 200901825-7 ep/hgd
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

NVEs vurdering i klage på regionalnettstariffen - vedtak

Nord-Salten Kraftlag AL (NSK) klager på Narvik Energinett AS (NE) sin klassifisering av nettanlegget mellom Ballangen og Kjøpsvik. NSK mener at nettanlegget er å betrakte som et produksjonsrelatert nettanlegg. NSK klager også på NEs tariffering av uttak fra nettanlegget. NVE har vurdert NEs tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at NE har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NSK klager i brev av 31. mars 2009 på NEs klassifisering av nettanlegget mellom Ballangen og Kjøpsvik. NSK mener at nettanlegget er å betrakte som et produksjonsrelatert nettanlegg. NSK skriver at foruten NSKs eget regionalnett er også Sørfjord kraftverk tilknyttet NSKs transformatorstasjon i Kjøpsvik. Sørfjord kraftverk har en tilgjengelig vintereffekt på 57,2 MW og er tilknyttet Kjøpsvik gjennom den produksjonsrelaterte 132 kV linjen fra Sørfjord. Videre skriver NSK at samlet tilgjengelig vintereffekt for kraftverkene tilknyttet NSK eget regionalnett er på 52 MW som gir en samlet tilgjenglig vintereffekt for kraftverkene bak regionalnettspunktet Kjøpsvik på 109,2 MW. Maksimaleffekten for uttak utgjør 34,8 MW.

NE overtok med virkning fra 1. januar 2009 132 kV regionalnettslinjen mellom Ballangen og Kjøpsvik. Etter NSKs oppfatning bør denne overtakelsen resultere i at NE har de samme tariffene i hele sitt regionalnett.

NE kommer med sine kommentarer til NSKs klage i brev av 18. mai 2009. NE skriver at de har videreført klassifiseringen som tidligere er gjort av Nordkraft AS fram til og med 2008. Deres begrunnelse for fastsettelsen er følgende:

- I nettet som er tilknyttet linjen er det ca. 532 GWh produksjon og 219 GWh forbruk og linjen har et formål for både produksjon og forbruk.
- Forbruket i området har behov for linjen når det er revisjoner og driftsforstyrrelser på kraftverkene. Effektretningen snur fra å være et overskuddsområde til at effekten hentes fra sentralnettet i disse periodene.

- Ett av kraftverkene i systemet under linjen kan kjøre frekvens uten at linjen er i drift. Når det er revisjoner, feil eller liten magasinfylling på dette kraftverket må forbruket ha stabil frekvens fra sentralnettet gjennom tilknytningslinjen.

NE viser videre til § 17-6 om tariffer ved oppkjøp og sammenslåing i forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). I § 17-6 står det blant annet at det skal innføres like tariffer ved sammenslåing av nett i tilgrensede områder.

NE skriver at de i tillegg til 132 kV linjen mellom Ballangen og Kjøpsvik har et relativt kompakt 33 kV regionalnett mellom bydelene i Narvik. NE ser ikke disse nettene som tilgrensende nettområder da blant annet:

- Nettene er fysisk adskilte spenningsmessig, geografisk og systemmessig.
- Begge nettene har en funksjon for forbruk og produksjon i et gitt område og er ikke et felles nett for gjensidig utveksling av kraft.
- Narviknettet har en kostnadsstruktur som gjenspeiler tilknytningen i Narvik trafo og er et kompakt bynett mellom 6 trafostasjoner. 132 kV nettet mellom Ballangen og Kjøpsvik forbinder produksjon og uttak i Nord-Salten området til sentralnettet.

NE viser også til at kontrollforskriften gir anledning til å opprettholde ulike tariffer i en overgangsperiode på inntil 3 år, og at om NVE kommer frem til at nettanleggene er tilgrensende ønsker de å benytte seg av denne overgangsordningen.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til kontrollforskriftens bestemmelser. Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om klassifiseringen av nettanlegget mellom Ballangen og Kjøpsvik, samt tarifferingen av NSKs uttak i Kjøpsvik.

Produksjonsrelaterte nettanlegg

I kontrollforskriftens § 17-1 står det:

> *"Kostnadene ved produksjonsrelaterte nettanlegg skal dekkes av produsenten og ikke inngå i tariffgrunnlaget for uttak. Med produksjonsrelaterte nettanlegg menes kraftledninger og andre nettanlegg der hovedfunksjonen er overføring av kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utveklingspunkt i nettet."*

Klassifiseringen av anlegg som et produksjonsrelatert nettanlegg eller ordinært nettanlegg skal gjøres på bakgrunn av en helhetsvurdering av anleggets hovedfunksjon. Historisk utvikling eller eierforhold i nettet skal ikke legges til grunn for klassifiseringen. Der er anleggets hovedfunksjon ved tarifferingstidspunkt som er avgjørende.

Kontrollforskriftens § 17-1 ble endret med virkning fra 1. januar 2006. Forslaget innbar først og fremst en presisering av daværende forvaltningspraksis. NVE skriver i sitt høringsdokument 11/2005 at bestemmelsen om produksjonsrelaterte nettanlegg er en unntaksbestemmelse som gjelder i særlige tilfeller, og at anleggene som omfattes av bestemmelsen normalt vil være enkeltkomponenter eller anlegg av radiell karakter.

I følge NSK er maksimaleffekten for uttak i Kjøpsvik 34,8 MW, mens tilgjengelig vintereffekt i Sørfjord kraftverk er 57,2 MW. I Statnetts avregningsgrunnlag for 2009 er NSK brutto forbruk i sentralnettets topplasstime 34,8 MW. Sørfjord kraftverk har i følge Kraftsystemutredning 2008 – 2017 for nordre Nordland og Sør-Troms en samlet merkeytelse på 80 MVA.

I e-post av 26. juni 2009 sender NSK en oversikt over netto utveksling mellom NSK og NE i Kjøpsvik transformatorstasjon. Fra oversikten fremkommer det at NSKs maksimale netto uttak i Kjøpsvik siste fem år er 30,32 MW, med et gjennomsnittlig maksimaluttak på 16,912 MW. NSKs maksimale netto innmating i Kjøpsvik siste fem år er 40,08 MW, med en gjennomsnittlig maksimalinnmating på 25,064 MW.

NVE er av den oppfatning at anlegget mellom Kjøpsvik og Ballangen er et ordinært nettanlegg. Etter en helhetsvurdering av lastforholdene i nettanlegget er det etter NVEs vurdering ikke entydig at anleggets hovedfunksjon er å overføre kraft fra tilknyttet produksjonsanlegg til nærmeste utveklingspunkt i nettet. NVE har i sin vurdering lagt til grunn at NSKs nettanlegg som er tilknyttet Kjøpsvik transformatorstasjon er et ordinært nettanlegg.

Like tariffer i regionalnettet

I kontrollforskriftens § 17-6 om tariffer ved oppkjøp og sammenslåing står det:

> *"Ved oppkjøp og sammenslåing av nett i tilgrensende nettområder skal det innføres like tariffer. Dersom tariffene i forkant var vesentlig forskjellig, kan ulike tariffer opprettholdes i en overgangsperiode på inntil tre år.*
>
> *Opprettholdes ulike tariffer etter oppkjøp eller sammenslåing, skal NVE underrettes om dette."*

Bestemmelsen trådde i kraft 1. januar 2002. I NVEs forarbeider til bestemmelsen står det at for sentral- og regionalnettet er tilgrensende nettområder å forstå som fysisk sammenhengende nett.

NEs regionalnett mellom Ballangen og Kjøpsvik er fysisk adskilt fra NEs regionalnett i Narvik. Etter NVEs vurdering er ikke NE pliktig til å innføre like tariffer i de to aktuelle regionalnettsanleggene.

Vedtak

NVE finner ikke at Narvik Energinett AS har en tariffpraksis som er i strid med §§ 17-1 eller 17-6 i kontrollforskriften. Etter NVEs vurdering er nettanlegget mellom Kjøpsvik og Ballangen et ordinært nettanlegg. Narvik Energinett AS er ikke pliktig til å innføre like tariffer i regionalnettsanlegg som ikke er fysisk sammenhengende.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Tonjinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: Narvik Energinett AS, Postboks 55, 8501 NARVIK

SAK NR. 14

Norges
vassdrags- og
energidirektorat
NVE

SKL Nett AS
Postboks 24
5401 STORD

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 12. 08. 2009
Vår ref.: NVE 200902366-7 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.: 16624/1

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

Vedtak – Lukking av avvik i forbindelse med revisjon

NVE viser til revisjon av SKL Nett AS sin tarifferingspraksis i regionalnettet. NVE avdekket seks forhold som anses som avvik. NVE pålegger SKL Nett AS å rapportere til NVE hvordan avvikene skal lukkes senest innen 11. september 2009.

NVE vurderer funn gjort under revisjonen av SKL Nett AS (SKL) 8. juni 2009 i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: "Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."

Under revisjonen ble det avdekket seks avvik. SKL skal rapportere til NVE hvordan avvikene skal lukkes senest innen 11. september 2009.

Avvik 1

SKL tarifferer uttakskundene i regionalnettet et nettobasert bruksavhengig tapsledd som er likt for alle uttakskundene i nettet. Under revisjonen ble det etter NVEs vurdering gjort kjent at tapsleddene ikke er referert tilknytningspunktene. I kontrollforskriftens § 14-1 er det et krav til at energileddet skal være referert til de enkelte tilknytningspunkter, og SKLs tapsledd er etter NVEs vurdering i strid med kontrollforskriftens § 14-1.

I tillegg til tapsleddet tarifferer SKL uttakskundene i regionalnettet et bruttobasert bruksavhengig tariffledd. Etter NVEs vurdering er dette tariffleddet i strid med kontrollforskriftens § 13-3. I § 13-3 står det at bruksavhengige tariffledd består av energiledd og kapasitetsledd. Energileddet skal som hovedregel fastsettes på bakgrunn av marginale tapskostnader. Etter NVEs vurderinger er SKLs

"forbruksledd" i strid med kontrollforskriftens bestemmelser om at energileddet skal fastsettes på bakgrunn av marginale tapskostnader.

Avvik 2

SKL tarifferer innmatingskundene et bruksavhengig energiledd som er basert på tapsleddet for uttak. Mens tapsleddet for uttak er tidsdifferensiert, er det bruksavhengige energileddet for innmating beregnet som snittet av tapsleddet for uttak, men med motsatt fortegn. Etter NVEs vurdering er SKLs energiledd for innmating i strid med kontrollforskriftens § 16-1. Fra § 16-1 følger det at energileddet for innmating skal være tidsdifferensiert og være referert de enkelte tilknytningspunkter. Tidsdifferensieringen skal som et minimum være vinter dag, vinter natt/helg og sommer. Etter NVEs vurdering er ikke SKLs energiledd for innmating verken tidsdifferensiert eller referert de enkelte tilknytningspunktene.

Avvik 3

SKL avregner innmating et bruksavhengig tariffledd på bakgrunn av midlere årsproduksjon. Etter kontrollforskriftens § 13-2 skal bruksavhengig tariffledd variere med kundens løpende uttak eller innmating. Etter NVEs vurdering er det en konsekvens av SKLs avregningsgrunnlag at energileddet for innmating ikke vil variere med kundenes innmating, og energileddet i så måte i strid med kontrollforskriftens § 13-2.

Avvik 4

SKL har i 2007 tariffert produksjonen som er tilknyttet regionalnettet andre tariffledd på kr 8 576 720,-. Statnett har i 2007 tariffert SKL andre tariffledd for produksjon på kr 11 339 540,-.

For innmating av kraft fremgår det av kontrollforskriftens § 16-2 at for andre tariffledd for innmating skal sentralnettets innmatingstariff være retningsgivende. NVE har i sin praksis lagt til grunn at innmatingstariffen til regional- og distribusjonsnett som hovedregel skal settes *lik* innmatingstariffen til sentralnettet. Dette innebærer blant annet at det ikke er anledning for nettselskapet til å sette en høyere innmatingstariff for at produsenter skal betale en større andel av kostnadene i det ordinære nettet. Dette innebærer videre at nettselskapet heller ikke har anledning til å fastsette en lavere innmatingstariff enn sentralnettstariffen.

NVE har ikke anledning til å pålegge SKL å tariffere kraftverkene tilbake i tid. En eventuell etterskuddsvis innkreving av andre tariffledd fra kraftverkene anser NVE som et forhold mellom SKL og kraftverkseiere. NVE legger imidlertid til grunn at forholdet blir rettet opp slik at alle kraftverkseiere i SKL sitt nettområde blir tariffert riktig i 2009.

Avvik 5

Børtveit kraftverk er tilknyttet distribusjonsnettet, mens inntektene fra andre tariffledd i 2007 er videreført regionalnettet. Etter kontrollforskriftens § 16-3 skal inntekter fra andre tariffledd for innmating gå til dekning av kostnader i distribusjonsnettet, og skal ikke videreføres til overliggende nett. Etter NVEs vurdering er SKLs videreføring av inntekten fra Børtveit kraftverk til regionalnettet i strid med kontrollforskriftens § 16-3. NVE legger til grunn at forholdet blir rettet opp slik at alle inntektene fra Børtveit kraftverk fra 2009 går til dekning av kostnader i distribusjonsnettet.

Avvik 6

Etter kontrollforskriftens §§ 4-4 og 4-5 skal kjøp av nettjenester og inntekter fra salg av nettjenester rapporteres for virksomheten regionalnett. Etter NVEs vurdering er ikke SKLs rapportering av inntekter og kostnader i forbindelse med salg og kjøp av nettjenester i samsvar med faktiske inntekter og kostnader.

SKL har for 2007 rapportert et energiledd for innmating av produksjon på kr -6 089 000,-. Gjennom revisjonen kom det fram at faktisk energiledd for innmating av produksjon i 2007 var på kr -632 490,-. SKL har da fått beregnet en lavere faktisk inntekt enn de har hatt.

SKL har for 2007 rapportert inntekter fra andre tariffledd for produksjon på kr 11 923 000,-. Gjennom revisjonen kom det fram at faktisk inntekt fra andre tariffledd for produksjon i 2007 var kr 8 576 720,-. SKL har da rapportert en større inntekt fra andre tariffledd for produksjon enn de faktisk har hatt, og dermed en høyere faktisk inntekt enn de har hatt.

SKL har for 2007 rapportert andre tariffledd for produksjon fra sentralnettet på kr 11 255 000,-. Gjennom revisjonen kom det fram at SKL faktisk har blitt tariffert andre tariffledd for produksjon fra sentralnettet på kr 11 339 540,-. SKL har da rapportert en lavere overliggende nettkostnad enn de faktisk har hatt, og dermed fått beregnet en høyere merinntekt enn de har hatt.

NVE vil korrigere for manglende rapportering i 2007 i forbindelse med vedtak om mer/mindreinntekt.

Konklusjon

NVE finner at SKLs praksis med å tariffere uttakskundene et nettobasert bruksavhengig tapsledd som ikke er referert tilknytningspunktene er i strid med kontrollforskriftens § 14-1. SKL skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 11. september 2009. Tariffmessige virkninger må senest være gjennomført innen 1. januar 2010.

NVE finner at SKLs praksis med å tariffere uttakskundene et bruttobasert bruksavhengig tariffledd er i strid med kontrollforskriftens § 13-3. SKL skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 11. september 2009. Tariffmessige virkninger må senest være gjennomført innen 1. januar 2010.

NVE finner at SKLs praksis med å tariffere innmatingskundene et energileddet som ikke er tidsdifferensiert eller referert de enkelte tilknytningspunkter er i strid med kontrollforskriftens § 16-1. SKL skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 11. september 2009. Tariffmessige virkninger må senest være gjennomført innen 1. januar 2010.

NVE finner at SKLs praksis med å avregne innmating et bruksavhengig tariffledd på bakgrunn av midlere årsproduksjon er i strid med kontrollforskriftens § 13-2. SKL skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 11. september 2009. Tariffmessige virkninger må senest være gjennomført innen 1. januar 2010.

NVE finner at SKLs tariffering av innmatingskundene i 2007 er i strid med kontrollforskriftens § 16-2. SKL har ikke anledning til å fastsette en lavere innmatingstariff enn sentralnettstariffen. SKL skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 11. september 2009. Tariffmessige virkninger må være gjennomført for tarifferingsåret 2009.

NVE finner at SKLs tariffering av Børtveit kraftverk er i strid med kontrollforskriftens § 16-3. Børtveit kraftverk er tilknyttet distribusjonsnettet, og inntekter fra andre tariffledd fra Børtveit kraftverk skal gå til dekning av kostnader i distribusjonsnettet. SKL skal rapportere hvordan forholdet

skal bringes i orden innen 11. september 2009. Tariffmessige virkninger må være gjennomført for tarifferingsåret 2009.

NVE finner at SKLs rapportering av kjøp av nettjenester og inntekter fra salg av nettjenester er i strid med kontrollforskriftens §§ 4-4 og 4-5. SKL skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 11. september 2009. Rapporteringsmessige virkninger må være gjennomført for tarifferingsåret 2009.

NVE vil vedtak om mer/mindre inntekt for 2008 korrigere for mangelfull rapportering av kjøp av nettjenester og mangelfull rapportering av inntekter fra salg av nettjenester. NVE vil korrigere for en merinntekt på kr 5 371 970-. Til grunn for beregningen ligger to forhold:

1. SKL har rapportert en negativt inntekt fra energileddet for innmating som er kr 5 456 510,- høyere enn det faktisk har vært. Denne differansen medfører at SKL har fått beregnet en lavere faktisk inntekt enn de har hatt, og dermed en lavere merinntekt for 2007 enn de har hatt. Differansen blir belastet uttakskundene i SKLs regionalnett da innmatingskundenes andre tariffledd er låst til sentralnettets innmatingstariff.

2. SKL har for 2007 rapportert andre tariffledd for produksjon fra sentralnettet på kr 11 255 000,-. Gjennom revisjonen kom det fram at SKL faktisk har blitt tariffert andre tariffledd for produksjon fra sentralnettet på kr 11 339 540,-. SKL har da rapportert en lavere overliggende nettkostnad enn de faktisk har hatt, og dermed en høyere beregnet merinntekt for 2007 enn de har hatt. Differansen på kr 84 540 mellom rapporterte og faktiske andre tariffledd for produksjon fra sentralnettet har medført en reduksjon i tariffen for SKLs uttakskunder i regionalnettet

I tillegg har SKL for 2007 rapportert inntekter fra andre tariffledd for produksjon på kr 11 923 000,-. Gjennom revisjonen kom det fram at faktisk inntekt fra andre tariffledd for produksjon i 2007 var kr 8 576 720,-. SKL har da rapportert en større inntekt fra andre tariffledd for produksjon enn de faktisk har hatt, og dermed en høyere faktisk inntekt enn de har hatt. Hvis NVE hadde korrigert for denne differansen mellom faktiske inntekter og rapporterte inntekter ville beregnet merinntekt blitt redusert med kr 3 346 280,-. NVE har ikke anledning til å pålegge SKL å tariffere kraftverkene tilbake i tid. Ved beregningen av mer/mindreinntekt ville en korrigering for differansen mellom faktiske inntekter og rapporterte inntekter kunne medført at uttakskundene dekket differansen gjennom uttakstariffen. Overliggende nettkostnader gjennom andre tariffledd for produksjon skal dekkes av innmatingskundene og ikke uttakskundene, og NVE har på den bakgrunn kun korrigert den beregnede merinntekten for differansen på kr 84 540 mellom rapporterte andre tariffledd fra sentralnettet og faktiske andre tariffledd fra sentralnettet.

SKL skal rapportere til NVE innen 11. september 2009 hvordan avvikene skal lukkes.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 15

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Mydland Kraftverk AS
v/Isak A. Liland
4440 Tonstad

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 19. 08. 2009
Vår ref.: NVE 200901316-5 ep/laek
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

NVEs vurdering i klage på Agder Energi Nett AS sin marginaltapstariffering - vedtak

Mydland Kraftverk AS klager på Agder Energi Nett AS sin beregning av marginale tap i regional og distribusjonsnett. NVE har vurdert Agder Energi Nett sin tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at Agder Energi Nett har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

NVE mottok 11. mai 2009 en klage fra Isak A. Liland på vegne av Mydland Kraftverk AS. I brevet klages det på AEN sin beregning av marginale tap. Klager ber videre om at AEN skal utlevere beregningsgrunnlaget for beregning av marginale tap.

NVE ba i brev av 27. mai 2009 Agder Energi Nett AS gi sin kommentar til klagen. NVE ba om en nærmere beskrivelse av beregningsgrunnlaget for tarifferingen av Mydland Kraftverk AS, samt en beskrivelse av Agder Energi Nett AS sine rutiner for å håndtere informasjonsplikten overfor sine kunder, jf. kontrollforskriftens § 13-5.

I brev av 19. juni 2009 gir AEN sine kommentarer knyttet til klagen. I det vedlagte notat fra Norconsult er marginaltapsberegninger for Mydland kraftverk utarbeidet og sammenstilt med de marginaltapsberegninger AEN har fakturert Mydland kraftverk for i 2007 og 2008. Kontrollberegningene utført av Multiconsult konkluderte med at: *"På grunn av mindre endringer i nettmodeller i løpet av 2-3 år, valg av nøyaktighet i produksjons- og lastprognoser, samt innstilling av nettmodeller ble ikke resultatene helt identiske, men er innenfor det akseptable variasjonsområdet som nevnte forhold kan forventes å forårsake."*

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer

som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

Marginaltapsberegninger

Marginale tapskostnader avhenger av tapsprosenten i de enkelte punktene og verdien av nettapet som igjen er styrt av markedsprisen på kraft. For alle utvekslingspunkt med sentralnettet blir det fastsatt marginale tapsprosenter. De enkelte nettselskapene regner selv ut tapsprosentene i eget nett referert til hvert enkelt innmatingspunkt. Disse blir normalt lagt til tapsprosentene i utvekslingspunktet med sentralnettet. Kontrollforskriften § 16-1 sier at energileddet skal avspeile de marginale tapskostnadene i nettet ved innmatning i tilknyttingspunktet. Prinsippet om at energileddet skal avspeile marginale tapskostnader er en av hovedreglene i kontrollforskriften og sees på som viktig for at forbrukere og produsenter skal få et riktig prissignal om hvilken grad de belaster nettet. I kontrollforskriften § 14-1 er det nærmere presisert at tapsprosenten skal beregnes med hensyn til systembelastningen i et samlet nettsystem, hvilket medfører at konsesjonær skal ta hensyn til de marginale tapskostnader både i eget og overliggende nett. Dette innebærer at netteier ikke bare skal ta høyde for lastflyten i eget nett ved fastsettelsen av marginaltap, men hvordan en ekstra enhet innmatet eller uttatt mengde påvirker lastflyten i hele nettsystemet. Marginaltapene skal beregnes ut fra en produksjons- og lastsituasjon som er representativ for hvert enkelt tidsavsnitt. Energileddet skal tidsdifferensieres i henhold til minimumskravet som fremgår av § 14-1, dvs, vinter dag, vinter natt/helg og sommer

Formålet med energileddet er å gi aktørene et prissignal, dvs, informasjon om kostnader ved å bruke nettet slik at de kan tilpasse produksjonen. Det følger av NVEs krav om estimerte tapsprosenter i forkant, at beregningene kan avvike fra faktiske marginale tap i de aktuelle periodene. Ved utarbeidelsen av marginale tap må det tas hensyn til forventet lastflyt. NVE har tidligere godtatt en praksis i distribusjonsnettet som innebærer at tapsprosenten kan fastsettes på bakgrunn av et gjennomsnitt av de marginale tapskostnadene i det aktuelle nettområdet..

AEN har benyttet NetBas for marginaltapsberegninger i fordelingsnettet og PSS/E for marginaltapsberegninger i regionalnettet. Marginaltapene er beregnet for hvert nettnivå for deretter å bli lagt sammen. Gjennomsnittlig last- og produksjonseffekter i hvert tidsavsnitt er benyttet som representative produksjons- og lastsituasjoner i beregningene. NVE tar AEN sine beregninger og kontrollberegningene utført av Multiconsult til etterretning. NVE kan ikke se at den praksis AEN har for utarbeidelsen av marginale tap strider med kontrollforskriftens bestemmelser.

Utlevering av beregningsgrunnlag for marginaltap

Jf. kontrollforskriftens § 13-5 plikter nettselskapene på forespørsel og innen rimelig tid å gi kunder informasjon om tarifferingsgrunnlaget for egne tariffer og beregningen av tariffene for de ulike kundegrupper. Tarifferingsgrunnlaget for energileddet for en produsent i distribusjonsnettet vil være innmatet mengde i de aktuelle tidsrommene.

Etter NVEs vurdering er ikke detaljerte data om nettkomponenter og lastflyt innenfor hva som er ment med informasjon om beregning av tariffer. NVE mener derfor at de aktuelle data ikke kan kreves utlevert av nettselskapet. Dersom NVE likevel finner det hensiktsmessig å etterprøve nettselskapenes beregninger av marginale tap er NVE beredt til å gjøre dette gjennom enkeltvedtak fra klagesaker eller gjennom ordinære tilsyn.

NVE vil poengtere at nettselskapet likevel har mulighet til å utlevere slik informasjon, såfremt dette ikke strider med bestemmelsene i beredskapsforskriften eller på annen måte er i konflikt med personvernshensyn eller merkantile forhold. Eksterne selskaper, f.eks konsulentselskaper som har tjenstlig behov, kan få tilgang ved å underskrive en sikkerhetsavtale hvor de forplikter seg til å følge beredskapsforskriftens regelverk mht til å skjerme sensitiv informasjon om kraftforsyningen. Dette er regulert i beredskapsforskriftens § 4-3. Denne avtalen kan enten inngås med det enkelte kraftselskap og eksternt selskap, eller det kan inngås en avtale mellom NVE og det eksterne selskapet. For å inngå en sentral avtale med NVE, kontakt Sjur Bjerkli i beredskapsseksjonen (sab@nve.no).

Selv om informasjonen ikke er å betrakte som sensitiv informasjon ut fra bestemmelsene i beredskapsforskriften skal det likevel ikke utelukkes at nettselskapet av hensyn til merkantile forhold eller personvernshensyn ikke kan utlevere informasjon om lastflyt herunder utvekslingsdata over alle punkter med innmating eller uttak.

Vedtak

NVE finner ikke at Agder Energi Nett AS sin tariffpraksis er i strid med § 16-1 i kontrollforskriften.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: Agder Energi Nett AS, Serviceboks 634, 4809 ARENDAL

SAK NR. 16

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Helgelandskraft AS
Industriveien 7
8657 MOSJØEN

03. 09. 2009

Middelthuns gate 29

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200902519-4 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.: 09-1852

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

Svar på konsesjonsspørsmål - Oterbekken og Storrøvatn kraftverk

NVE fikk på bakgrunn av en forespørsel fra Terje Solbu kjennskap til at Helgelandskraft AS har varslet at de vil si opp tilknyttingsavtalen med kraftverket dersom han ikke var villig til å overta Helgelandskraft AS sin anleggskonsesjon på tilknyttingsledningen mot Oterbekken kraftverk. NVE ba Helgelandskraft AS om å redegjøre for denne saken og en liknende sak. NVE har funnet at Helgelandskraft AS har handlet i strid med energilovforskriftens § 4-4 d) og brutt plikten til å tilby markedsadgang.

NVE viser til brev fra Terje Solbu av 15. april 2009 der det stilles spørsmål ved Helgelandskraft AS sine rettigheter til pålegge ham å overta konsesjon for tilknyttingsledningen mot Oterbekken kraftverk. Det vises også til NVEs svar av 21. august 2008 på Helgelandskraft AS sin forespørsel angående overføring av anleggskonsesjon til Storrøvatn kraftverk. NVE gjorde i brevet rede for regleverket for overføring av anleggskonsesjoner og konkluderte med at Helgelandskraft ikke kan pålegge andre å overta Helgelandskraft sine anleggskonsesjoner.

På bakgrunn av at NVE oppfattet at Helgelandskraft likevel presset kraftverkseierne til å overta konsesjon og eierskap til tilknyttingsledningene, ba NVE Helgelandskraft om å gjøre rede for de to ovennevnte sakene der Helgelandskraft ønsker å overføre eierskap og konsesjon for tilknyttingsledninger til kraftverkseierne. I brev av 17. juni 2009 redegjør Helgelandskraft AS for de to sakene og begrunner sin handlemåte.

Helgelandskraft skriver i sitt brev at de to sakene er forskjellige og at det ikke finnes andre tilsvarende saker i deres konsesjonsområde. Helgelandskraft mener at det i saken rundt Storrøvatnet er klart at NVE på feilaktig grunnlag har tildelt Helgelandskraft anleggskonsesjonen som skulle vært gitt til Storrøvatnet. Helgelandskraft mener også at Storrøvatnet sin posisjon i forbindelse med bygging av tilknyttingsledningen viser at også de mente at det var Storrøvatnet kraftverk som hadde anleggskonsesjonen.

Når det gjelder Oterbekken kraftverk, er Helgelandskraft enig i at det er Helgelandskraft som har bygget tilknytningsledningen under sin områdekonsesjon. De skriver imidlertid at det er Oterbekken

som er eier av nettanlegget. Helgelandskraft skriver videre at de har sagt opp tilknyttingsavtalen fordi de ønsker å få klarhet i det juridiske eierskillet.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften) og forskrift av 12. juli 1990 nr 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energilovforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE mener denne saken dreier seg om to forhold. Først hvorvidt Helgelandskraft har mulighet til å pålegge andre å overta egne konsesjoner, dernest hvilke rettigheter Helgelandskraft har til å si opp tilknyttingskontrakten til kraftprodusenter.

Konsesjonsplikten for elektriske anlegg over 1000 V er hjemlet i energilovforskriften § 3-1. For nettanlegget fra Storrøvatnet er det Helgelandskraft AS som er tildelt anleggskonsesjon av 12. februar 2002. Helgelandskraft mener at det her er gjort en feil og at riktig innehaver av konsesjonen er Storrøvatnet kraftverk. Helgelandskraft påpekte dette blant annet i brev av 4. februar 2008. I brev av 21. august 2008 svarer NVE at konsesjonen er gitt til Helgelandskraft AS og at Helgelandskraft ikke har anledning til å overføre konsesjonen til andre så lenge ikke den andre part søker om å få overta konsesjonen.

NVE kan ikke se at det er kommet frem nye opplysninger angående saksforholdet og mener at det er et alvorlig brudd på regelverket når Helgelandskraft sier opp tilknyttingsavtalen med begrunnelsen at Helgelandskraft ønsker å få klarhet i det juridiske eierskillet.

NVE mener at Helgelandskraft på denne måten bryter med energilovforskriftens § 4-4 d) som pålegger områdekonsesjonær å tilby markedsadgang. NVE kan ikke se at uenighet om eierskapet til tilknyttingen er grunn til å si opp tilknyttingsavtalen og mener således at Helgelandskraft utnytter sin posisjon som områdekonsesjonær på en utilbørlig måte.

Konklusjon

NVE finner at Helgelandskraft AS har opptrådt i strid med energilovforskriftens § 4-4 d) ved å si opp tilnyttingsavtalen til Oterbekken kraftverk. NVE mener videre at Helgelandskraft ikke har anledning til å overføre egne anleggskonsesjoner til andre så lenge den annen part ikke selv søker om å få overta anleggskonsesjonene.

NVE ber om Helgelandskraft AS innen 18. september 2009 informerer NVE om at nødvendige tiltak er gjort for å etterleve dette vedtaket.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 17

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Stein Roger Lerum
Lerum
2022 GJERDRUM

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 25. 09. 2009
Vår ref.: NVE 200904117-4 ep/hgd
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

NVEs vurdering i klage vedrørende nettilknytning - vedtak

Stein Roger Lerum (Lerum) klager på vilkår ved forsterkning av eksisterende nettilknytning. NVE har vurdert Hafslund Nett AS sin tariffpraksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at Hafslund Nett AS (Hafslund) har en tarifferingspraksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

Lerum klager i brev av 12. august 2009 på Hafslunds vilkår ved forsterkning av Lerums eksisterende tilknytning. Lerum skriver at han meldte økt effektbehov fra 125 A til 250 A via elektriker i 2002, og at ha fikk en tilbakemelding fra Hafslund som inneholdt et anleggsbidrag på kr 500 000,-. Til grunn for anleggsbidraget var blant annet et behov for forsterkning av eksisterende transformator. Lerum meldte tilbake at han ville avvente til at transformatoren måtte byttes av andre årsaker. Lerum tok igjen kontakt noen år senere, men meldte igjen tilbake at han ville avvente annen utskiftning.

I august 2008 ble det strømavbrudd på gården uten at Lerum ble varslet. Det viste seg at bakgrunnen for utkoblingen var at Hafslund skiftet transformatoren som forsyner Lerum med en ny transformator med tilsvarende kapasitet. Lerum tar flere ganger kontakt med Hafslund for å få svar på blant annet hvorfor transformatoren ikke ble skiftet til en transformator med større ytelse. Lerum er ikke fornøyd med Hafslund sin tilbakemelding, og mangel på tilbakemelding, på flere av hans forespørsler. Etter Lerums oppfatning er Hafslund pliktig til å bytte eksisterende transformator med en ny transformator som dekker hans effektbehov.

Hafslund kommer i brev av 9. september 2009 med sine kommentarer til klagen. Hafslund skriver at Lerum etter å ha blitt gjort kjent med kostnadene ved det meldte tiltaket i 2002 ikke var villig til å dekke disse kostnadene. Lerum bestilte derfor ikke oppdraget utført, og installasjonsmeldingen ble følgelig annullert.

Hafslund skriver videre at kostnadene ved ny transformator i aktuell nettstasjon bare var en del av det beregnede anleggsbidraget. I tillegg kom kostnader ved oppgradering av luftlinjen mellom Lerum og nettstasjonen. I 2006/2007 ble denne luftlinjen mellom Lerum og nettstasjonen etter Lerums ønske lagt

i bakken. Lerum var i følge Hafslund ikke interessert i å dekke merkostnadene for en større kabel med tilstrekkelig kapasitet til også å kunne dekke eventuelt økt effektbehov hos Lerum.

Når Hafslund senere måtte bygge om den aktuelle nettstasjonen på grunn av forskriftskrav, forelå ikke en gyldig installasjonsmelding som dokumenterte et behov og gyldig bestilling som dokumenterte betalingsvilje og aksept av vilkårene for økt effektkapasitet. Ombyggingen ble følgelig dimensjonert i henhold til de foreliggende lastmålinger og lastprognoser.

Hafslund skriver videre at når kunder har behov for tilknytning av nye installasjoner eller økt kapasitet til eksisterende installasjoner, må det sendes inn en installasjonsmelding. Dersom behandlingen av installasjonsmeldingen viser at det er nødvendig med utbyggingstiltak i nett, blir kunden informert om dette og får et estimat av størrelsen på det anleggsbidraget kunden må betale. Kunden må skriftlig akseptere Hafslunds betingelser for tilknytning til nettet. I denne aktuelle saken aksepterte ikke Lerum å betale anleggsbidraget og saken ble derfor avsluttet i 2002.

Det er ikke mulig for Hafslund å dokumenter om samtlige berørte kunder ble varslet i 2008 i forbindelse med utskiftningen av transformatoren som blant annet forsyner Lerum. Dersom det i dette tilfellet skulle ha forekommet svikt i varslingsrutinene, beklager Hafslund dette.

Lerum kommer i brev av 14. september 2009 med sine kommentarer til Hafslunds brev av 9. september 2009. Lerum skriver blant annet at han aldri har mottatt informasjon om at bestillingen fra 2002 var blitt annullert. Lerum skriver også at Hafslunds påstander om at det for Lerum ikke var aktuelt å dekke merkostnadene for en større kabel mellom Lerum og nettstasjonen ikke medfører riktighet.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at klagen dreier seg om Hafslunds betingelser ved ønsket om økt effektuttak hos Lerum, og at Hafslund i 2008 reinvesterte i transformatoren som blant annet forsyner Lerum, uten et Hafslund tok høyde for Lerums økte effektbehov.

Etter NVEs vurdering er det i denne saken snakk om et økt effektbehov hos en allerede eksisterende tilknytning. Etter kontrollforskriftens § 17-5 om anleggsbidrag kan nettselskapene fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved nye nettilknytninger eller ved forsterkning av nettet til eksisterende kunder. Anleggsbidrag ved forsterkning av en tilknytning kan beregnes når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser behov for forsterkning. Ved forsterkning i radielle fellesanlegg kan en forhåndsmessig andel av disse kostnadene inngå i anleggsbidraget. Etter NVEs vurdering har Hafslund hjemmel i kontrollforskriften til å fastsette et anleggsbidrag til Lerum for å

dekke en forhåndmessig andel av anleggskostnadene som følger av Lerums økte effektbehov. Da Lerum i 2002 ikke var villig til å dekke anleggskostnadene som fulgte av innsendt installasjonsmelding, kan heller ikke NVEs se at Lerum hadde en aktiv installasjonsmelding som Hafslund var pliktig til å ta høyde for ved sin reinvestering av transformatoren i 2008. Etter NVEs vurdering ble saken som en følge av innsendt installasjonsmelding avsluttet i 2002, da Lerum ikke bekreftet Hafslund sine vilkår ved forsterkningen. Etter NVEs vurdering må nettselskapenes tilbakemelding på innmeldt installasjonsmelding innen rimelig tid aksepteres av innsender for at installasjonsmeldingen fremdeles skal ses på som aktiv fra netteselskapets side. Nettselskapet er imidlertid ikke hindret i å ta høyde for tidligere innmeldte installasjonsmeldinger ved deres lastprognoser ved fremtidig forsterkning nettet.

Om Hafslund og Lerum i 2008 hadde kommet til enighet om at Hafslund skulle dimensjonere ny transformator for å kunne dekke Lerums økte effektbehov, vil NVE bemerke at gjeldende regelverk ikke er til hinder for at Hafslund kunne ha fastsatt et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved oppdimensjoneringen.

Lerum skriver i brev av 12. august 2009 at han ikke ble varslet da Hafslund i 2008 koblet ut strømmen i forbindelse med reinvestering i aktuell transformator. Nettselskap skal ved planlagte arbeider som medfører avbrudd eller redusert leveringskapasitet til sluttbrukere, varsle de berørte nettkundene om tidspunkt og varighet i rimelig tid før arbeidene igangsettes, samt at varsling skal skje på en hensiktsmessig måte, jf forskrift om leveringskvalitet i kraftsystemet § 2-3 annet ledd. Hafslund kan i denne saken ikke bekrefte om de varslet Lerum vedrørende avbrudd i forbindelse med utskiftning av den aktuelle transformatoren. Sakens underlag kan tyde på at Hafslund har brutt nevnte bestemmelse i dette tilfellet. Nettselskapet bes derfor vurdere sine rutiner når det gjelder varsling ved planlagte utkoblinger. Dette får forøvrig ingen konsekvenser hva gjelder håndtering av anleggsbidrag.

Vedtak

NVE finner ikke at Hafslund sine vilkår ved forsterkning av Stein Roger Lerum sin tilknytning er i strid med § 17-5 i kontrollforskriften. Hafslund kan fastsette et anleggsbidrag for å dekke anleggskostnadene ved forsterkning av nettet til eksisterende når kunden krever økt kapasitet eller kvalitet som utløser et behov for forsterkning. Etter NVEs vurdering hadde ikke Stein Roger Lerum meldt behovet for økt effektuttak til Hafslund da Hafslund i 2008 reinvesterte i nettstasjonen som blant annet forsyner Stein Roger Lerum. Installasjonsmeldingen fra 2002 ble annullert da Lerum ikke var villig til å dekke en forhåndsmessig andel av de anleggskostnadene som fulgte av hans økte effektbehov.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: Hafslund Nett AS, Ref.: 143/NA143, 0247 OSLO, 0247 OSLO

SAK NR. 18

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Nordmøre Energiverk AS
Postboks 2260
6503 KRISTIANSUND N

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

KOPI

Vår dato: 14. 10. 2009
Vår ref.: NVE 200901601-10 ep/hgd
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.: TS

Saksbehandler:
Hans George Dahl
22 95 92 62

Vedtak i forbindelse med revisjon

NVE viser til revisjonsrapport av 28. juli 2009 i forbindelse med NVEs revisjon av Nordmøre Energiverk AS (NEAS) sin tarifferingspraksis i regionalnettet. NVE finner at NEAS har en praksis som er i strid med regelverket. I revisjonsrapport av 28. juli 2009 ble avvikene beskrevet, og NEAS ble samtidig bedt om en ytterligere vurdering av to avvik. NVE avventet frist for lukking av avvikene til NEAS sin tilbakemelding på revisjonsrapporten. NEAS kommer med sin tilbakemelding til brev av 24. august 2009.

NVE vurderer funn gjort under revisjonen av NEAS 30. juni 2009 i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: "Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."

Under revisjonen ble det avdekket fire avvik. NEAS skal rapportere til NVE hvordan avviket som NVE ikke allerede anser som lukket, er planlagt lukket innen 6. november 2009.

Avvik1

Under revisjonen kom det frem at NEAS har ulik beregningsmetodikk for avregningsgrunnlag for forskjellige kunder i regionalnettet. NEAS tarifferer StatoilHydro (SH) og Svorka Energi AS (SE) på bakgrunn av avtaler inngått mellom NEAS og de to nevnte aktører.

Etter NVEs vurdering er ulik beregningsmetodikk for avregningsgrunnlag for forskjellige kunder i regionalnettet i strid med kontrollforskriftens § 13-1, og NEAS ble i revisjonsrapport av 28. juli 2009 bedt om å kommentere bakgrunnen for inngåtte avtaler mellom SH og SE.

NEAS skriver i brev av 24. august 2009 at de vil gjennomføre et møte med SH på Tjeldbergodden for å drøfte inngått avtale. Ens tarifferingspraksis vil bli iverksatt fra 1. januar 2010.

NEAS vil opprettholde inngått avtale om tarifferingen mellom NEAS og SE. NEAS viser til referat fra møte datert 6. februar 2005 utarbeidet av EC-group for bakgrunnen for inngått avtale. Basert på vurderingene av hvem av SE og NEAS som har størst nytte av eller behov for det andre selskapets nett, ble det i følge møtereferatet oppnådd enighet om at SE årlig betaler NEAS et leiebeløp på kr 500 000,-.

Inngått avtale mellom NEAS og SE innbærer at NEAS har ulik beregningsmetodikk for avregningsgrunnlag for forskjellige kunder i regionalnettet. Etter NVEs vurdering er ulik beregningsmetodikk for avregningsgrunnlag for forskjellige kunder i regionalnettet i strid med kontrollforskriftens § 13-1. Etter kontrollforskriftens § 13-1 plikter nettselskapene å tilby alle som etterspør nettjenester ikke-diskriminerende og objektive punkttariffer og vilkår.

Inngått avtale er også etter NVEs vurdering i strid med kontrollforskriftens § 13-2 om alminnelige regler for tariffering. I § 13-2 står det at tariffene for uttak og innmating av kraft skal utarbeides etter følgende grunnstruktur:

- Bruksavhengige tariffledd
- Andre tariffledd

NVE har ikke vurdert SEs tariffering av NEAS i Svorka.

Avvik 2

Under revisjonen ble det avdekket at NEAS ikke har avregnet egen produksjon energiledd. Etter NVEs vurdering er NEASs mangelfulle tariffering av energiledd for egen produksjon strid med kontrollforskriftens § 16-1. Etter § 16-1 skal innmatingskunder bli avregent et energiledd som avspeiler de marginale tapskostnader i nettet ved innmating i tilknytningspunktet.

NEAS opplyser i brev av 24. august 2009 at det fra 1. juli 2009 er iverksatt avregning av energiledd for egen produksjon basert på en ukentlig beregning av marginale tapsledd.

Avvik 3

NEAS har i 2007 tariffert Smøla Vindkraftverk kr 195 800,- mer i andre tariffledd enn hva NEAS på bakgrunn av Smøla Vindkraftverk har hatt i overliggende nettkostnad i andre tariffledd for innmating.

For innmating av kraft fremgår det av kontrollforskriftens § 16-2 at for andre tariffledd for innmating skal sentralnettets innmatingstariff være retningsgivende. NVE har i sin praksis lagt til grunn at innmatingstariffen til regional- og distribusjonsnett som hovedregel skal settes *lik* innmatingstariffen til sentralnettet. Dette innebærer blant annet at det ikke er anledning for nettselskapet til å sette en høyere innmatingstariff for at produsenter skal betale en større andel av kostnadene i det ordinære nettet. Dette innebærer videre at nettselskapet heller ikke har anledning til å fastsette en lavere innmatingstariff enn sentralnettstariffen.

NEAS opplyser i brev av 24. august 2009 at Smøla Vindkraftverk er godskrevet et beløp på kr 195 800,- for juli måned 2009.

Avvik 4

NVE skriver i revisjonsrapport av 28. juli 2009 at etter NVEs foreløpige vurdering er hovedfunksjonen til nettanleggene mellom Ulvund-Tingvoll og Nordheim-Smøla å overføre fra kraft fra tilknyttet produksjon til nærmeste tilknytningspunkt i nettet. Etter kontrollforskriftens § 17-1 er nettanleggene da å anse som produksjonsrelaterte. NVE ba på den bakgrunn om NEAS sin vurdering av klassifiseringen av anleggene før NVE fatter et endelig vedtak om lukking av avviket.

NEAS skriver i sitt brev av 24. august 2009 at de med virkning fra 1. januar 2010 vil klassifisere nettanleggene mellom Ulvund-Tingvoll og Nordheim-Smøla som produksjonsrelaterte.

Konklusjon

Under revisjonen kom det frem at NEAS har ulik beregningsmetodikk for avregningsgrunnlag for forskjellige kunder i regionalnettet. NEAS tarifferer SH og SE på bakgrunn av avtaler inngått mellom NEAS og de to nevnte aktører. NEAS opplyser i brev av 24. august 2009 at de vil innføre ens tarifferingspraksis ovenfor SH, men at vil opprettholde inngått avtale med SE. På bakgrunn av informasjonen i brev av 24. august 2009 har NEAS etter NVEs vurdering brakt forholdet rundt tariffering av SH i orden, og NVE anser avviket som lukket. Avtale mellom NEAS og SE er etter NVEs vurdering i strid med kontrollforskriftens §§ 13-1 og 13-2. NVE ber NEAS om å rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 6. november 2009.

Under revisjonen ble det avdekket at NEAS ikke har avregnet egen produksjon energiledd. Etter NVEs vurdering er NEASs mangelfulle tariffering av energiledd for egen produksjon i strid med kontrollforskriftens § 16-1. NEAS opplyser i brev av 24. august 2009 at det fra 1. juli 2009 er iverksatt avregning av energiledd for egen produksjon basert på en ukentlig beregning av marginale tapsledd. På bakgrunn av informasjonen i brev av 24. august 2009 har NEAS etter NVEs vurdering brakt forholdet i orden, og NVE anser avviket som lukket.

NEAS har i 2007 tariffert Smøla Vindkraftverk kr 195 800,- mer i andre tariffledd enn hva NEAS på bakgrunn av Smøla Vindkraftverk har hatt i overliggende nettkostnad i andre tariffledd for innmating. Etter NVEs vurdering er NEAS sin tariffering av Smøla Vindkraftverk i strid med kontrollforskriftens § 16-2. NEAS opplyser i brev av 24. august 2009 at Smøla Vindkraftverk er godskrevet et beløp på kr 195 800,- for juli måned 2009. På bakgrunn av informasjonen i brev av 24. august 2009 har NEAS etter NVEs vurdering brakt forholdet i orden, og NVE anser avviket som lukket.

Etter NVEs vurdering er nettanleggene mellom Ulvund-Tingvoll og Nordheim-Smøla å anse som produksjonsrelaterte, og NEAS sin klassifisering av nettanleggene som ordinære nettanlegg er i strid med kontrollforskriftens § 17-1. NEAS skriver i sitt brev av 24. august 2009 at de med virkning fra 1. januar 2010 vil klassifisere nettanleggene mellom Ulvund-Tingvoll og Nordheim-Smøla som produksjonsrelaterte. På bakgrunn av informasjonen i brev av 24. august 2009 har NEAS etter NVEs vurdering brakt forholdet i orden, og NVE anser avviket som lukket.

NEAS skal rapportere til NVE innen 6. november 2009 hvordan avvik 1 skal lukkes.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 19

Norges
vassdrags- og
energidirektorat
NVE

BKK Nett AS
Postboks 7050
5020 BERGEN

KOPI

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 10. 11. 2009
Vår ref.: NVE 200902358-10 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

Vedtak – Lukking av avvik i forbindelse med revisjon

NVE viser til revisjon av BKK Nett AS sin tarifferingspraksis i regionalnettet. NVE avdekket tre forhold som anses som avvik og en anmerkning. NVE pålegger BKK Nett AS å rapportere til NVE hvordan avvikene skal lukkes senest innen 1. september 2009. Eventuelle tariffmessige endringer må være gjennomført senest innen 1. januar 2010.

NVE vurderer funn gjort under revisjonen av BKK Nett AS (BKK Nett) 9. juni 2009 i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: "Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."

Under revisjonen ble det avdekket tre avvik og en anmerkning. BKK Nett skal rapportere til NVE hvordan avvikene skal lukkes senest innen 1. september 2009.

Avvik 1

Det kom fram under revisjonen at kraftverkene Stordal og Hellandsfoss ikke har blitt tariffert andre tariffledd av BKK Nett. Kraftverkene er med i Statnett sitt avregningsgrunnlag og BKK Nett har derfor betalt for kraftverkene som en overliggende nettkostnad uten at kostnaden er krevd inn fra produsentene. Tariffen for andre tariffledd for de to kraftverkene er dermed blitt dekket av den ordinære uttakstariffen. For året 2007 som er revidert, skulle BKK Nett tariffert Stordal og Hellandsfoss andre tariffledd for til sammen kr 1 003 913.

For innmating av kraft fremgår det av kontrollforskriftens § 16-2 at for andre tariffledd for innmating skal sentralnettets innmatingstariff være retningsgivende. NVE har i sin praksis lagt til grunn at innmatingstariffen til regional- og distribusjonsnett som hovedregel skal settes *lik* innmatingstariffen til sentralnettet. Unntak vil gjelde ved tariffering av produksjonsrelaterte nettanlegg. Dette innebærer bl.a. at det ikke er anledning for nettselskapet til å sette en høyere innmatingstariff for at produsenter skal betale en større andel av kostnadene i det ordinære nettet. Dette innebærer videre at nettselskapet heller ikke har anledning til å fastsette en lavere innmatingstariff enn sentralnettstariffen med mindre kraftverket har særskilt avtale med Statnett om redusert innmatingstariff.

NVE finner at BKK Nett har en tarifferingspraksis ovenfor de to kraftverkene som er i strid med kontrollforskriften § 16-2. Den praksis som BKK Nett har ført med hensyn til tariffering av andre tariffledd fra produksjon, har medført at utakskundene i BKK Nett må betale for de overliggende nettkostnadene som skulle vært dekket av de to kraftverkene.

NVE har ikke anledning til å pålegge BKK Nett å tariffere kraftverkene tilbake i tid. En eventuell etterskuddsvis innkreving av andre tariffledd fra kraftverkene anser NVE som et forhold mellom BKK Nett og kraftverkseiere. NVE legger imidlertid til grunn at forholdet blir rettet opp slik at alle kraftverkseiere i BKK Nett sitt nettområde blir tariffert riktig i 2009.

NVE vil korrigere for manglende tariffering av produksjon i 2007 i forbindelse med vedtak om mer/mindreinntekt. BKK Nett vil da på grunn av manglende tariffering få en økt merinntekt/redusert mindreinntekt på kr 1 003 913. Ved beregning av mer/mindreinntekt for året 2008 vil det bli tatt hensyn til om samme tarifferingsfeil er begått i 2008.

Avvik 2

NVE fant også at BKK Nett har henført Ulvik kraftverk til distribusjonsnettet, mens det faktisk er tilknyttet regionalnettet. Produksjonen i Ulvik er dermed ikke tatt med i grunnlaget for overliggende nettkostnader. I kontrollforskriftens § 16-2 heter det at sentralnettets innmatingstariffer skal være retningsgivende for andre tariffledd ved innmating i regional- og distribusjonsnettsentralnettets. Fra 1. januar 2006 ble det i forskriften tatt inn en egen bestemmelse § 16-3, som innebærer at inntektene fra innmating til distribusjonsnettet ikke skal videreføres til overliggende nett. Formålet med forskriftsendringen var at inntektene fra innmating av kraft i distribusjonsnettet skulle bidra til å dekke kostnadene i dette nettet. BKK Nett opplyser at det ved denne overgangen har skjedd en feil og at Ulvik kraftverk ovenfor Statnett feilaktig har blitt rapportert å tilhøre distribusjonsnettet. Andre tariffledd for Ulvik kraftverk var i 2007 på kr 560 520. Dette brevet blir sendt med kopi til Statnett og det vil bli en sak mellom Statnett og BKK Nett hvordan saken skal løses. NVE pålegger BKK Nett å rapportere riktig underlagsdata til Statnett for 2009 og fremover.

Avvik 3

Revisjonen avdekket at BKK i regionalnettet fakturerer fastledd per kunde og ikke per tilknyttingspunkt. I kontrollforskriftens § 13-1 a) heter det at tariffene skal refereres tilknyttingspunktene. Dersom BKK Nett ønsker å ha et fastledd, må det derfor kreves fastledd per tilknytting uavhengig om en kunde har flere tilknyttingspunkt.

Anmerkning

Under revisjonen kom det frem at det var flere tilfeller av feilføringer i e-Rapp. Feilføring i e-Rapp vanskeliggjør kontrollen med nettselskapene og gjør e-Rapp mindre egnet for statistikk formål. Blant

annet var energiledd fra et kraftverk ikke ført som "inntekter fra energiledd, innmating av produksjon", men ført under "salgsinntekter fra prioritert uttak".

Konklusjon

NVE finner at BKK Nett sin praksis med å tariffere fastledd pr kunde og ikke pr punkt i regionalnettet er i strid med kontrollforskriftens § 13-1 a). BKK Nett skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 1. september 2009. Tariffmessige virkninger må senest være gjennomført innen 1. januar 2010.

NVE finner at BKK Nett AS sin tariffpraksis i 2007 var i strid med §§ 16-1 og 16-2 i kontrollforskriften. Den praksis BKK Nett AS har ført med hensyn til tariffering av andre tariffledd fra produksjon, har medført at uttakskunder har dekket en for stor andel av kostnadene i BKK Nett tilsvarende kr 1 003 913 i 2007. NVE vil i vedtak om mer/mindreinntekt korrigere for manglende tariffering av produksjon. BKK Nett vil dermed få en økt merinntekt/redusert mindreinntekt tilsvarende hva de skulle tariffert andre tariffledd til Stordal og Hellandsfoss kraftverk i 2007. Ved beregning av mer/mindreinntekt for året 2008 vil det bli tatt hensyn til om samme tarifferingsfeil er begått i 2008. NVE forutsetter at kraftverkene fra og med 2009 blir tariffert andre tariffledd.

NVE finner videre at den praksis BKK Nett AS har hatt, bryter kontrollforskriften §§ 16-2 og 16-3 med hensyn til rapportering av innmatingspunkt for Ulvik Kraftverk. Praksisen har medført at BKK Nett i 2007 har hatt for lave overliggende nettkostnader tilsvarende kr 560 520. NVE pålegger å BKK Nett å bringe forholdet i orden for året 2009.

BKK Nett AS skal rapportere til NVE innen 1. september 2009 hvordan avvikene skal lukkes. Alle tiltak for å bringe forholdene i orden skal være gjennomført senest innen 1. januar 2010.

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

For

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 20

Norges
vassdrags- og
energidirektorat
NVE

Røros Elektrisitetsverk AS
Postboks 305
7361 RØROS

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

20. 11. 2009 20. 11. 2009

Vår dato:
Vår ref.: NVE 200904784-3 ep/bfl
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Bjørnar Fladen
22 95 92 41

Manglende rapportering av inntekter - vedtak

NVE ba i brev av 23. september 2009 Røros Elektrisitetsverk dokumentere hvordan tre kraftverk i deres nett er tariffert og hvordan inntektene er rapportert. I brev av 14. oktober 2009 svarer Røros Elektrisitetsverk at kraftverkene er tariffert, men at inntektene og energimengdene ikke er ført i E-rapp note 4-4. NVE vil gjennom mer/mindreinntektsoppgjøret korrigere for manglende inntektsføring for årene 2006, 2007 og 2008. Røros Elektrisitetsverk skal også gjøre en vurdering av hvilket nettnivå kraftverk i deres nett er tilknyttet. Vurderingen skal sendes NVE innen 15. desember 2009.

Saksopplysninger

Ved gjennomgang av den økonomiske rapporteringen i e-Rapp (RE) kom det frem at kraftverk i RE sitt nett har hatt kostnader til RE uten at inntekter og energimengder kommer frem i note 4-4 a og b. RE har også rapportert at de har uttak fra eget produksjonsrelatert nett. På den bakgrunn ba NVE om mer informasjon fra RE om hva som er tariffert, samt klassifiseringen av nettanleggene deres. NVE ba også om en vurdering av om innmatingen skjedde i regionalnettet eller distribusjonsnettet. NVE mottok tilbakemelding fra RE i brev av 14. oktober 2009.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal rapportere alle inntekter og kostnader samt hvordan utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å følge gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en praksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at: *"Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."*

Slik saken har blitt opplyst for NVE har RE tariffert egen produksjon i henhold til tarifferingsbestemmelsen gitt i kontrollforskriften. Inntektene er imidlertid ikke rapportert til NVE

gjennom e-Rapp. Rapporteringen i e-Rapp danner grunnlag for beregning av inntektsrammer og mer/mindreinntektsoppgjør. Det at RE ikke har ført inntektene fra kraftproduksjon betyr at det er blitt beregnet for høy mindreinntekt. NVE vil derfor korrigere for manglende rapportering av tariffinntekter i mer/mindreinntektsoppgjøret for året 2007 og 2008. RE skulle i 2006 rapportert inntekter fra innmating av produksjon på kr 392 000, i 2007 skulle det vært rapportert inntekter på kr 448 941 og i 2008 skulle det vært rapportert kr 451 741. Til sammen utgjør det for de tre årene kr 1 292 682 som skulle vært rapportert i e-Rapp note 4-4 inntekter fra produksjon. Den manglende rapporteringen av inntekter vil bli lagt til grunn i mer/mindreinntektskorrigeringen for 2009.

Inntekter fra innmating av kraftproduksjon

NVE ba RE spesifisere hvilket nettnivå kraftverkene i sitt nett er tilknyttet og fikk opplyst at alle kraftverkene er tilknyttet distribusjonsnettet. Hvilket nettnivå et kraftverk er tilnyttet, har innvirkning på hvorvidt inntektene skal beholdes av nettselskapet, eller føres videre til overliggende nett. Inntekter fra kraftverk tilknyttet distribusjonsnettet skal i utgangspunktet beholdes av nettselskapet, mens kraftverk tilknyttet regionalnett skal videreføres til overliggende nett. Dersom kraftverket er tilknyttet et produksjonsrelatert nettanlegg, skal innmatingstariffen videreføres nærmeste ordinære nett. Det vil si at dersom et kraftverk tilknyttet et produksjonsrelatert nettanlegg på 22 kV hvor nærmeste ordinære nett er opptransformering til 66 kV, skal inntektene føres under virksomhetsområde regionalnett og dermed videreføres til overliggende nett. Kraftproduksjonen skal i tilegg dekke sin andel av det produksjonsrelaterte nettanlegget. Denne tariffen skal ikke videreføres overliggende nett.

I følge de opplysningene NVE sitter inne med er Kuråsfoss tilknyttet regionalnettet via to transformatorer som kun betjener kraftstasjonen. Transformatorene er produksjonsrelaterte/føres under virksomhetsområde produksjon og nærmeste ordinære tilknyttingspunkt er samleskinne mot 66 kV nettet. NVE mener derfor at nærmeste ordinære nettanlegg til Kuråsfoss kraftverk er regionalnett.

NVE har ikke vurdert de øvrige kraftverkene i RE sitt nett, men ber om at RE gjør en vurdering av hvert enkelt kraftverk og hva som er nærmeste ordinære nettanlegg til kraftverkene. For kraftstasjoner hvor regionalnettet er nærmeste ordinære nettanlegg, skal tariffinntektene føres i eRapp note 4.3. Det følger da at inntektene skal videreføres overliggende nett.

Vedtak

NVE finner at Røros Elektrisitetsverk ikke har rapportert inntekter fra tariffering av innmating av produksjon i henhold til forskrift om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer av 1999 § 4-4. Totalt er det for årene 2006, 2007 og 2008 rapportert 1 292 682 kroner for lite inntekter. NVE vil korrigere for den manglende rapporteringen 2006-2008 gjennom mer/mindreinntektsoppgjøret for 2009. Røros Elektrisitetsverk plikter også å gjøre en vurdering av hvilket nettnivå kraftverkene er tilknyttet. Vurderingen skal sendes NVE innen 15. desember 2009

***

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit Lundteigen Fossdal
Avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

SAK NR. 21

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

Ing.firma Bjarne Fjørstad
Jordmorvegen 1
6020 ÅLESUND

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 03. 12. 2009
Vår ref.: NVE 200902217-4 ep/chs
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.: Skår 10.7.9 OED

Saksbehandler:
Christina Sepúlveda
22 95 98 42

NVEs vurdering i klage på utsatt tilknytning for Skår kraftverk - vedtak

Bjarne Fjørstad på vegne av Skår Småkraftverk klager på utsatt tilknytning til nettet til Tussa Nett AS. NVE har vurdert Tussa Nett AS sin praksis etter gjeldende regler i energiloven og tilhørende forskrifter. NVE kan ikke finne at Tussa Nett AS har en praksis som er i strid med regelverket.

Saksopplysninger

I brev datert 10. juli 2009 til OED sendt via NVE klager Bjarne Fjørstad på at Skår kraftverk har fått beskjed om utsatt tilknytning til Tussa Nett AS sitt nett, og at dette begrunnes med at det ikke er kapasitet på sentralnettet.

Det vises i brevet til at Tussa Nett AS tidligere har opplyst at innmatingen på Skår ville redusere linjetapet slik at Skår kraftverk vil få betalt ca 60 000 kroner på år. Senere ble dette beløpet redusert til kroner 0. Videre fremgår det at Tussa Nett AS nå viser til at det ikke er kapasitet i sentralnettet og at Skår kraftverk derfor ikke kan knyttes til nettet.

NVE har i brev datert 18. september 2009 bedt Tussa Nett AS gi sin kommentar til klagen. NVE ba om en redegjørelse for praksis ved vurdering av nettkapasitet og driftsmessige forhold i forbindelse med henvendelser om tilknytning av ny produksjon.

I brev datert 1. oktober 2009 har Tussa Nett AS gitt sine kommentarer til klagen. Tussa Nett AS viser til at ved henvendelser om tilknytning av ny produksjon blir det utført beregninger for å vurdere om det er kapasitet i Tussa Nett AS sitt nett. Videre undersøker Tussa Nett AS om det er kapasitet i overliggende nett.

Beregninger viser at det er kapasitet i Tussa Nett AS sitt distribusjons- og regionalnett til å ta imot produksjonen fra Skår kraftverk, men at det i perioder med høy produksjon ikke vil være tilstrekkelig kapasitet i overliggende nett. Dette gjelder spesielt i flomsituasjoner med høy produksjon i både uregulerte og regulerte kraftverk.

Tussa Nett AS viser til at Statnett har gjort vurderinger av nettkapasiteten i sentralnettet. I brev fra Statnett til NVE datert 1. april 2009 fremgår det at det ikke er kapasitet til å ta imot mer produksjon enn det som er under bygging eller har fått konsesjon (gjeldende ra 1.4.2009). Tussa Nett AS legger på grunnlag av Statnett sin vurdering til grunn at det ikke er forsvarlig å tilknytte Skår kraftverk.

Tussa Nett AS viser til slutt til at de er kjent med at Statnett har startet en ny gjennomgang av nettsituasjonen i Sogn og Fjordane og på Sunnmøre. Tussa Nett AS legger til grunn at konklusjonen fra denne gjennomgangen vil vise om det likevel er kapasitet i sentralnettet til å gi tilknytning til Skår kratverk.

NVEs vurdering

NVE vurderer saken i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 12. juli 1990 nr 959 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m (energilovforskriften). Uenighet om vilkår for tilknytning og bruk av nettet kan dette bringes inn for NVE til avgjørelse. Denne tvisteløsningsfunksjonen følger av § 4-10 i energilovsforskriften.

NVE vil innledningsvis påpeke at et forvaltningsorgan ikke har noen plikt til å imøtegå alt det en part har anført. NVE vil ta for seg partenes anførsler ut fra det som har relevans for saken og det som ellers er av betydning for å begrunne vår avgjørelse.

NVE legger til grunn at denne saken dreier seg om hvorvidt Tussa Nett AS har rett til å utsette tilknytningen av Skår kraftverk til Tussa Nett AS sitt nett på bakgrunn av opplysninger fra Statnett om manglende nettkapasitet i sentralnettet.

Alle nettselskap har etter § 4-4 bokstav d) i energilovforskriften plikt til å sørge for markedsadgang for alle som etterspør nettjenester til ikke-diskriminerende og objektive tariffer og vilkår. Plikten til å sørge for markedsadgang gjelder kun i eksisterende nett dersom det er driftmessig forsvarlig å mate inn ny produksjon. Nettselskapet kan nekte tilknytning dersom det er godt dokumentert at tilknytning vil føre til en driftsmessig uforsvarlig nettsituasjon.

I vurdering av om en tilknytning er driftsmessig forsvarlig legger NVE til grunn at tilknyttende nettselskap i tillegg til å vurdere situasjonen i eget nett også har ansvar for å avklare forholdene i overliggende nett. Det er ikke tilstrekkelig at det er ledig kapasitet på ett nettnivå. Nettselskapet skal kunne dokumentere de vurderingene som er gjort i både eget og overliggende nett.

Etter NVEs vurdering har Tussa Nett AS rett til å utsette tilknytningen av Skår kraftverk. Tussa Nett AS viser til at tilknytning av ny produksjon til distribusjons- eller regionalnettet vil medføre at i perioder med høy produksjon vil det samlet bli produsert mer enn det forbrukes i området. Denne overskuddskraften må mates inn på sentralnettet.

Videre viser Tussa Nett AS til at Statnett i brev av 1. april 2009 til NVE har gjort rede for nettsituasjonen i området. Av brevet fremgår det at det ikke vil være driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning før ny nettkapasitet er på plass. Når det ikke er kapasitet i sentralnettet til å ta i mot ny produksjon, vil det ikke være driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til ny produksjon til Tussa Nett AS sitt distribusjons- eller regionalnett.

NVE vil vise til at Statnett i brev datert 28. september 2009 til Olje- og energidepartementet på nytt har gjennomgått nettsituasjonen i Sogn og Fjordane og på Sunnmøre, samt vurdert muligheten for kortsiktige tiltak som kan gi rom for tilknytning av ny produksjon. Statnett opprettholder sin konklusjon om at det ikke vil være driftsmessig forsvarlig å gi tilknytning til ny produksjon før ny nettkapasitet er på plass.

Nettselskapet har i henhold til gjeldende regelverk ingen eksplisitt plikt til å investere i nettanlegg for å tilknytte nye produsenter. Fra 1. januar 2010 trer det i kraft en generell tilknytningsplikt for all produksjon. Tilknytning kan likevel først skje når det er driftsmessig forsvarlig. Tilknytningsplikten innebærer at nettselskapet dersom det ikke er ledig kapasitet får en plikt til å utrede, omsøke og investere i nødvendig nettanlegg. Nettselskapet skal kunne angi et forventet tidspunkt for når tilknytning kan gis.

Vedtak

NVE finner ikke at Tussa Nett AS sin praksis er i strid med plikten til å gi markedsadgang etter § 4-4 bokstav d) i energilovsforskriften.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kap. VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Kopi: Tussa Nett AS, Dragsund, 6080 GURSKØY

SAK NR. 22

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

NVE

AS Eidefoss
Postboks 160
2684 VÅGÅ

Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no

Org.nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
7694 05 08971

Vår dato: 07. 12. 2009
Vår ref.: 200903312-4 ep/laek
Arkiv: 623
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Lars Ekern
22 95 93 75

Vedtak om retting – AS Eidefoss

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) pålegger med dette Eidefoss AS retting av tariffering av marginale tap samt praksis for inntektsføring av tariffinntekter fra produksjon.

NVE viser til revisjon av Eidefoss AS sin tarifferingspraksis i regionalnettet. NVE avdekket to forhold som anses som avvik. NVE pålegger Eidefoss AS å rapportere til NVE hvordan avvikene skal lukkes senest innen 8. januar 2010. Eventuelle tariffmessige endringer må være gjennomført senest innen 1. mars 2010. Det varsles om at NVE vil vurdere å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom stans og/eller retting ikke er gjennomført innen 1. mars 2010.

Sakens bakgrunn

NVE vurderer funn gjort under revisjonen av Eidefoss AS 5. oktober 2009 i lys av energiloven med tilhørende forskrifter. Det vises spesielt til forskrift av 11. mars 1999 nr 302 om økonomisk og teknisk rapportering, inntektsramme for nettvirksomheten og tariffer (kontrollforskriften). Kontrollforskriften gir nærmere rammer for hvordan nettselskapene skal utarbeide sine tariffer. I tråd med forskriften er nettselskapene selv ansvarlige for å fastsette tariffer som er i overensstemmelse med gjeldende regelverk. Dersom NVE likevel får informasjon om at et nettselskap har en tariffpraksis som er i strid med regelverket, kan NVE treffe vedtak med hjemmel i kontrollforskriftens § 18-1, som sier at "Norges vassdrags- og energidirektorat kan gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av denne forskriften og vilkår satt i konsesjoner gitt av Norges vassdrags- og energidirektorat i medhold av energiloven."

Under revisjonen ble det avdekket to avvik og ingen anmerkninger. Eidefoss AS skal rapportere til NVE hvordan avvikene skal lukkes senest innen 1. januar 2010.

NVEs vurdering

Avvik 1

Det kom fram under revisjonen at marginaltapstariffering for produksjon og forbruk ble behandlet ulikt. Ved beregning av marginaltap for uttak ble det ikke tatt hensyn til belastningen i overliggende sentralnettspunkt. Uttakskunder blir dermed kun belastet det marginale tapet som oppstår innenfor Eidefoss AS sitt eget nett.

Jf. kontrollforskriftens § 14-1 skal *"marginale tapsprosenter skal så langt som mulig beregnes med hensyn til systembelastningen i et samlet nettsystem og en produksjons- og lastsituasjon som er representativ for hvert enkelt tidsavsnitt. Når energileddet fastsettes individuelt for hvert tilknytningspunkt, skal tapsprosenten for henholdsvis uttak og innmating ha samme absoluttverdi, men motsatt fortegn."*

Dette innebærer at Eidefoss AS plikter å ta hensyn til de marginale tap i sentralnettet, i tillegg til marginale tap i eget regionalnett, ved utarbeidelsen av marginale tapsprosenter for uttakskunder, så vel som for produsenter.

NVE ber Eidefoss AS rette opp sin praksis med hensyn på tariffering av energileddet innen 1. januar 2010.

Avvik 2

Det fremkom under revisjonen at det var uklarheter hvorvidt kraftverkene N Tessa 22 kV og Eidefossen 22 kV er tilknyttet regional- eller distribusjonsnettet til Eidefoss AS. Kraftverkene er rapportert til Statnett som tilknyttet regionalnett. Tariffinntektene fra kraftverkene er derimot ført som inntekter i distribusjonsnettet. Jf § 4-4 i kontrollforskriften skal *"Inntekter fra salg av nettjenester samt beregningsgrunnlag skal rapporteres for virksomhetsområdene sentralnett, regionalnett og distribusjonsnett."*. NVE legger til grunn at Eidefoss AS sin praksis med hensyn på inntektsføring av tariffinntekter har medført en feil fordeling av inntekter mellom virksomhetsområdene regionalnett og distribusjonsnett. En slik praksis vil isolert sett medført at regionalnettskunder bli belastet for stor andel av de totale nettkostnader.

Eidefoss AS har som følge av at kraftverkene er rapportert som regionalnettstilknytninger, blitt belastet overliggende nettkostnader fra andre tariffledd for produksjon av Statnett. Jf kontrollforskriftens § 16-3 heter det at *"Inntekt fra andre tariffledd for innmating skal gå til dekning av kostnader i distribusjonsnettet, og skal ikke videreføres til overliggende nett."*. Dersom Eidefoss mener kraftverkene er tilknyttet ordinært distribusjonsnett har dagens praksis medført at Eidefoss har innbetalt for høye overliggende nettkostnader.

NVE har ikke tatt stilling til hvorvidt kraftverkene må ansees å være tilknyttet regional- eller distribusjonsnettet til Eidefoss. NVE ber Eidefoss utarbeide en ensartet praksis med hensyn på å rapportere nettnivå for tilknytning til Statnett, samt inntektsføring av tariffinntekter på korrekt nettnivå.

NVE ber Eidefoss AS rette opp sin praksis med hensyn på inntektsføring av tariffinntekter innen 1. januar 2010.

Vedtak

NVE finner at Eidefoss AS sin praksis med å tariffere energiledd er i strid med kontrollforskriftens § 14-1. NVE pålegger med dette AS Eidefoss å rette opp sin praksis med hensyn på tariffering av energiledd for uttak innen 1. mars 2010. Eidefoss AS skal rapportere hvordan forholdet skal bringes i orden innen 1. januar 2010.

NVE finner at Eidefoss AS sin praksis i 2007 med hensyn på inntektsføring av inntekter fra andre tariffledd produksjon var i strid med §§ 4-4 og 16-3 i kontrollforskriften.

Eidefoss AS skal rapportere til NVE innen 1. mars 2010 hvordan avvikene skal lukkes. NVE pålegger å Eidefoss AS å bringe forholdet i orden ved innrapportering av regnskapstall for året 2009.

Alle tiltak for å bringe forholdene i orden skal være gjennomført senest innen 1. januar 2010.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunkt underretningen er kommet fram til partene, jf forvaltningslovens kap VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes inn til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Varsel om tvangsmulkt

For det tilfellet at ovenstående vedtak ikke blir etterfulgt, varsler NVE at det vil bli truffet vedtak om tvangsmulkt jf. energiloven § 7-3, 1. ledd. Tvangsmulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig.

Det gis frist til å uttale seg om spørsmålet om tvangsmulkt innen 1.mars 2010. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Med hilsen

Marit L. Fossdal

Marit Lundteigen Fossdal
avdelingsdirektør

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Vedlegg:

1 Revisjonsrapport

Denne serien utgis av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)

Utgitt i Dokumentserien i 2010

Nr. 1 Inger Sætrang: Statistikk over nettleie i regional- og distribusjonsnettet 2010 (58 s.)

Nr. 2 Styrende dokumenter for tilsyn og reaksjoner. Versjon 2 – mars 2009 (92 s.)

Nr. 3 Ingjerd Haddeland: Flommen på Sør- og Vestlandet november 2009 (20 s.)

Nr. 4 Heidi Bache Stranden : Evaluering av seNorge: data versjon 1.1. (36 s.)

Nr. 5 Oversikt over vedtak og utvalgte saker. Tariffer og vilkår for overføring av kraft i 2009 (14 s.)

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen,
0301 Oslo

Telefon: 22 95 95 95
Internett: www.nve.no